

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁNÍ

Základní škola a mateřská škola Malý Újezd, okres Mělník, příspěvková organizace

Malý Újezd 49, 277 31 Velký Borek

ŠVP ZV č.j. 33/ 2007 „NAŠE ŠKOLA“

Malý Újezd 1. 9. 2021

Mgr. Kateřina Sálková

ředitelka školy

Obsah

1	Identifikační údaje o škole	5
1.1	Název ŠVP	5
1.2	Údaje o škole	5
1.3	Zřizovatel.....	5
1.4	Platnost dokumentu	6
2	Charakteristika školy	7
2.1	Úplnost a velikost školy	7
2.2	Umístění školy.....	7
2.3	Podmínky školy.....	7
2.4	Pozitiva školy	8
2.5	Charakteristika pedagogického sboru	8
2.6	Charakteristika žáků	9
2.7	Dlouhodobé projekty	9
2.7.1	Program „Ovoce do škol v ČR“	9
2.7.2	EU - peníze školám	9
2.7.3	Sportuj ve škole.....	10
2.7.4	Program „Zdravé zuby“	10
2.7.5	Podpora čtenářství a čtenářské gramotnosti	10
2.7.6	Environmentální projekty.....	10
2.7.7	Besip.....	11
2.7.8	Charitní projekty	11
2.8	Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery	11
2.8.1	Spolupráce se zákonnými zástupci.....	11
2.8.2	Školská rada	11
2.8.3	Obecní úřad Malý Újezd	12
2.8.4	Další partneři	12
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	12
3.1	Zaměření školy	12
3.1.1	Řízení a organizace výuky	13
3.1.2	Školní družina	14
3.1.3	Zotavovací pobyty žáků	14
3.1.4	Zájmové kroužky.....	14

3.1.5	Poskytování poradenských služeb ve škole	14
3.1.6	Prevence sociálně patologických jevů.....	15
3.1.7	Psychologická péče	15
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie	15
3.2.1	Hlavní a dílčí cíle základního vzdělávání	15
3.2.2	Výchovně vzdělávací strategie.....	18
3.2.3	Klíčové kompetence žáků	18
3.2.4	Strategie naplňování klíčových kompetencí	24
3.3	Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	25
3.3.1	Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory (PLPP) žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)	26
3.3.2	Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)	27
3.3.3	Specifikace podpůrných opatření	28
3.3.4	Zásady práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	29
3.4	Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných	30
3.4.1	Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory (PLPP) nadaného a mimořádně nadaného žáka	31
3.4.2	Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování individuálního vzdělávacího plánu (IVP) mimořádně nadaného žáka	32
3.5	Začlenění průřezových témat	33
	Přehled průřezových témat a jejich okruhů	33
3.5.1	Osobností a sociální výchova - OSV.....	33
3.5.2	Výchova demokratického občana – VDO.....	38
3.5.3	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - EGS	41
3.5.4	Multikulturní výchova - MKV	43
3.5.5	Environmentální výchova – EV	47
3.5.6	Mediální výchova – MV	50
4	Učební plán	54
4.1	Tabulace učebního plánu	54
4.2	Poznámky k učebnímu plánu.....	55
5	Učební osnovy	57
5.1	Jazyk a jazyková komunikace (český jazyk, anglický jazyk)	57
5.1.1	Český jazyk	57

5.1.2	Anglický jazyk	79
5.2	Matematika a její aplikace.....	92
5.3	Informatika	110
5.4	Člověk a jeho svět	118
5.4.1	Prvouka.....	121
5.4.2	Přírodověda	136
5.4.3	Vlastivěda.....	151
5.5	Umění a kultura (Hudební výchova, Výtvarná výchova).....	160
5.5.1	Hudební výchova.....	160
5.5.2	Výtvarná výchova	173
5.6	Člověk a zdraví (tělesná výchova)	182
5.7	Člověk a svět práce (pracovní činnosti)	200
6	Hodnocení výsledků vzdělávání žáků.....	215
6.1	Pravidla pro hodnocení žáků	215
6.1.1	Způsoby hodnocení žáků.....	215
6.1.2	Kritéria pro hodnocení prospěchu:	216
6.1.3	Kritéria hodnocení žáků se speciální vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných:	217
6.1.4	Kritéria pro hodnocení chování:.....	217
6.1.5	Základní východiska pro hodnocení a klasifikaci	217
6.1.6	Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci.....	219
6.1.7	Klasifikace a hodnocení žáků.....	219
6.1.8	Klasifikace a hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných	225
	DODATKY.....	227

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (ŠVP ZV)

NAŠE ŠKOLA

1.2 Údaje o škole

Název školy: Základní škola a mateřská škola Malý Újezd,
okres Mělník, příspěvková organizace

Adresa: Malý Újezd 49
277 31 Velký Borek

Ředitelka školy: Mgr. Kateřina Sállová

Kontakty: telefon: 315 624 155
e-mail: reditelka@zsmsmu.cz
www.skola.malyujezd.cz

IČ 710 045 05

IZO 600 047 431

Součást školy ZŠ IZO 102 274 550
MŠ IZO 107 513 803
ŠD IZO 113 500 165
ŠJ IZO 102 774 951

Obor vzdělávání 79-01-C/01 Základní škola

Právní forma: příspěvková organizace

1.3 Zřizovatel

Zřizovatel: Obec Malý Újezd

Adresa: Malý Újezd 95
277 31 Velký Borek

Kontakty: telefon: 315 624 168
e-mail: obec.mu@malyujezd.cz
www.malyujezd.cz

IČ 002 370 43

1.4 Platnost dokumentu

Platnost: od 1. 9. 2021

Účinnost: od 1. 9. 2021

Číslo jednací:

Projednáno na pedagogické radě:

Projednáno na školské radě:

.....

Mgr. Kateřina Sálová
ředitelka školy

.....

Razítko školy

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola a mateřská škola Malý Újezd je školou s pěti postupovými ročníky prvního stupně. Žáci jsou rozděleni do pěti samostatných tříd. Maximální kapacita školského zařízení je 80 míst pro základní školu a 50 míst pro mateřskou školu, 100 míst pro školní jídelnu, která se nachází v budově školy a 50 míst pro školní jídelnu – výdejnu v novém pavilonu školy. Škola provozuje dvě oddělení školní družiny s kapacitou 50 míst.

Historie školy sahá až do roku 1914, kdy byla vystavěna původní budova tzv. Obecné školy. Od té doby si budova prošla celou řadou rekonstrukcí. V září 2018 byl otevřen nový bezbariérový pavilon, který se nachází na zahradě stávající školy. Obě budovy jsou propojeny venkovním chodníkem.

2.2 Umístění školy

Areál základní školy se nachází v obci Malý Újezd. Je to spádová škola pro obce Malý Újezd, Jelenice a Vavříneč. Budovy školy jsou postaveny uprostřed obce, hned vedle obecního úřadu. Obec Malý Újezd leží v Polabské nížině nedaleko okresního města Mělník.

Škola je po celý rok spjata s okolní přírodou a za příznivého počasí probíhá výuka venku. Na vycházky se chodí nejen v rámci přírodovědy, prvouky, vlastivědy, ale též čtení a matematiky. I výtvarná a tělesná výchova je mnohdy v závislosti na počasí vyučována na čerstvém vzduchu. Blízkost přírody je chápána jako velké pozitivum, kterého se snaží pedagogové maximálně využít.

2.3 Podmínky školy

Budova školy je zděná, dvoupodlažní. V přízemí se nachází jedna třída mateřské školy se sociálním zařízením, šatny, tělocvična, školní jídelna, kuchyň a kancelář. V prvním patře jsou umístěny dvě učebny ZŠ, školní družina, druhá třída MŠ, ředitelna, kabinet a sociální zařízení. Nový pavilon je též dvoupodlažní budovou. Jedná se o moderní, pasivní budovu s bezbariérovým přístupem do všech prostor pavilonu. V přízemí jsou umístěny dvě učebny, šatny, sociální zařízení, školní jídelna, výdejna a přípravná jídla, zázemí pro školníka a uklízečky, schodiště a výtah do prvního patra. V prvním patře se nachází odborná přírodovědná učebna, zázemí pro pedagogy, eko kabinet, sociální zařízení a místnost určená

k ošetření úrazu, případně ke krátkodobému pobytu žáka v případě podezření z nákazy. Všechny učebny školy jsou vybaveny interaktivními tabulemi a počítačovou technikou s připojením k WIFI.

Součástí areálu školy je školní zahrada, která prošla v letech 2018 – 2019 velkými úpravami. V celém prostoru byly vysázeny nové stromy, keře a květiny, nainstalovány nové herní prvky z přírodních materiálů a vybudováno pískoviště pro děti MŠ. Pro žáky byl vytvořen záhon pro jejich zahradnickou činnost. Pro sportovní účely je k dispozici venkovní hřiště s tartanovým povrchem.

2.4 Pozitiva školy

Mezi pozitiva naší školy patří:

- příznivé sociální klima na celé škole
- otevřené partnerství mezi učiteli a žáky, učiteli a vedením školy a učiteli mezi sebou
- velmi dobrá spolupráce s rodiči
- rodinné prostředí školy
- prostorné, moderně vybavené třídy
- individuální přístup k žákům
- kvalitní složení pedagogického sboru i provozních zaměstnanců
- velmi dobrá kvalita výuky, velký důraz je kladen na kooperativní učení, výuku metodami kritického myšlení, ale i individuální výuku
- vlastní zahrada využívaná k vyučování, ke hrám o přestávkách, k odpoledním činnostem
- výborná spolupráce s mateřskou školou, organizování Dnů s předškoláky
- množství školních i mimoškolních akcí (školy v přírodě, výlety, exkurze)
- kurzy bruslení, plavání
- kvalitní organizace školní družiny, velká spokojenost dětí i rodičů s činností ŠD
- pestrá nabídka zájmové činnosti

2.5 Charakteristika pedagogického sboru

Na základní škole působí 6 vyučujících pedagogů včetně ředitelky školy. Školní družinu vedou dvě vychovatelky. Ve škole jsou 3 asistenti pedagoga. Pedagogičtí pracovníci jsou vybaveni potřebnými profesními dovednostmi – jsou komunikativní ve směru k žákům, jejich

zákonným zástupcům, ostatním pedagogům a odborníkům zajišťujícím pro školu speciální služby. Jsou schopní diagnostikovat žáky, motivovat je k další činnosti, udržet neformální kázeň, průběžně se vzdělávat, hodnotit a modifikovat svou činnost. Pedagogický sbor je schopný týmové práce, vzájemně vstřícné komunikace a spolupráce. Ředitelka školy disponuje manažerskými, organizačními a pedagogickými schopnostmi. Vytváří motivující klima, usiluje o neustálý odborný a profesní růst svůj i svých podřízených. Je schopna poradit, ale i podpořit a zaštitit učitele vůči negativním vnějším vlivům.

2.6 Charakteristika žáků

Školu navštěvují žáci z různého sociokulturního prostředí. Většina žáků pochází z vesnice Malý Újezd, Vavříneč, Jelenice, někteří dojíždí z Hostína a Mělníka. Ve škole se vzdělávají též žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Těm jsou každoročně na základě doporučení pedagogicko-psychologické poradny vytvořeny individuální vzdělávací plány. Velmi intenzivně probíhá spolupráce s PPP Mělník. Vzhledem k bezbariérovosti nového pavilonu je škola schopna integrovat žáky s tělesným postižením.

2.7 Dlouhodobé projekty

2.7.1 Program „Ovoce do škol v ČR“

Od roku 2009 je škola přihlášena do projektu Evropské Unie „Ovoce do škol v ČR“ jehož cílem je přispět k trvalému zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny, vytvořit správné stravovací návyky ve výživě dětí a tím zároveň bojovat proti dětské obezitě. Žáci dostávají zdarma čerstvé ovoce, zeleninu nebo ovocné a zeleninové šťávy. Dodávky pro naši školu zajišťuje společnost Laktea, o.p.s. Praha.

2.7.2 EU - peníze školám

Naše škola dlouhodobě využívá možnosti zlepšení podmínek vzdělávání prostřednictvím celostátního projektu EU – peníze školám. Do tohoto projektu se poprvé zapojila ve školním roce 2010/2011 a zaměřila se na oblast cizích jazyků přírodovědnou gramotnost a podporu kritického myšlení. Ve školním roce 2019/2020 se škola zapojila do Operačního programu MŠMT Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV). V rámci výzvy Šablony II. škola získala finanční prostředky na financování školního asistenta, speciálního pedagoga, odborné vzdělávání pedagogů ZŠ, ŠD a MŠ, vedení kroužků, projektové dny ve škole i mimo školu a nákup pomůcek a techniky ICT. Projekt byl realizován v období od 1. 9. 2019 do 31. 8. 2021.

2.7.3 Sportuj ve škole

Od školního roku 2018/2019 je škola zapojena do projektu Asociace školních sportovních klubů České republiky „Sportuj ve škole“. Cílem tohoto projektu je umožnit žákům kvalitně trávit volný čas, zlepšovat se ve sportovních aktivitách a rozšířit své pohybové dovednosti. Cvičení se realizuje pravidelně v odpoledních hodinách v rámci školní družiny. Tato aktivita navazuje na pokusné ověřování Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR realizované Národním ústavem pro vzdělávání ve spolupráci se sportovními svazy „Hodina pohybu navíc“, do které byla škola zapojena od školního roku 2015/2016 a jehož cílem byla podpora pohybových činností pro žáky ve školních družinách.

2.7.4 Program „Zdravé zuby“

Program Zdravé zuby je komplexní celoplošný výukový program péče o chrup určený pro prevenci zubního kazu u dětí na prvním stupni základních škol. Jeho cílem je zlepšit zubní zdraví u dětí a mládeže, a tak vytvořit předpoklady k zajištění zdravých zubů i u dospělé populace.

Žáci naší základní školy se tak pravidelně každý rok seznamují s prevencí péče o své zuby.

2.7.5 Podpora čtenářství a čtenářské gramotnosti

Ve škole byla zřízena knihovna, která je volně přístupná všem žákům. Ti si zde mohou knihy půjčovat a po domluvě s pedagogem i zapůjčit domů. Knihy jsou pravidelně dokupovány. Škola se aktivně zapojuje do projektu „Noc s Andersenem“, který je u dětí velmi oblíbený. Škola spolupracuje s vydavatelstvími, např. Albatros Media, a. s. a Knižním klubem Mladé fronty.

2.7.6 Environmentální projekty

Žáci jsou ve škole vedeni k třídění odpadu – papíru, plastu a hliníku. Ve školním roce 2020/2021 škola navázala spolupráci s firmou zabývající se hutní výrobou Metal Trade Comax, a.s. Velvary a přihlásila se do jejich projektu „Člověče recykluj!“. Ten je zaměřen na školní sběr hliníkových obalů z domácností.

Ve škole každoročně probíhá projektový den „Den země“ s tematikou životního prostředí.

2.7.7 Besip

S tématy dopravní výchovy se žáci naší školy pravidelně každý rok seznamují v projektu Besipu organizovaného Centrem prevence kriminality Mělník. Pro žáky je připravena jak teoretická, tak praktická výuka, při které žáci 4. ročníku skládají první „řidičský průkaz“ na svoje kolo.

2.7.8 Charitní projekty

Škola se každoročně zapojuje do charitního projektu Srdce dětem, který pořádá společnost Život dětem o.p.s.

2.8 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

2.8.1 Spolupráce se zákonnými zástupci

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků spočívá především ve funkčním a neustále aktualizovaném systému informací mezi jednotlivými aktéry vzdělávání navzájem.

Rodiče jsou o průběhu vzdělávání žáků informováni na pravidelných konzultacích rodič – žák - učitel, popřípadě na třídních schůzkách, zápisy v žakovských knížkách. O činnosti školy jsou informováni prostřednictvím webových stránek školy, žakovských knížek, notýsků, dopisů či informačních letáků. Řada rodičů se účastní školních i mimoškolních akcí. Tradicí se staly Dny otevřených dveří nebo Rodičovská kavárna. Dobrá komunikace s rodiči je jedním z hlavních cílů školy. Se svými podněty mohou zákonní zástupci navštívit jak třídní učitele, tak vedení školy. Autoevaluace školy ze strany rodičů i žáků probíhá formou dotazníků, které jsou zaměřeny na zjišťování údajů potřebných ke zlepšení výchovně vzdělávacího procesu. Dotazníkové šetření je shrnuto do výroční zprávy a umístěno k nahlédnutí v přízemí školy.

2.8.2 Školská rada

Školská rada Základní školy a mateřské školy Malý újezd je tvořena šesti členy (dvěma zákonnými zástupci žáků, dvěma pedagogickými pracovníky školy a dvěma zástupci zřizovatele). Zájmem školy je, aby zvolená rada pokračovala ve své činnosti a aktivně spolupracovala s vedením školy.

2.8.3 Obecní úřad Malý Újezd

Škola spolupracuje s obcí Malý Újezd. Ředitelka školy pravidelně informuje starostu obce o dění ve škole, o organizaci školy. Zřizovatel školu během roku několikrát kontroluje. Dle svých finančních možností přispívá i na přípravu mimoškolních akcí, kroužků. Žáci základní i mateřské školy se podílejí na kulturním životě v obci. Pravidelnou akcí se stal lampiónový průvod obcí na Svatého Martina a průvod masopustních masek. Tradiční je i vystoupení žáků školy na vánočním jarmarku a školní akademii.

2.8.4 Další partneři

Škola úzce spolupracující se Základní školou Jindřicha Matiegky Mělník a Základní školou a mateřskou školou Byšice, kam většina žáků nastupuje na druhý stupeň ZŠ. V rámci primární prevence probíhají pravidelné akce se složkami záchranného systému, Pedagogicko-psychologickou poradnou Mělník, Odborem sociálních věcí Mělník. Dále úzce spolupracuje s Regionálním muzeem Mělník, Městskou knihovnou Mělník, Domem dětí a mládeže Mělník a dalšími institucemi.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Základní vzdělání musí být užitečnou službou. Takového cíle nelze dosáhnout, aniž by se změnilo tradiční chápání funkcí školy. Posláním školy v takovém případě nemůže být pouhé zprostředkování sumy vědomostí a zkoušení žáků z faktografických přehledů. Je třeba naučit žáky strategiím, díky kterým získají příslušné informace.

Naši školu obklopuje příroda, a proto se řada předmětů vyučuje venku. Vycházky, pobyt v přírodě, soutěže, cvičení i relaxace jsou nedílnou součástí naší výuky.

V našem pojetí je škola místem, které žáky motivuje a podporuje k aktivnímu učení se. A to nikoliv jen encyklopedickým vědomostem, ale pro život důležitým kompetencím učit se, řešit problémy a sociálním dovednostem. Charakter práce pak má v dětech mimo jiné podporovat pocit bezpečí, možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnost sebehodnocení. Vzdělávací program je založen na kooperativním učení, skupinové práci, ale i individuálním vzdělávání. Dle možností je realizováno i projektové vyučování.

Cílem školy je ocenit každou snahu žáka, motivovat ho. Je třeba, aby si každý žák mohl prožít úspěch, aby dokázal pomoci kamarádovi. Protože jde o malou vesnickou školu, je

kladen důraz na environmentální výchovu, na ekologii. Pokud to počasí dovolí, vyučování probíhá v přírodě. Samozřejmostí výuky jsou vycházky po okolí, pozorování krajiny během celého roku. Žáci by si měli vážit přírody, mít kladný vztah k domovu. Filozofií naší školy je vychovávat děti zdravě sebevědomé, které věří v sebe sama, samostatné, tolerantní a přátelské. Cílem je položit základ budoucímu vzdělávání všem dětem s ohledem na jejich možnosti, zájmy a potřeby. Naše škola je školou rodinnou, otevřenou rodičům, prarodičům i širší veřejnosti. Malý počet žáků umožňuje úzkou spolupráci s rodiči a tím i okamžité řešení případných problémů. Učitel dětem pomáhá, radí, upozorňuje na problémy. Mají-li žáci jiný názor, diskutuje s nimi.

Prvořadým cílem je proměnit školu v prostředí, kde se žákům s velmi různorodými potřebami dostává nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně a spokojeně. Školní vzdělávací program je koncipován tak, aby byly pro žáky vytvářeny co nejlepší předpoklady pro postupné osvojování klíčových kompetencí, které stanovuje RVP a které tvoří jeho základní strategii.

3.1.1 Řízení a organizace výuky

Řízení a koordinace práce učitelů

Učitelé společně plánují vyučovací proces a koordinují výuku jednotlivých vzdělávacích oblastí tak, aby tvořila smysluplný celek. Učitelé společně připravují celoroční plán výuky, připravují a realizují ročníkové projekty.

Řízení a koordinace práce žáků

Do aktivit žáků musejí být zařazovány takové činnosti vedoucí k rozvíjení klíčových kompetencí žáků přiměřeně k jejich věku. V úvodu těchto činností jsou žáci vhodně evokováni, jsou jim ujasněny zásady práce, pravidla s důrazem na bezpečnost. Dále jsou stanoveny pracovní postupy, výběr témat a možných souvislostí a stanovené formy výstupů. Na závěr jsou žáci s výstupy a závěry činností seznámeni, dochází k celkovému hodnocení se zařazením prvků sebehodnocení.

Do výuky je zařazována individuální práce, skupinová práce s prvky kooperativního učení, činnostní učení, projektové vyučování. Zároveň může být práce žáků plánována pro více ročníků.

3.1.2 Školní družina

Školní družina zabezpečuje žákům náplň volného času v době před vyučováním a odpoledne před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit. Nabízí činnosti spojené s odpočinkem, rekreací, zájmovou činností, zábavou.

Školní družina se při výchovně – vzdělávacím procesu řídí vlastním vzdělávacím programem, který navazuje na ŠVP ZŠ.

3.1.3 Zotavovací pobyty žáků

Do ročního plánu školy je vždy zapracován společný zotavovací pobyt žáků (tzv. škola v přírodě). Tyto výjezdy jsou realizovány dle vnitřní směrnice školy a jejich cílem je naplnění těch očekávaných výstupů jednotlivých vzdělávacích oblastí, které je přirozené realizovat v přírodě. Samotná realizace výjezdů do „školy v přírodě“ je závislá na zájmu žáků, rodičů a na jejich finančních možnostech.

3.1.4 Zájmové kroužky

Škola nabízí jako doplňkovou činnost volnočasové aktivity pro žáky – zájmové kroužky. Jejich nabídka se podle zájmu každoročně mění a doplňuje.

3.1.5 Poskytování poradenských služeb ve škole

Poradenské služby ve škole zajišťuje metodik prevence ve spolupráci s vedením školy, třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky.

Zaměření poradenských služeb:

- poradenství žákům v oblasti učebních postupů, stylů a strategií, poradenství rodičům žáka ve výchově a vzdělávání
- poradenství při školní neúspěšnosti, postupy řešení neprospěchu a podpora žáků ve zlepšení, prevence neúspěchu
- poradenství při řešení a prevenci sociálně patologických jevů
- poradenství v obtížných životních situacích žáků, rodičům v souvislosti s výchovou dětí
- poradenství při integraci žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žáků z odlišného kulturního prostředí a žáků se sociálním znevýhodněním
- poskytování informací o dalších službách poradenských zařízení a spolupráce s dalšími odbornými institucemi

Konzultace a poradenství je realizováno podle individuální potřeby žáků a rodičů.

3.1.6 Prevence sociálně patologických jevů

Metodik prevence vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem „minimální preventivní program“ pro daný školní rok a koordinuje jeho realizaci. Součástí prevence jsou metody výuky – otevřený dialog a vstřícný vztah učitele a žáka, intenzivní komunikace s rodiči atd. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí i při realizaci průřezových témat.

Metodik je v kontaktu s oddělením péče o dítě příslušných úřadů městských částí a kurátory pro děti a mládež a sdruženími poskytujícími služby v této oblasti. Škola monitoruje rizika sociálně patologických jevů. Při varovných signálech koordinuje postup výchovný poradce. Škola svolává setkání s rodiči, konzultace s žáky a nabízí podporu a poradenství. Dále spolupracuje s dalšími organizacemi v oblasti prevence sociálně patologických jevů a využívá vybrané programy.

3.1.7 Psychologická péče

V oblasti řešení psychologických problémů má nezastupitelnou úlohu třídní učitel. Na něj se mohou žáci kdykoli ve škole obrátit a požádat ho o konzultaci a podporu v obtížných psychosociálních situacích. Třídní učitel pomáhá s řešením konfliktů mezi žáky, podporuje optimální komunikaci mezi rodiči, učiteli a žáky. Podporuje rozvoj pozitivních vztahů a řešení konfliktů v rámci třídy. Nabízí individuální pohovory rodičům v případě psychosociální krize v souvislosti s výchovou, péčí o děti, vztahem mezi rodičem a dítětem. Poskytuje konzultace a podporu učitelům v práci s žákem s potížemi s učením, s chováním, v sebepojetí, ve vztahu k učiteli, k druhým lidem. Podává informace o dalších subjektech zajišťujících psychologickou a sociální péči. Úzce spolupracuje s výchovným poradcem.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

3.2.1 Hlavní a dílčí cíle základního vzdělávání

Cílem našeho školního vzdělávacího programu je:

- a) Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní vzdělávání.**

Podpora žáků k učení se:

- vybírat si a využívat vhodné způsoby, metody a strategie pro aktivní a efektivní učení

- vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení je efektivně využívat v procesu učení a v praktickém životě
- využívat informační a komunikační prostředky a technologie

b) Podněcovat k tvořivému myšlení, logickému uvažování a ke schopnosti řešit problémy.

Podpora žáků k učení se:

- samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti
- uvádět věci a znalosti do souvislostí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- volit vhodné způsoby řešení úkolů, sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

c) Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci.

Podpora žáků k učení se:

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky, názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchat jiným a porozumět jim
- obhajovat vlastní názor vhodnou a kultivovanou argumentací

d) Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.

Podpora žáků k učení se:

- spolupracovat ve skupině při řešení daného úkolu, podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a na utváření příjemné atmosféry v týmu
- aktivně přispívat k diskusi, umět v diskusi obhajovat vlastní názor, ale i respektovat zkušenosti a názory jiných

e) Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti.

Podpora žáků k učení se:

- mít sebevědomé vystupování, pozitivní představu o sobě samém, ale současně schopnost vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich názory
- řešit praktické problémy a životní situace na základě pochopení principů, jimiž se společnost řídí, znát svá práva i povinnosti
- hodnotit výsledky vlastní činnosti i činnosti druhých

f) Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.

Podpora žáků k učení se:

- schopnosti ochrany životního prostředí i ochrany kulturních i společenských hodnot
- vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory

g) Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní i sociální zdraví a být za ně zodpovědný.

Podpora žáků k učení se:

- schopnosti ochrany vlastního zdraví i zdraví ostatních
- používat bezpečně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat dohodnutá pravidla, povinnosti a závazky, rozhodovat se správně, zodpovědně a s ohledem na své zdraví i zdraví ostatních
- dle svých možností poskytnout účinnou pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví

h) Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturních a duchovním hodnotám, učit se žít společně s ostatními lidmi.

Podpora žáků k učení se:

- vnímat kulturní i historické dědictví jako významný fenomén
- být vnímavý k tradicím a kulturním hodnotám jiných

ch) Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

Podpora žáků k učení se:

- využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.

i) Pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

Podpora žáků k učení se:

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby
- získávat, vyhledávat a kriticky posuzovat data, informace a digitální obsah
- vytvářet a upravovat digitální obsah
- vyjadřovat se pomocí digitálních prostředků
- uvědomit si význam digitálních technologií pro lidskou společnost
- předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních
- jednat eticky při sdílení informací v digitálním prostředí.

3.2.2 Výchovně vzdělávací strategie

Výše zmíněný text jednoznačně naznačuje směřování pedagoga k naplňování klíčových kompetencí žáků. Pedagog musí být zručným organizátorem i vyučujícím, musí umět vtáhnout žáky do procesu učení tak, aby si žáci učivo nejen vyslechli, ale i prožili.

K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčových kompetencí žáků, uplatňuje tyto společné postupy:

- využívání různých zdrojů informací
- učitelé učí žáky pracovat s různými zdroji informací (tištěnými, elektronickými apod.)
- žáci mají k dispozici školní knihovnu a mohou využívat školní počítače s připojením na internet i mimo výuku
- využívání nových vyučovacích metod a organizačních forem výuky, při kterých jsou vytvářeny vhodné podmínky pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků (moderní pedagogické trendy, skupinová práce, dialog, projekty)
- škola organizuje tematicky zaměřené projekty a exkurze, kde si žáci ověřují využitelnost školních poznatků v praxi
- rozvíjení spolupráce s rodiči a dalšími institucemi – školská rada, obec, pedagogicko-psychologická poradna
- žáci se účastní veřejných i kulturních akcí, na kterých aktivně vystupují
- snaha o aktivní proměnu klimatu školy (tvůrčí, partnerská komunikace mezi učitelem a žákem, týmová práce, bezpečnost, tolerance k odlišnostem).

3.2.3 Klíčové kompetence žáků

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Osvojování klíčových kompetencí je dlouhodobý a složitý proces, který má svůj počátek v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života.

V průběhu základního vzdělávání jsou klíčové kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní a digitální.

Kompetence k učení

Žák:	Co dělají učitelé:	Hlavní realizační formy, metody a aktivity:
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby a metody	- požadují po žácích výsledky úměrné jejich schopnostem a nadání - v průběhu výuky seznámí žáky s více možnostmi řešení problému a osvojení si učiva - na začátku hodiny seznámí žáky s cílem na konci hodiny dosažení daného cíle	skupinová práce, samostatná práce, práce s knihou, práce na PC
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení	- vedou žáky k práci s různými zdroji – encyklopedie, počítač - vedou žáky k samostatnosti	samostatná práce, skupinová práce, projekty, vysvětlování
- projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu vzdělávání	- podporují u žáků jejich zájmy - upozorňují na důležitost vzdělání v jejich životě - umožňují prezentaci výsledků prací žáků	referáty, projekty
- vyhledává, třídí a využívá informace	- učí žáky pracovat s textem a vyhledávat informace v knihách nebo na PC	práce s textem, práce s PC
- využívá své získané znalosti v praktickém životě	- zadávají úkoly spojené s praxí	dramatizace, projekt, vědomostní soutěže, hra na poštu, na obchod
- používá obecně platné termíny, znaky a symboly	- dbají na správnou znalost a používání symbolů, termínů a znaků - lpí na tom, aby si pod symbolem, termínem a znakem představili žáci jeho význam	smyslové hry, didaktické hry, dramatizace
- propojuje poznatky z různých předmětů a využívá je v souvislostech	- využívají mezipředmětové vztahy - dbají na návaznost učiva - využívají propojení učiva se skutečným životem	projekty, skupinová práce, beseda
- poznává smysl a cíl učení	- motivují žáky (úspěchy jiných lidí) - spojují učení s praxí	rozhovor, beseda, didaktické hry, projekt
- má pozitivní vztah k učení	- dopřávají zažít pocit úspěšnosti, chválí žáky, hodnotí jejich práci - nabízí různé efektivní metody a formy učení, učí je žáky používat	rozhovor, diskuse, dramatizace, projekt
- vědomě eliminuje rušivé podněty a vytváří si optimální podmínky pro učení	- dbají na dodržování pravidel psychohygieny učení, udržování pořádku pracovního místa - minimalizují rušivé prvky výuky	osobní příklad učitele, dramatizace

Kompetence k řešení problémů

Žák:	Co dělají učitelé:	Hlavní realizační formy, metody a aktivity:
- ve spolupráci s ostatními rozpozná a pochopí problém	- vedou k přemýšlení o následcích problému	rozhovor, diskuse, situační hry
- hledá různé varianty řešení problémů, vybírá mezi nimi	- seznamují s možnostmi získávání informací	práce s textem, pozorování, diskuse, skupinová práce, dramatické hry, projekt, práce na PC
- u jednoduchých problémů odhaduje řešení, výsledek	- pomáhají vybírat vhodné postupy - vedou žáky k samostatnosti	samostatná práce, skupinová práce, projekt, dramatizace

porovnává se svým odhadem		
- využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení	- pomáhají vybírat vhodné postupy - vedou ke správné organizaci práce	samostatná práce, skupinová práce, projekt, řešení životních situací, dramatizace, domácí úkoly
- sleduje vlastní pokrok, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale vyhledává konečné řešení problému	- podporují zdravé sebevědomí - chválí, vhodně žáky motivují - respektují žákův názor a rozhodnutí - učí žáky sebereflexi, sebehodnocení a sebekritice	skupinová práce, rozhovor, diskuse, soutěže

Kompetence komunikativní

Žák:	Co dělají učitelé:	Hlavní realizační formy, metody a aktivity:
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky	- vedou žáky k samostatnému myšlení - učí vhodně interpretovat hlavní myšlenku	rozhovor, diskuse
- vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném projevu	- rozvíjí slovní zásobu - učí vhodnou formou zaznamenat své myšlenky, seřadit je a uspořádat v logickém sledu	práce s textem, výuka podporovaná počítačem, samostatná práce, skupinová práce
- vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním projevu	- vedou žáky ke srozumitelnému a pečlivému vyslovování a pečlivému vyjádření myšlenky - vedou žáky ke kultuře řeči - učí je vyjadřovat se vlastními slovy, vhodně pokládat otázky - vedou žáky k zapamatování mluveného	diskuse, rozhovor, beseda, návštěva knihovny, soutěže
- naslouchá promluvám druhých lidí	- učí žáky naslouchat, nezasahovat do repliky mluvčího a nechat mluvčího dokončit myšlenku	skupinová práce, didaktické hry, inscenační metody
- vhodně argumentuje	- učí znát žáky svá práva a nebát se na ně upozornit	projektová výuka, skupinová práce, samostatná práce
- rozumí různým typům textů a záznamů	- učí žáky čtenářským dovednostem - seznamují žáky s různými texty (umělecké, odborné...)	práce s učebnicí, s příručkami
- rozumí různým typům obrazových materiálů	- rozvíjí vizuální přemýšlení (grafy, mapy, diagramy)	metody názorně demonstrační
- rozumí různým typům běžně užívaných gest	- učí žáky vzájemné nonverbální komunikaci - učí žáky reagovat na pocity druhého	dramatizace, didaktické hry
- rozumí různým typům zvuků	- učí rozlišovat různé typy zvuků	dramatizace
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem	- učí hledat, získávat a využívat informace z celého světa	práce s PC

Kompetence sociální a personální

Žák	Co dělají učitelé:	Hlavní realizační formy, metody a aktivity:
- spoluvytváří a dodržuje pravidla práce ve skupině a pravidla vzájemného soužití	- sledují a zajišťují zapojení všech žáků ve skupině - vedou žáky k účelnému rozdělení rolí, spolupráci a zodpovědnosti	- skupinová práce, komunitní kruh

	- učí vnímat pozici každého jedince ve skupině	
- na základě proměňování skupin přijímá žák různé role	- učí žáky přijmout pozici a roli ve skupině	- skupinová práce, komunitní kruh
- podporuje svoji sebedůvěru a samostatný rozvoj, vyjadřuje se k vlastním úspěchům i neúspěchům (sebehodnocení)	- vedou žáky k uvědomování si svých předností i nedostatků, případné nedostatky pomáhají žákům odstranit	- skupinová práce, komunitní kruh
- v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá	- upevňují a rozvíjejí základní společenské a lidské návyky - učí žáky navazovat, vnímat a respektovat mezilidské vztahy - vedou žáky k tomu, aby v případě potřeby dokázali požádat o pomoc spolužáka nebo učitele	- skupinová práce, komunitní kruh, práce ve dvojicích, dramatizace
- ovládá a řídí svoje jednání a chování - rozvíjí pocit sebeuspokojení a sebeúcty	- vedou žáky k uvědomování si svých vzorců chování a svých kladných vlastností - případné nedostatky pomáhají žákům odstranit	- skupinová práce, práce ve dvojicích

Kompetence občanské

Žák	Co dělají učitelé:	Hlavní realizační formy, metody a aktivity:
- respektuje přesvědčení druhých lidí, dokáže druhé pochopit	- respektují odlišné názory svých žáků a kolegů a vedou k tomu také své žáky - nesoudí nikoho podle vzhledu a ke stejnému chování vedou i žáky - snaží se na každém hledat to lepší a následně přednosti každého vy zdvi hují	- diskuse, vysvětlování, dramatizace
- odmítá hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti psychickému i fyzickému násilí	- odmítají útlak a hrubé zacházení - dokáží se postavit násilí - obhajují slabší	- rozhovor, diskuse, osobní příklad, projekt
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy	- spolupracují při vytváření třídních pravidel a vedou děti k jejich dodržování - oceňují správné chování	- týmová práce, diskuse, dramatizace, rozhovor
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni	- přiměřenou formou seznamují žáky s jejich právy a povinnostmi (školní řád) - dbají na dodržování práv a plnění povinností	- rozhovor, diskuse
- poskytne dle svých možností účinnou pomoc	- učí žáky zásadám první pomoci při úrazech - učí žáky telefonní čísla určená k záchraně života - vedou žáky k zodpovědnosti za jejich činy - nenásilně vychovávají žáky svým příkladem - podněcují spolupráci mezi žáky	- dramatizace, individuální rozhovory, kresba, příběh
- chová se zodpovědně v situacích ohrožujících zdraví člověka	- vychovávají žáky ke zdravému životnímu stylu - všímají si chování žáků - naslouchají problémům žáků, radí jim	- projekty, příklady ze života, individuální rozhovor, účast na besídkách, soutěžích

	- pomáhají žákům zvednout sebevědomí v hodinách jim blízkých, a tak jim umožnit prožít úspěch - seznamují žáky s historií	
- aktivně se zapojuje do kulturního dění	- informují žáky o dění v obci a podporují jejich zájem o ni - umožňují žákům přípravu akcí s účastí veřejnosti - podporují sounáležitost školy a obce - informuje o zajímavých kulturních akcích, filmech, divadelních představeních - navštěvují se žáky kulturní akce	- účast na akcích konaných na podporu obce – vítání občánků, vystoupení pro maminky, vánoční a velikonoční besídky, dílny pro veřejnost, pásmo pro seniory, spolupráce s místní knihovnou, vernisáže, koncerty
- chápe základní ekologické souvislosti a chová se podle nich	- rozvíjí citový vztah k přírodě - poukazují na vhodné a nevhodné chování - svým příkladem povzbuzují a motivují žáky - učí žáky využívat šetrně energetické zdroje - vedou žáky k uvědomování si sounáležitosti k přírodě	organizace Dne Země - sbírání odpadků, činnosti v přírodě, třídění odpadků, vycházka, sběrové akce, spolupráce s ekologickými organizacemi
- aktivně se zapojuje do sportovních akcí	- organizují sportovní aktivity, vedou kroužky - podporují a oceňují účast žáků v soutěžích - podporují mimoškolní činnost	sportovní den, soutěže
- chápe environmentální problémy	- budují v žácích povědomí o celosvětových ekologických problémech - vedou žáky k estetickému vnímání přírody, pozitivnímu citovému vztahu k životnímu prostředí ve svém okolí a k přírodě vůbec - rozvíjí pokoru a úctu k hodnotám, které neumí vytvořit člověk	diskuse, vycházka, exkurze, rozhovor, televizní výuka
- rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví	- seznamují žáky se zdravým životním stylem - učí žáky sestavovat správný jídelníček - seznamuje žáky s ekologickými potravinami - vedou žáky ke správné psychohygieně učení - seznamují žáky se škodlivostí kouření, osobní příklad	přednáška o zdravé výživě, projekt, rozhovor, skupinová práce
- respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí	- informují o nejzákladnějších možnostech jednotlivce k ochraně životního prostředí - rozvíjí zodpovědnost za kvalitu životního prostředí - seznamuje s pravidly třídění odpadu, sběru papíru, recyklace	sběr papíru, exkurze, rozhovor

Kompetence pracovní

Žák:	Co dělají učitelé:	Hlavní realizační formy, metody a aktivity:
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení	- podrobně seznámí s danými materiály a nástroji tak, aby je žák uměl pojmenovat - učí žáky vhodně tyto nástroje použít - pomáhají při plánování pracovního postupu - vedou žáky ke správné organizaci práce	- diskuse, skupinová práce, práce s textem, - názorně demonstrační činnost, práce s informacemi
- dodržuje vymezená pravidla a pokyny při práci s nástroji a přístroji	- vedou žáky pořádku na pracovišti - učí žáky dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce - učí žáky poskytnout první pomoc při úrazu	- výklad, práce s informacemi, didaktické hry
- plní povinnosti a závazky	- vhodně žáky motivují - vedou žáky k zodpovědnosti a samostatnosti, k plnění si svých pracovních povinností - chválí žáka za kvalitně odvedenou práci - dohlíží na včasné odevzdávání prací	- didaktické hry, vysvětlování, projekt
- plánuje a vyhodnocuje výsledky činnosti	- dbají u žáků na kvalitu odvedené práce - vedou žáky k efektivnímu rozvržení a plánování práce - rozvíjí samostatné rozhodování	- samostatná práce, projekt, didaktické hry
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany svého zdraví	- vedou žáky k zodpovědnému přístupu ke svému zdraví - seznamují žáky se zdravým životním stylem - učí žáky rozlišovat škodlivé vlivy na jejich zdraví	- vysvětlování, diskuse, práce s informacemi, skupinová práce
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska zdraví druhých	- vedou žáky ke vhodným společenským návykům a k zodpovědnosti za zdraví druhých	- vysvětlování, diskuse, práce s informacemi, skupinová práce
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany životního prostředí	- učí žáky správně definovat životní prostředí a chápat vztahy mezi člověkem a životním prostředím: podněcují žáky ke konkrétním činnostem vedoucím k vylepšení životního prostředí	- projekty, beseda, názorně-demonstrační činnosti, práce s internetem
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany kulturních a společenských hodnot	- podporují u žáků vlastní tvořivost a tvorbu - podporují schopnost ocenit cizí výkon - podporují u žáků kladný vztah ke kultuře	- beseda, diskuse, projekt, problémové učení, práce s internetem

Kompetence digitální

Žák	Co dělají učitelé:	Hlavní realizační formy, metody a aktivity:
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby - využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti	- podrobně seznámí a učí žáky tato digitální zařízení používat - pomáhají při plánování pracovního postupu - vedou žáky ke správné organizaci práce	- diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah	- vhodně žáky motivují - vedou žáky k samostatnosti a zodpovědnosti za digitální obsah -	- práce ve skupině, objevování, experiment, diskuse
- vytváří a upravuje digitální obsah	- podporují u žáku vlastní tvořivost a tvorbu - podporují jejích schopnosti	- diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti
- využívá digitální technologie	- vedou žáky k zodpovědnému přístupu - učí žáky rozlišovat škodlivé vlivy na jejich zdraví	- práce ve skupině, objevování, experiment, diskuse
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost	- budují v žácích povědomí o nových informačních technologiích - respektují odlišné názory svých žáků	- diskuse, badatelské aktivity, problémová výuka, samostatná práce ve dvojicích či skupinách
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví a zdraví ostatních - jedná eticky při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí	- upevňují a rozvíjejí základní společenské a lidské návyky - upozorňují na negativní dopad informačních technologií na zdraví - podněcují spolupráci mezi žáky	- diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment

3.2.4 Strategie naplňování klíčových kompetencí

V celkovém pojetí vzdělávání na naší škole jsou převážně uplatňovány takové formy a metody práce s žáky, aby docházelo k rozvoji osobnosti jako celku, tudíž i k rozvoji všech klíčových kompetencí, které se různými způsoby prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Naplňování jednotlivých kompetencí ve vzdělávacím procesu žáků je možno izolovaně popsat následujícím způsobem.

Kompetence k učení rozvíjíme individuálně podle dané situace u každého žáka. Hlavními strategiemi jsou kooperativní učení, práce s chybou a rozvoj sebehodnocení žáků.

Kompetence k řešení problémů rozvíjíme zejména učením v souvislostech, to znamená, že neučíme izolovaná data jednotlivých oborů, ale u dětí vytváříme ucelený obraz světa. Tyto

kompetence rozvíjíme využíváním co největšího množství informací – prací s knihou, internetem, praktickými pokusy.

Kompetence komunikativní rozvíjíme vytvářením dostatečného prostoru pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování, v komunitních kruzích, při zpracovávání školních projektů z nejrůznějších oblastí a jejich výstupů.

Kompetence sociální a personální budujeme formami sociálního učení. Snažíme se děti zapojit do organizace činnosti školy. V rámci skupinového vyučování přejímají různé role.

Kompetence občanské rozvíjíme hlavně učením sociálním, metodami sebepoznávání a seznamováním žáků s jejich právy, odpovědností a povinnostmi. Žáci jsou vedeni k tomu, aby respektovali národní, kulturní i historické tradice.

Kompetence pracovní u žáků rozvíjíme formou kooperativní činnosti, skupinové a individuální práce. Důležitou cestou k uvědomění si důležitosti znalosti pracovních postupů a dovednosti používat pracovní nástroje v nejširším smyslu je hodnocení a sebehodnocení všech činností, které žáci provádějí.

Kompetence digitální rozvíjíme při vzdělávání ve škole i během online výuky, při volnočasových aktivitách a zájmových činnostech.

3.3 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení.

Při práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, žáka, zákonných zástupců, případně školského poradenského zařízení. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se uskutečňuje formou individuální integrace do běžných tříd. Při diagnostice speciálních vzdělávacích potřeb škola spolupracuje se školským poradenským zařízením.

3.3.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory (PLPP) žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

- Při zjištění obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka informuje vyučující daného předmětu třídního učitele a výchovného poradce. Pokud vyhodnotí, že je třeba sestavit PLPP, bude tak učiněno.;
- Za vytvoření plánu pedagogické podpory (PLPP) je zodpovědný třídní učitel. PLPP vytváří s metodickou podporou výchovného poradce. Na tvorbě PLPP se účastní i vyučující jiných předmětů. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním proběhnou rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.;
- S vytvořeným PLPP seznámí třídní učitel a výchovný poradce žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem;
- Poskytování podpůrných opatření prvního stupně třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími vyhodnocuje 2x během školního roku. V případě potřeby třídní učitel za metodické podpory výchovného poradce PLPP průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě PLPP;
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

3.3.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

- V případě, že opatření vyplývající z PLPP žáka nejsou dostačující, třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení;
- Škola bezodkladně předá PLPP žáka školskému poradenskému zařízení;
- Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání žáka dle IVP, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle IVP. Ředitel školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP;
- Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci je odpovědný výchovný poradce. IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími dotčených předmětů a výchovným poradcem. Ten podklady kontroluje a případně konzultuje se školským poradenským zařízením. IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení;
- S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka;
- Zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu. Ostatní zúčastnění IVP podepíší;
- Poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje, a to 2x během školního roku. V případě potřeby učitel daného předmětu za metodické podpory výchovného poradce IVP průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka;
- Školské poradenské zařízení 1x ročně vyhodnocuje naplňování IVP;
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka;
- Stejný postup platí též, pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc školského poradenského zařízení bez vyzvání školy.

Na úrovni IVP je možné na doporučení školského poradenského zařízení v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené školním vzdělávacím programem, upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených ve školním vzdělávacím programu dochází v IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením). Části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem.

Minimální doporučená úroveň pro úpravu očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření bude zpracována do IVP žáka dle doporučených minimálních výstupů v RVP ZV.

U IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího až pátého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV.

3.3.3 Specifikace podpůrných opatření

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména v oblasti metod výuky:

- Respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- Metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- Důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- Respektování pracovního tempa žáka a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů
- Individualizace výuky
- Užití reproduktivních metod upevňující zapamatování, které vedou k osvojování vědomostí a dovedností pomocí opakování a procvičování
- Zadávání domácích úkolů zohledňuje možnosti a podmínky žáka, které má k jejich plnění
- Zohledňování sociálního statusu a vztahových sítí žáka a prostředí, z kterých žák přichází do školy
- Intervence na podporu oslabených nebo nefunkčních dovedností a kompetencí žáka

Podpůrná opatření v oblasti organizace výuky:

- Střídání forem a činností během výuky

- Využívání skupinové výuky či naopak individuálního plánu práce
- Postupný přechod k systému kooperativní výuky
- V případě doporučení vložení krátké přestávky do výuky
- Změna zasedacího pořádku či uspořádání třídy v rámci vyučovací jednotky a se zřetelem k charakteru výuky a potřebám žáka
- Nabídka volnočasových aktivit (ve škole) a podpora rozvoje zájmů žáka
- Organizační podpora mimoškolního vzdělávání, včetně exkurzí, přednášek a interaktivních programů,...

Hodnocení žáka:

- Využívání různých forem hodnocení žáka
- Hodnocení vychází ze zjištěných specifík žáka
- Práce s kritérii hodnocení v závislosti na charakteru žákova problému, s důrazem na podporu rozvoje dovedností a vědomostí žáka
- Podpora autonomního hodnocení (sebehodnocení)
- Zohlednění sociálního kontextu hodnocení, hodnocení směřuje nejen k vyhodnocení úspěšnosti žákova učení, ale také k posílení jeho motivace pro vzdělávání
- Formativní hodnocení směřuje k zpětnovazební podpoře efektivního učení žáka a je pro něj informativní a konkrétní
- Celkové hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami zohledňuje jak omezení žáka, tak zejména jeho pokroky ve vzdělání

Mezi podpůrná opatření patří například posilování kognitivních schopností s využitím tréninkových postupů, dále např. doučování ve škole a podpora přípravy na školu.

Pro žáky s priznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů, může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována do IVP na doporučení školského poradenského zařízení dle vyhlášky č. 27/2016 Sb. **speciálně pedagogická a pedagogická intervence**. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče může být poskytována z disponibilní časové dotace.

3.3.4 Zásady práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

- Seznámení všech pedagogů, ale i spolužáků s daným postižením žáka
- Respektování zvláštností a možností žáka

- Přizpůsobení hodnocení žáka a možnosti úlev
- Utvoření optimálního pracovního prostředí včetně vstřícné přátelské atmosféry
- Možnost kompenzace jinými činnostmi, kde může být žák úspěšný
- V případě dlouhodobé nemoci možnost poskytnutí konzultací a vytvoření IVP
- Kladení reálných cílů, postupné zvyšování nároků
- Podpora snahy, povzbuzování k dalším výkonům
- Spolupráce se zákonnými zástupci
- Začlenění oddychových chvil, střídání pracovního tempa

3.4 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Výuka probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován jeho rozvoj potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit, uplatnit a dále rozvíjet.

Škola využívá pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Zjišťování nadání a mimořádného nadání žáka provádí školské poradenské zařízení na návrh pedagoga nebo zákonných zástupců. Pro tyto žáky může být vypracován IVP, který vychází z ŠVP a závěrů vyšetření ze školského poradenského zařízení. Tito žáci mají upraven způsob výuky tak, aby byli dostatečně motivováni k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch předmětech, které reprezentují nadání žáka.

Možné úpravy způsobu výuky:

- Doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu
- Zadávání specifických úkolů

- Zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů
- Pestrá a podnětná výuka, která umožňuje velkou aktivitu, samostatnost a činnost (řešení nadstandardních či problémových úloh)
- Respektování pracovního tempa a zájmů žáka
- Podpora hledání dalších možných postupů řešení problémů
- Přeražení mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušky před komisí
- Předčasné nástup dítěte k plnění povinné školní docházky
- Účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo jiné škole
- Nabídka zájmových aktivit

3.4.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory (PLPP) nadaného a mimořádně nadaného žáka

- Při zjištění nadání a mimořádného nadání žáka informuje vyučující daného předmětu třídního učitele a výchovného poradce;
- Učitel daného předmětu je zodpovědný za vytvoření PLPP žáka. Tento vytváří s metodickou podporou výchovného poradce. Na tvorbě PLPP se účastní i vyučující dalších předmětů, kde se projevuje nadání žák;
- S PLPP seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, výchovného poradce, všechny vyučující a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenování potvrdí svým podpisem;
- Poskytování podpory učitel daného předmětu ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje, a to 2x během školního roku. V případě potřeby pedagog za metodické podpory výchovného poradce PLPP průběžně aktualizuje v souladu s potřebami žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP výchovný poradce vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, výchovný poradce spolu s třídním učitelem doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě PLPP;

- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

3.4.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování individuálního vzdělávacího plánu (IVP) mimořádně nadaného žáka

- V případě, že opatření vyplývající z PLPP žáka nejsou dostačující, třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení;
- Škola bezodkladně předá PLPP žáka školskému poradenskému zařízení;
- Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání žáka dle IVP, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle IVP. Ředitel školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP;
- Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci je odpovědný výchovný poradce. IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími dotčených předmětů a výchovným poradcem. Ten podklady kontroluje a případně konzultuje se školským poradenským zařízením. IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení;
- S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka;
- Zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu. Ostatní zúčastnění IVP podepíší;
- Poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje, a to 2x během školního roku. V případě potřeby učitel daného předmětu za metodické podpory výchovného poradce IVP průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka;
- Školské poradenské zařízení 1x ročně vyhodnocuje naplňování IVP;
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka;
- Stejný postup platí též, pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc školského poradenského zařízení bez vyzvání školy.

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů. Některé tematické okruhy průřezových témat jsou realizovány v průběhu celého školního roku v práci třídního učitele.

Realizace průřezových témat má nezastupitelné místo při vzdělávání všech žáků a zvláště pak žáků, u kterých je upravován obsah a výstupy ze vzdělávání od 3. stupně podpůrných opatření. Proto je u každého žáka kladen důraz především na kultivaci jeho postojů a hodnotových orientací. Nároky kladené na utváření vědomostí a dovedností těchto žáků budou vždy plně respektovat jejich individuální možnosti.

Zařazení jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vzdělávací oblasti a jednotlivá témata jsou uvedena v tabulkách vyučovacích předmětů. Pro lepší orientaci uvádíme ještě přehled všech průřezových témat a jejich tematických okruhů.

Přehled průřezových témat a jejich okruhů

3.5.1 Osobností a sociální výchova - OSV

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikou OSV je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Vztah OSV ke vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** je založen na samotném faktu komunikační podstaty s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi

verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti. Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepojetí, seberegulaci a k udržení psychického zdraví – psychohygieně, komunikaci, mezilidským vztahům. Vazba na vzdělávací oblast **Umění a kultura** se týká především společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického chování – např. estetiky chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa. V OSV lze účinně využít různých postupů dramatické výchovy. Propojení se vzdělávací oblastí **Člověk a zdraví** je vhodné v tématech reflektujících fyzickou stránku člověka, sociální vztahy, komunikaci a rozhodování v běžných i vypjatých situacích. OSV tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se ke zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Rovněž přispívá k realizaci vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**, zejména zdokonalováním dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy OSV jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna

uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, je třeba počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat či technik, ostych, případně, že některé hry nebudou být moci realizovány. Právě tyto okamžiky bývají v OSV velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

Osobnostní rozvoj

- **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.
- **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě, druhí jako zdroj informací o mně, moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty), co o sobě vím a co ne, jak se promítá mé já v mém chování, můj vztah ke mně samému, moje učení, moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí.
- **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle, organizace vlastního času, plánování učení a studia, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení.
- **Psychohygienu** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění – relaxace, efektivní komunikace,...), hledání pomoci při potížích.
- **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dokončit nápady a zrealizovat), tvořivost v mezilidských vztazích.

Sociální rozvoj

- **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině / třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí.
- **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie a dohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc, lidská práva jako regulativ vztahů, vztahy a naše skupina / třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny).
- **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků, cvičení pozorování a empatického a aktivního

naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost,...), efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace, pravda, lež a předstírání v komunikaci.

- **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu, dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení, apod.), rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny), rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence.

Morální rozvoj

- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci.
- **Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí, vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování, atd., pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu), dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne.

Tematické okruhy	1. stupeň				
	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ					
Rozvoj schopností poznávání	Prv M Vv Hv	Vv M Hv	Vv M Hv	Př, Vv Vl,M Hv Inf	Př,Vv Vl,M Hv Inf
Sebepoznání a sebepojetí	Tv M Čj Vv Hv	Tv Prv Vv M	Tv Prv Vv M	Tv Vv	Tv Vv
Seberegulace a sebeorganizace	Tv Čj M	Tv M	Tv M Prv	Tv Př Vl	Tv Př Čj
Psychohygiena	Hv Vv Prv M	Hv Vv Prv M	Hv Vv Čj M	Hv Vv	Př Vv M Hv
Kreativita	Vv Hv Pč	Vv Hv Pč M Čj	Vv Hv Pč M	M Vv Hv Pč Inf	M Vv Hv Pč Inf
SOCIÁLNÍ ROZVOJ					
Poznávání lidí	Prv		Aj	Aj	Aj
Mezilidské vztahy	M Pč Hv	M Pč Hv Prv	Aj Hv M Prv	Př,M Vl Pč Hv	Př,M Vl Pč Hv
Komunikace	Tv Hv Pč	Čj M Tv Hv Pč	Čj M Tv Hv Pč Vv	Aj,Čj Tv M Hv,Vl Př,Pč Inf	Aj,Čj Tv M Hv,Vl Př,Pč Inf
Kooperace a kompetice	Tv Hv Pč	Tv M Hv Pč	Tv M Hv Pč	Čj Tv M Hv Pč	Tv M Hv Pč
MORÁLNÍ ROZVOJ					
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		M	M	Př Vl M Inf	Př M Vl Inf

Hodnoty, postoje, praktická etika				VI Vv	VI
--	--	--	--	----------	----

3.5.2 Výchova demokratického občana – VDO

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma **Výchova demokratického občana** má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobem řešení konfliktů a problémů.

VDO má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má umožnit žákovi konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, ale i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskuzích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit nejen význam dodržování pravidel, eventuálně v zájmu spravedlnosti se podílet na vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Průřezové téma VDO má blízkou vazbu především na vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** a uplatňuje se v tématech zaměřených na vztah k domovu a vlasti.

Průřezové téma má vazbu i na ostatní vzdělávací oblasti, zejména pak na ty, v nichž se tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod

- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole, způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy, formy participace žáků na životě místní komunity, spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci.

Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku), Listina základních práv a svobod, práva

a povinnosti občana, úloha občana v demokratické společnosti, základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost), principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů).

Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby), obec jako základní jednotka samosprávy státu, společenské organizace a hnutí.

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie, principy demokracie, základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka), význam Ústavy jako základního zákona země, demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti.

Tematické okruhy	1. stupeň				
	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.
Občanská společnost a škola	Čj,M Prv Vv,Pč	Prv Tv,Vv Pč,M	Prv Aj Vv	Vl,Čj	Čj
Občan, občanská společnost a stát	M	M Prv	Prv Tv	Tv,Vl Inf	Tv,Čj Vl,Př
Formy participace občanů v politickém životě				Vl	
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Tv			Vl	Př,Vl

3.5.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - EGS

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

EGS prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Příležitosti k realizaci tématu poskytuje na prvním stupni vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět**. Ve vzdělávání se využívají zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí. Významnou oblastí pro realizaci tohoto tématu se stává vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace**. Český jazyk je nejen nezastupitelným nástrojem učení, zpracování informací a prezentace postojů a názorů, ale má také významnou propedeutickou funkci při osvojování dalších jazyků, které jsou klíčem k bezprostřednímu dorozumění a poznávání kultury jiných národů. Cizí jazyky mají praktický význam pro mobilitu občanskou, vzdělávací i pracovní. Jsou prostředkem pro využití originálních zdrojů při poznávání života a evropské a světové kultury. Ve vzdělávací oblasti **Umění a kultura** rozvíjí průřezové téma vztah k evropské a světové kultuře. Prohlubuje porozumění evropským kulturním kořenům a chápání kulturních souvislostí při respektování svébytnosti národních a regionálních kultur a jejich přínosu ke kultuře světové. Ozřejmuje význam kulturního a historického dědictví jako zdroje poznání a přispívá k emocionální zainteresovanosti na jeho uchování a záchraně. Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** orientuje žáky v globálních problémech souvisejících se zdravím. V oboru tělesná výchova využívá průřezové téma zájmu žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských idejí a významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností. Propojení tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnostmi utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu, naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy.

Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa, evropské krajiny, Evropa a svět, mezinárodní setkávání, státní a evropské symboly, Den Evropy, život Evropanů a styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů.

Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie, evropská integrace, co Evropu spojuje a co jí rozděluje, mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže.

Tematické okruhy	1. stupeň				
	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.
Evropa a svět nás zajímá	Čj,Hv Prv Vv	Čj Vv	Aj,Vv Pč Hv	Pč,Hv Čj,Vv Inf,M	Vl,Hv Aj,Inf Pč Vv
Objevujeme Evropu a svět		Hv	M Prv	M Inf	Vl,M Inf,Čj
Jsme Evropané		Hv		Vl	Vl

3.5.4 Multikulturní výchova - MKV

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

MKV zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

MKV se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrozličnějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit

také klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků – příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči nepoznanému.

MKV prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Blízkou vazbu má zejména na vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace, Umění a kultura, Člověk a zdraví**. Vazba na tyto oblasti je dána především tématy, která se zabývají vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů a etnik. Propojení Multikulturní výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům získávat, vyhodnocovat a sdílet informace pro přemýšlení o naléhavých tématech a způsobech jejich řešení.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory a schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, diskriminace, rasismus, národnost, netolerance, atd.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy MKV vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu může být významně ovlivněn vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a rodičů apod.

Kulturní difference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika, poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy), základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě.

Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost, vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti), předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace), důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích, uplatňování principu slušného chování (základní morální normy), význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti, tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého, lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy.

Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost, postavení národnostních menšin, základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti, různé způsoby života, odlišné

myšlení a vnímání světa, projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku.

Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti, multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání.

Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a přispění každého jednotlivce za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám, nekonfliktní život v multikulturní společnosti, aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin, otázka lidských práv.

Tematické okruhy	1. stupeň				
	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.
Kulturní difference	Hv,Čj Prv Vv	Hv,Čj Prv Vv	Čj,Hv Aj	Hv,Čj Vv	VI,Čj Vv,Aj
Lidské vztahy	Hv Tv	Prv Hv,Tv Čj,Vv	Tv,Čj Prv Hv,Vv Pč	Tv,Vv Inf Aj,Hv Čj,Pč	Tv,Čj VI,Př Aj,Pč Hv,Vv Tv
Etnický původ	Prv Hv,Tv		Pč	Čj,Vv Hv,Pč	VI,Př Hv,Aj Vv
Multikulturalita	Tv		Aj,Vv	Čj Inf	Tv,Čj Inf
Principy sociálního smíru a solidarity		Prv	Prv		VI,Př Inf

3.5.5 Environmentální výchova – EV

Charakteristika průřezového tématu

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje EV utváření integrovaného pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví** se téma dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s problémy současného světa vede k poznání důležitosti péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí. Vzdělávací oblast **Umění a kultura** poskytuje EV mnoho příležitostí pro zamyšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí. Propojení tématu se vzdělávací oblastí **Člověk a svět práce** se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí. Propojení environmentální výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům aktivně získávat a sdílet informace o životním prostředí. To umožňuje hlouběji poznávat a vyhodnocovat závažnost ekologických problémů, zvyšovat zájem žáků o podílení se na jejich řešení a přemýšlení nad jejich dopady.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat se, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu

EV je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

Ekosystém – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa), pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí), vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou

ekologii), moře a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás), lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky), kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek).

Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda; ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, ekosystémy); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí).

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí; odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek, příklady z okolí); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené na růst ekologického vědomí veřejnosti.

Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi).

Tematické okruhy	1. stupeň				
	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.
Ekosystémy	Vv	Prv	Prv Aj	Aj,Př Vv	Aj,Př Vv
Základní podmínky života	Prv Hv	Prv Pč	Prv	Př,Vv	Př,Vv
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Čj Prv		Prv Pč	M,Př Vv Inf	M,Př Vv Inf
Vztah člověka k životnímu prostředí	Prv Čj,M Hv Pč,Vv	Tv,M Hv Vv,Pč	Prv Čj,Tv Hv Pč,Vv	M,Př Vv,Čj Tv,Hv Pč	M,Př Vv,Čj Inf Tv,Hv Pč

3.5.6 Mediální výchova – MV

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médií nabízena, mají nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

MV má žáka vybavit základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich

historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak se orientovat v nabídce médií a zvolit odpovídající médium jako prostředek pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Propojení se vzdělávací oblastí **Jazyk a jazyková komunikace** se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků. Osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. Vztah ke vzdělávací oblasti **Umění a kultura** je založen na vnímání specifické řeči znakových kódů, jež média užívají a jejich kombinací a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce. Propojení Mediální výchovy s digitálními technologiemi zdůrazňuje témata a činnosti týkající se mediální komunikace, bezpečnosti komunikace a minimalizace rizik, potřeby rozlišovat mezi soukromou a veřejnou komunikací a vnímat naléhavost neustálého kritického vyhodnocování informací a mediálních sdělení.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti se úspěšně a samostatně zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu

- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace.

Tematické okruhy průřezového tématu

V na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností:

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních (bulvárních) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu.

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaújatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě).

Stavba mediálních sdělení – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); zezábavňující principy (negativa, blízkost, jednoduchost, přítomnost).

Vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení.

Fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na každodenní život, role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti).

Tematické okruhy produktivních činností:

Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení.

Tematické okruhy	1. stupeň				
	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čj Vv	Čj Vv Tv	Čj,Hv Prv Vv,Tv	Čj,M Vv,Hv Inf	Hv,M Vv Inf
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Čj				M Inf
Stavba mediálních sdělení		Hv		Vv	Inf Vv
Vnímání autora mediálních sdělení	Hv,Vv	Hv,Čj Vv	Hv Vv	Hv Vv	Inf Vv Hv
Fungování a vliv médií ve společnosti			Čj	Tv,Př Vl Inf	Čj,Tv Př Vl
Tvorba mediálního sdělení				Inf	Inf Aj,Čj

4 Učební plán

4.1 Tabulace učebního plánu

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník					Celkem předměty	Z toho	
			1	2	3	4	5		RVP min	DČD
Jazyk a jazykové komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	9	10	9	8	8	44	33	11
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	0	0	3	3	3	9	9	
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	24	20	4
Informatika	Informatika	Informatika	0	0	0	1	1	2	2	
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	0	0	12	11	1
		Přírodověda	0	0	0	2	1			
		Vlastivěda	0	0	0	1	2			
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	12	
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2			
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví		0	0	0	0	0	10	10	
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2			
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	5	
CELKOVÁ POVINNÁ ČASOVÁ DOTACE			20	22	24	26	26	118	102	
Z TOHO DISPONIBILNÍ ČASOVÁ DOTACE										16
Rozpětí týdenní hodinové dotace v ročnících dle RVP			18-22	18-22	22-26	22-26	22-26			

4.2 Poznámky k učebnímu plánu

Učební plán ŠVP byl vytvořen v souladu se závaznými pravidly danými RVP ZV. Celková časová dotace je 118 hodin, přičemž nebyla překročena maximální hodinová dotace povolená pro jednotlivé ročníky.

Vyučování probíhá ve škole formou klasických vyučovacích hodin v délce 45 min. Vzhledem k úpravě zvonění (8.00, 9.40, 10.00, 11.40) si mohou vyučující rozvrhnout práci do dvouhodinového bloku. Při tomto rozvržení jsou respektovány psychohygienické a fyziologické potřeby žáků.

Ve vzdělávacím procesu škola využívá i jiné vyučovací formy:

- projektové vyučování (tematicky zaměřené projektové dny a týdny, využití projektového vyučování při pobytu na švp), práce podle individuálního plánu
- využití různých forem při výuce tělesné výchovy (kvalifikovaná výuka plavání zajištěna Plaveckou školou Roudnice nad Labem v krytém plaveckém bazénu Mělník, v zimním období bruslení, bobování a sáňkování v okolí školy, možnosti využití venkovního hřiště ke sportovním hrám a okolního terénu k turistice)
- využití exkurzí, besed, výstav, výletů, interaktivních programů, filmových a divadelních představení jako praktických forem vzdělávání
- pravidelné výjezdy na školy v přírodě

16 disponibilních vyučovacích hodin bylo využito následovně:

Český jazyk – 11 disponibilních hodin

Využití je zaměřeno na: podporu čtenářské gramotnosti, čtení s porozuměním, zlepšování komunikačních dovedností žáků, práce s informacemi a odborným textem, procvičování a fixace učiva

Matematika – 4 disponibilní hodiny

Využití je zaměřeno na: výuku matematických prostředí, výuku prostřednictvím PC programů a interaktivní tabule, řešení nestandardních úloh, dramatizaci v matematice, procvičování a fixace učiva

Člověk a jeho svět – 1 disponibilní hodina

Využití je zaměřeno na: praktické a činnostní vyučování, exkurze, poznávací vycházky do okolní přírody, učení se v přírodě, práci s odborným textem, procvičování a fixaci učiva.

Průřezová témata

Průřezová témata jsou povinnou součástí základního vzdělávání a procházejí napříč vzdělávacími oblastmi. Jejich zařazení je podrobně zpracováno v kapitolách Začlenění průřezových témat a Učební osnovy.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V případě doporučení školského poradenského zařízení k úpravě výstupů vzdělávání a vytvoření IVP u žáka s LMP od 3. stupně podpory vychází škola při tvorbě IVP s přihlédnutím ke SVP žáka z Minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření z RVP ZV.

5 Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace (český jazyk, anglický jazyk)

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, anglický jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

5.1.1 Český jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu ČESKÝ JAZYK

Obsahové, organizační a časové vymezení

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích, a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vyučovací předmět český jazyk je zařazen jako samostatný předmět ve všech ročnících na prvním stupni v této časové dotaci: 1.r. - 9 hodin, 2.r. – 10 hodin, 3.r. – 9 hodin, 4. a 5.r. – 8 hodin.

V 1. ročníku má předmět komplexní charakter, od 2. do 5. ročníku je členěn na:

Sloh a komunikační výchova – žáci se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej

a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

Jazyková výchova – žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

Čtení a literární výchova – žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Vzdělávání v předmětu český jazyk směřuje k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k multijazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- používání různých jazykových sdělení (mluvených i psaných, čtení s porozuměním, ke kultivovanému psaní a mluvení)
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Předmětem prolínají průřezová témata

OSV, VDO, EGS, MKV, EV, MV - podrobněji rozepsáno v osnovách předmětu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

- vyhledávání, porozumění textu, práce s chybou, výklad, učení se navzájem

Kompetence k učení

- učitel klade důraz na čtení s porozuměním, vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů
- vede žáky k sebehodnocení
- umožňuje žákům účast v různých soutěžích
- k žákům přistupuje individuálně
- motivuje žáky k učení

Kompetence k řešení problémů

- učitel žáky motivuje problémovými úlohami z praktického života
- učí žáky schopnosti vyhledávat různá řešení, zdokonalování práce s informacemi z různých zdrojů, jejich zpracování
- vede žáky k samostatnému rozhodování i ke spolupráci v týmu
- vede žáky k uvážlivému rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k tomu, aby uměli komunikovat se spolužáky, i ostatními lidmi ve škole i mimo ni
- zaměřuje se na rozvíjení komunikačních dovedností v mateřském jazyce, v ústním i písemném projevu
- učí žáky srozumitelně formulovat své názory
- učí žáky využívat informační a komunikační techniku pro komunikaci s okolím

Kompetence sociální a personální

- učitel rozvíjí u žáků schopnost práce ve skupině
- vede žáky k tomu, aby se podíleli na vytváření pravidel v práci
- vede žáky k tomu, aby poskytli pomoc druhému
- vede žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy
- učí žáky základům týmové práce

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k toleranci k názorům druhých lidí
- vede žáky k aktivnímu zapojení se do kulturního dění ve škole i mimo ni

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, kvalitně odvedenou práci vždy kladně hodnotí
- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení
- výuku doplňuje o praktické exkurze, besedy, vycházky

Kompetence digitální

- žáci se zapojují do společnosti prostřednictvím online aktivit, vyhledávají příležitosti k osobnímu rozvoji a zvyšování kvalifikace prostřednictvím digitálních technologií
- žáci vyhledávají, posuzují, získávají, spravují, sdílí a sdělují informace. K tomu volí postupy, strategie a způsoby (formáty), které odpovídají konkrétní situaci a účelu.

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK

1.ročník

Časová dotace: 9 hodin týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo – obsah	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<i>Žák</i> -ČJL-3-2-01 <i>rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i>	JAZYKOVÁ VÝCHOVA - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky - rozlišuje správně délku samohlásek - zná jednotlivá písmena tiskací a psací, malá a velká - umí jednotlivá písmena a hlásky správně přečíst, vyslovit a napsat, zná pojem slabika - rozlišuje velká písmena na začátku věty a vlastních jmen osob a zvířat	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Zvuková stránka jazyka	VDO: rozvoj komunikativní, formulační a prezentační schopnosti a dovednosti
<i>Žák</i> -ČJL-3-1-02 <i>rozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i> -ČJL-3-1-04 <i>pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</i> -ČJL-3-1-05 <i>v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i> -ČJL-3-1-07 <i>na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</i>	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - rozumí přiměřeným písemným nebo mluveným pokynům - správně vyslovuje - pozná svou nesprávnou výslovnost a opraví se - správně vyslovuje a dýchá - převypráví vlastní zážitek - pozdraví, poděkuje, požádá, omluví se	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Mluvený projev: - základy techniky mluveného projevu - komunikační žánry - základní komunikační pravidla	OSV: rozvoj schopností, poznávání, kreativita, mezilidské vztahy, komunikace EGS: rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti, dovednosti pro řešení problémů a rozhodování v různých situacích EV: ekosystémy, vztah člověka k prostředí

-ČJL-3-1-03 <i>respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i> -ČJL-3-1-08 <i>zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i> -ČJL-3-1-09 <i>píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</i>	- adekvátně reaguje na mluvené pokyny - zvládá vyjadřování v běžných situacích - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - umí napsat malá i velká psací písmena, velká tiskací písmena, číslice - umí napsat jednoduchá slova a věty - zvládá opis, přepis slov, krátkých vět a psaní diktátu - kontroluje vlastní písemný projev - snaží se o úhlednost písemného projevu	Písemný projev: - základní hygienické návyky - technika psaní	MV: využití médií jako zdroje informací, zábavy a naplnění volného času MKV: Kulturní diferenciacce
<i>Žák</i> -ČJL-3-1-11 <i>seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</i> -ČJL-3-3-01 <i>čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</i> -ČJL-3-3-02 <i>vyjadřuje své pocity z přečteného textu</i>	LITERÁRNÍ VÝCHOVA - umí vyprávět pohádky a příběhy podle obrázkové osnovy - seřadí obrázky podle dějové posloupnosti - čte a přednáší z paměti ve vhodném tempu texty přiměřené věku - dokáže vyjádřit své pocity z přečteného textu a volně reprodukuje text - dokáže dramatizovat jednoduchý text - spojuje obsah čteného, vyprávěného textu s ilustrací	LITERÁRNÍ VÝCHOVA Čtení: - zážitkové čtení a naslouchání Literární činnosti: - poslech literárních textů - tvořivé činnosti s literárním textem	Vv – ilustrace textu Vv, Pč – hra s písmeny Hv – rytmiizace říkadel Prv – rodina, zvířata Prv – život ohrožující situace, roční období a další náměty

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK

2.ročník

Časová dotace: 10 hodin týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo – obsah	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<i>Žák</i> -ČJL-3-2-01 <i>rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i> -ČJL-3-2-04 <i>rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</i> -ČJL-3-2-07 <i>rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</i>	JAZYKOVÁ VÝCHOVA - rozlišuje a umí vyjmenovat samohlásky, souhlásky měkké, tvrdé a obojetné - zná gramatiku měkkých a tvrdých souhlásek - umí rozdělit slova na slabiky - umí rozdělit slovo na konci řádku - rozlišuje zvukovou a psanou podobu slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, psaní ú/ů – mimo morfologický šev - napíše velká písmena u vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování - zdůvodní a správně píše párové souhlásky uvnitř a na konci slova: b-p,d-t,d'-t',z-s,ž-š, v-f, h-ch - řadí slova podle abecedy - pojmenovává slovní druhy - rozlišuje druhy vět - pozná začátek a konec věty - vhodně používá interpunkční znaménka - umí seřadit věty v textu podle děje, analyzuje větu na slova - uvědomuje si spojky a předložky jako samostatná slova	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Zvuková stránka jazyka: - hlásky, slabiky Pravopis: - slabiky, slova Tvarosloví: - slovní druhy - vlastní jména osob, zvířat a místních pojmenování Skladba: - druhy vět Slovní zásoba a tvoření slov: - věta, vztah věta – slovo, význam slova	OSV: rozvoj schopností, poznávání, kreativita, mezilidské vztahy, komunikace EGS: Evropa a svět nás zajímá (život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy v četbě) MV: využití médií jako zdroje informací, zábavy a naplnění volného času MKV: Lidské vztahy (sociální a komunikativní hry), kult.diferenciace

Žák -ČJL-3-1-02 <i>porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i> -ČJL-3-1-07 <i>na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</i> -ČJL-3-1-11 <i>seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</i> -ČJL-3-1-05 <i>v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i> -ČJL-3-1-08 <i>zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i> -ČJL-3-1-09 <i>píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</i>	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - rozumí přiměřeným písemným nebo mluveným pokynům -orientuje se v textu a vyhledává zadaná slova a věty - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - užívá slušné oslovení, prosbu a poděkování - pojmenovává předměty popisu a jejich vlastnosti - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh - správně vyslovuje a dýchá - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - píše správné tvary písmen a číslic - správně spojuje písmena - kontroluje vlastní písemný projev	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Mluvený projev: -děj, osnova, jednoduchý popis osoby, zvířete, věci Naslouchání: -praktické, věcné Psaní: -hygienické návyky -technika psaní	
Žák -ČJL-3-3-01 <i>čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</i>	LITERÁRNÍ VÝCHOVA - čte a přednáší z paměti ve vhodném tempu texty přiměřené věku	LITERÁRNÍ VÝCHOVA Zážitkové čtení a naslouchání	Vv – ilustrace textu, výroba rekvizit k dramatizaci Vv, Pč – hra s písmeny Hv – rytmiizace říkadel

-ČJL-3-1-01 <i>plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i> -ČJL-3-3-02 <i>vyjadřuje své pocity z přečteného textu</i> -ČJL-3-3-04 <i>pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</i> -ČJL-3-3-03 <i>rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</i>	- čte s porozuměním - umí naslouchat přednesu - vyjadřuje své pocity z přečteného textu, text převypráví - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších - pozná pohádku, rozpočítadlo, říkanku, hádanku	Tvořivé činnosti s literárním textem: - přednes, volná reprodukce textu Základní literární pojmy: - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka	Prv – rodina, zvířata Prv – příroda, rodina Pč – jednoduchá výroba podle návodu
--	---	---	--

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK

3.ročník

Časová dotace: 9 hodin týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo – obsah	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák -ČJL-3-2-02 <i>porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná</i> -ČJL-3-2-05 <i>užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i> -ČJL-3-2-03 <i>porovnává a třídí slova podle zobecněného významu-děj, věc, okolnost, vlastnost</i> -ČJL-3-2-04 <i>rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</i> -ČJL-3-2-06 <i>spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</i>	JAZYKOVÁ VÝCHOVA - porovnává významy slov – slova opačná, souřadná, nadřazená a podřazená, podobného významu a slova příbuzná a umí je užívat ve větě - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných a přídavných jmen a sloves - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost - rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - pozná předložky a umí je správně napsat - pozná spojky a ví, před kterými má psát čárky v souvětí - rozliší větu jednoduchou a souvětí - určí základní skladební dvojice ve větě - z jednoduchých vět tvoří souvětí	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov: - slova opačná, podobného významu, slova příbuzná - slova souřadná, nadřazená a podřazená Tvarosloví: - podstatná jména - slovesa -ostatní slovní druhy Skladba: - věta jednoduchá a souvětí -základní skladební dvojice	MKV: Lidské vztahy (princip slušného chování, tolerance, empatie a vžití se do role druhého), kulturní difference OSV: psychohygiena, komunikace EV: ekosystémy, vztah člověka k prostředí MV: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti

-ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- rozpozná znělé a neznělé hlásky uvnitř slova a odůvodní jejich pravopis - naučí se z paměti vyjmenovaná slova - odůvodní a píše správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech - rozeznává názvy obcí a ulic a správně je píše - pozná podstatné jméno - určuje rod, číslo a pád podstatných jmen - pozná sloveso - určuje osobu, číslo a čas sloves - naučí se z paměti abecedu - řadí slova podle abecedy	Pravopis: - párové souhlásky - vyjmenovaná slova - abeceda - vlastní jména osob, zvířat a místních pojmenování	
Žák -ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti -ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev -ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru -ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - rozumí přiměřeným písemným nebo mluveným pokynům - na základě vlastních zážitků tvoří mluvený projev - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - správně vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Mluvený projev: - základní komunikační pravidla - technika mluvení - pořádek slov ve větě - vyprávění podle obrázkové osnovy - posloupnost děje ve vypravování	

-ČJL-3-1-05 <i>v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i> -ČJL-3-1-06 <i>volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</i> -ČJL-3-1-11 <i>seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</i> -ČJL-3-1-08 <i>zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i> -ČJL-3-1-09 <i>píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</i> -ČJL-3-1-10 <i>píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</i>	- během mluveného projevu správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - volí vhodné verbální i neverbální prostředky řeči - umí telefonovat - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh - zvládne základní hygienické návyky spojené se psaním - opakuje a procvičuje správné tvary písma - dbá na úpravu - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení - napíše adresu, přání, pozdrav	Písemný projev: - základní hygienické návyky při psaní - diktát, autodiktát - opis, přepis - tvořivé psaní - jednoduchá osnova jednoduchý popis - společenský styk a jeho formy - dopis, adresa	
<i>Žák</i> -ČJL-3-1-01 <i>plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i>	LITERÁRNÍ VÝCHOVA - plynule čte s porozuměním přiměřené texty (potichu i nahlas) - zdokonaluje se v plynulém a výrazném čtení - orientuje se v textu - reprodukuje jednoduchý text - soustředěně naslouchá textu	LITERÁRNÍ VÝCHOVA Čtení: - tiché i hlasité Poslech literárních textů: - soustředěný poslech	Vv, Pč – hra s písmeny Hv – rytimizace říkadel Prv – rodina, zvířata Prv – příroda, rodina, orientace v atlasech, encyklopediích

-ČJL-3-3-01 <i>čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</i> -ČJL-3-3-04 <i>pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</i> -ČJL-3-3-02 <i>vyjadřuje své pocity z přečteného textu</i> -ČJL-3-3-03 <i>rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</i>	- čte a přednáší z paměti ve vhodném tempu texty přiměřené věku - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností - vypráví, dramatizuje, domýšlí - spojuje obsah textu s ilustrací - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších - odlišuje pohádku od ostatních vyprávění - odliší prózu a poezii - recituje básně - čte pohádky, knihy o dětech, přírodě...	Tvořivé činnosti s literárním textem: - text a ilustrace - dramatizace - vyprávění Individuální četba Lidová slovesnost Pohádka Báseň: - sloka, verš, rým - přednes básně, říkadla	Pč – jednoduchá výroba podle návodu Aj – použití slovníku
---	---	--	---

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK

4.ročník

Časová dotace: 8 hodin týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizovaný výstup	Učivo – obsah	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<i>Žák</i> -ČJL-5-2-01 <i>porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová</i> -ČJL-5-2-02 <i>rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</i> -ČJL-5-2-03 <i>určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</i>	JAZYKOVÁ VÝCHOVA - rozumí významu slov stejného nebo podobného významu - pozná slova vícevýznamová - rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku - rozlišuje předponu a předložku - určuje slovní druhy plnovýznamových slov a správně je využívá v mluveném projevu - seznámí se se vzory podstatných jmen a určí rod, číslo, pád a vzor - píše správně koncovky podstatných jmen - skloňuje podstatná jména podle vzorů - pozná zvrtná slovesa, infinitiv - určí u sloves osobu, číslo a čas - časuje slovesa v čase přítomném, minulém a budoucím - rozlišuje slova ohebná a neohebná - píše správně zeměpisné názvy - správně píše skupiny bě-bje, pě-pje, vě-vje, mě-mně - vyhledává ve slovníku	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov: - slova jednovýznamová a mnohovýznamová - antonyma, homonyma, synonyma - stavba slova - tvary slov Tvarosloví: - druhy slov -podstatná jména, slovesa Pravopis: - abeceda - skupiny bě-bje, pě-pje, vě-vje, mě-mně - mluvnické kategorie podstatných jmen mluvnické kategorie sloves - vyjmenovaná slova - slova spisovná a nespisovná	VDO: rozvoj komunikativní, formulační a prezentační schopnosti a dovednosti OSV: komunikace a kompetice EGS: Evropa a svět nás zajímá EV: ekosystémy, vztah člověka k prostředí MKV: etnický původ (rovnocennost všech etnických skupin a kultur), lidské vztahy, multikulturalita MV: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (reklama)

-ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary -ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základy věty -ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí -ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje -ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	- rozlišuje slova spisovná a nespisovná - určí základní skladební dvojice ve větě jednoduché - určí větné vzorce - odlišuje větu jednoduchou a souvětí - z vět jednoduchých tvoří souvětí - používá a vhodné spojovací výrazy - umí nahradit spojovací výraz podle potřeby - píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	Skladba: - věta jednoduchá a souvětí - základní skladební dvojice	
Žák -ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas -ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává -ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - rozlišuje podstatné i doplňující informace v textu vhodném pro daný věk - podstatné informace zaznamenává - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Čtení: - tiché i hlasité - soustředěný poslech Mluvený projev: - komunikační pravidla - tvořivé psaní - práce s textem - společenský styk a jeho formy - základy rétoriky	Inf – psaní e-mailu, vyhledávání informací na internetu Př, V1 – čtení textů

-ČJL-5-1-04 <i>reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</i> -ČJL-5-1-05 <i>vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</i> -ČJL-5-1-07 <i>volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</i> -ČJL-5-1-08 <i>rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</i> -ČJL-5-1-09 <i>píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</i> -ČJL-5-1-10 <i>sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti</i>	- reprodukuje obsah sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo ni - vede správně dialog, telefonický rozhovor a zanechá vzkaz, pošle e-mail, SMS zprávu - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo svých sdělení - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle situace - dbá na úpravu písemných sdělení - píše obsahově i formálně správně jednoduché texty - napíše dopis s vhodným oslovením a správnou adresou - vyplní jednoduchý formulář (složenku) - píše římské číslice - sestaví osnovu vyprávění s dodržáním časové posloupnosti a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev - vypravuje podle osnovy	Písemný projev: - nadpis a osnova - vyprávění - popis krajiny - popis osoby, zvířete, věci - diktát, autodiktát - opis, přepis	
--	---	--	--

<i>Žák</i> -ČJL-5-1-01 <i>čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</i> -ČJL-5-3-01 <i>vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</i> -ČJL-5-3-02 <i>volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</i>	LITERÁRNÍ VÝCHOVA - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je přiměřeně věku - tvoří vlastní literární text na dané téma - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu - seznamuje se s autory dětských knih - rozlišuje pohádku, pověst, bajku a povídku - odlišuje verše od prózy - hodnotí postavy literárního díla	LITERÁRNÍ VÝCHOVA Čtení: - ičné i hlasité - soustředěný poslech Tvořivé činnosti s literárním textem: - reprodukce textu - beseda Základní literární pojmy: - autoři dětských knih - lidová slovesnost - pohádka, pověst, bajka, povídka	Vv – ilustrace textu, výroba rekvizit k dramatizaci
---	--	---	--

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK

5.ročník

Časová dotace: 8 hodin týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo – obsah	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<i>Žák</i> <i>-ČJL-5-2-01</i> <i>porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová</i> <i>-ČJL-5-2-02</i> <i>rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</i> <i>-ČJL-5-2-03</i> <i>určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</i>	JAZYKOVÁ VÝCHOVA - porovnává významy slov stejného nebo podobného významu - najde v textu slova vícevýznamová - rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku - bezpečně určí základní části slova - rozliší slovo základové a odvozené - tvoří slova pomocí předpon, přípon a koncovek - tvoří slova se samohláskovými a souhláskovými změnami - určí slovní druhy a rozdělí je na ohebné a neohebné - určí rod, číslo a pád podstatných jmen, skloňuje je podle vzorů (nově předseda, soudce) - ovládá psaní koncovek podstatných jmen - určí druhy přídavných jmen, skloňuje je - zná pravopis přídavných jmen – měkká a tvrdá - rozeznává základní druhy zájmen	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba a tvoření slov: - slova jednovýznamová a mnohovýznamová - antonyma, homonyma, synonyma - stavba slova - tvary slov Tvarosloví: - druhy slov - podstatná jména - přídavná jména - zájmena - číslovky - slovesa Pravopis: - koncovky podstatných jmen - přídavná jména - předpony - psaní ě v kořeni slov - slova spisovná a nespisovná - vyjmenovaná slova - mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves - slova s bě, pě, vě, mě	VDO: občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát MKV: kulturní difference, lidské vztahy, multikulturalita MV: fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu OSV: rozvoj schopností, poznávání, kreativita, mezilidské vztahy, komunikace EGS: objevujeme Evropu a svět

-ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základy věty -ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu -ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí -ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje -ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	a číslovek - orientuje se v základních informacích o předponách s-, z-, vz- - ovládá psaní ě, je, mě, mně v kořeni slov - časuje slovesa v čase přítomném, budoucím i minulém, kde správně odůvodní psaní koncovek podle syntaktických pravidel - pozná všechny slovesné způsoby - rozlišuje jednoduché a složené slovesné tvary - pozná zvratné sloveso - pozná podmět a přísudek -rozlišuje podmět holý, rozvitý, několikanásobný a nevyjádřený - pozná a tvoří přísudek holý, rozvitý, slovesný, jmenný a několikanásobný - zná shodu podmětu s přísudkem - tvoří a vyhledá větu jednoduchou a souvětí - v souvětí určí počet vět, spojovací výrazy a odůvodní psaní znamének v textu - píše větné vzorce u delších souvětí nebo podle vzorců tvoří složitější souvětí - rozšiřuje zásobu spojovacích výrazů o další spojky, vztažná zájmena a příslovce - rozlišuje slova spisovná a nespisovná	v morfologickém švu - přímá a nepřímá řeč Skladba: - podmět a přísudek - spojovací výrazy - věta jednoduchá - souvětí - větné vzorce - přímá řeč	EV: ekosystémy, vztah člověka k prostředí
--	--	---	--

-ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	- ovládá pravopis slov vyjmenovaných a příbuzných - dbá na kladení správného přízvuku u slov a vět - v textu vyhledá přímou řeč a druhy uvozovacích vět - upraví řeč na nepřímou a naopak - ovládá graficky zápis přímé řeči		
Žák -ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává -ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení -ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta -ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - rozhodne, zda je možno dozvědět se z textu danou informaci - z přečteného textu vyvozuje závěry - dokáže stručně zapsat důležité údaje z textu - rozhodne, které informace v textu jsou nepodstatné pro jeho smysl - porovná informace ze dvou zdrojů - pozná neúplný text - doplní neúplné sdělení - opraví neúplné sdělení jiného žáka - reprodukuje obsah sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - člení text do odstavců podle osnovy - pracuje s odborným textem - respektuje interpunkci - vede správně dialog, telefonický rozhovor a zanechá vzkaz, pošle e-mail, SMS zprávu	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Mluvený projev: - společenský styk a jeho formy - základy rétoriky	Př, VI – čtení textů

-ČJL-5-1-06 <i>rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</i>	- najde v reklamě nebo inzerátu manipulativní komunikaci - zaznamená podbízivost reklamních sloganů		
-ČJL-5-1-07 <i>volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</i>	- volí vhodnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo svých sdělení		
-ČJL-5-1-08 <i>rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</i>	- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle situace - dbá na ustálený pořádek slov		
-ČJL-5-1-09 <i>píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</i>	- píše podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře se správným sklonem písma a rozestupem - zachází s grafickými a psacími materiály a pomůckami - dodržuje základní hygienické a pracovní návyky - napíše dopis, pozvánku, vyplní složenku - píše obsahově i formálně správně jednoduché texty	Písemný projev: - tvořivé psaní - práce s textem - nadpis a osnova vyprávění popis krajiny - popis osoby, zvířete, věci - popis pracovního postupu - diktát, autodiktát - opis, přepis	
-ČJL-5-1-10 <i>sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti</i>	- sestaví osnovu vyprávění s dodržáním časové posloupnosti a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev		

<i>Žák</i> <i>ČJL-5-1-01</i> <i>čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</i> <i>-ČJL-5-3-01</i> <i>vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</i> <i>-ČJL-5-3-02</i> <i>volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</i> <i>-ČJL-5-3-03</i> <i>rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i> <i>-ČJL-5-3-04</i> <i>při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</i>	LITERÁRNÍ VÝCHOVA - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - používá umělecký přednes - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je přiměřeně věku - volně reprodukuje text podle svých schopností - tvoří vlastní literární text na dané téma - vyhledává informace - tvoří referáty a prezentuje své postřehy - rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů - rozpozná vybrané umělecké žánry: pohádka, pověst, bajka, báseň, dobrodružná četba, povídka - při jednoduchém rozboru literárních textů používá základní literární pojmy - definuje pojmy sloka, verš, rým	LITERÁRNÍ VÝCHOVA Čtení: - čtení tiché i hlasité -soustředěný poslech Tvořivé činnosti s literárním textem: - přednes - volná reprodukce přečteného textu - dramatizace Základní literární pojmy: - literární druhy a žánry - divadelní představení	Vv – ilustrace textu, výroba rekvizit k dramatizaci možnost publikace svých prací ve školním časopise
--	---	--	---

5.1.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu Anglický jazyk

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět anglický jazyk je zařazen jako samostatný předmět ve 3. – 5. ročníku v této časové dotaci:

3. ročník 3 hodiny týdně, 4. ročník 3 hodiny týdně, 5. ročník 3 hodiny týdně.

S vyučovacím předmětem anglický jazyk děti začínají ve 3. ročníku. V 3hodinové dotaci týdně v každém ročníku v jeho výuce pokračují až do 5. ročníku.

Vzdělávání v předmětu anglický jazyk směřuje k:

- získání zájmu o studium cizího jazyka a komunikace v cizím jazyce v oblasti zvukové a písemné podoby
- osvojování jednoduchých sdělení a základů pravidel komunikace v běžných každodenních situacích
- získání pěti základních oblastí – poslech, rozhovor, samostatný ústní projev, čtení a psaní
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledávání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a k práci s nimi

Anglický jazyk je důležitý cizí jazyk, který přispívá k chápání a objevování skutečnosti. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě.

Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici a v pracovním sešitě. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Bohatě jsou využívány jednoduché říkanky, písně, nacvičování dialogů a konverzace.

Anglický jazyk je jedním z jednacích jazyků mezinárodních organizací. Proniká však i do každodenního života dětí. S anglickým jazykem se pravidelně setkáváme prostřednictvím nápisů na zboží v obchodech, v populární hudbě, ve filmu i při práci s počítačem.

Učebnice a pracovní sešity jsou koncipovány pro stávající časovou dotaci tří vyučovacích hodin týdně, a to od 3. do 5. ročníku. Učebnice obsahuje nejen přehledy gramatiky a slovník, ale i řadu textů z různých oblastí života dětí daného věku a seznamuje je s životem, zvyky a povinnostmi jejich vrstevníků v několika zemích všech světadílů.

Ve vyučovací hodině probíhá: výklad, poslech, četba, procvičování gramatiky, dialogy, reprodukce textu v písemné i ústní podobě, dramatizace. Je kladen důraz na konverzační

techniky, práci se slovníkem, vyhledávání v textu, přiřazování, atd...Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC, případně zajímavé krátkodobé projekty.

Předmětem prolínají průřezová témata

OSV, VDO, EGS, MKV, EV, MV - podrobněji rozepsáno v osnovách předmětu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

- výklad, skupinová práce, samostatná práce, konverzace, učení se navzájem

Kompetence k učení

- Učitel vede žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a jejich „budoucnost“ – připravuje je na celoživotní učení
- Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětluje smysl a cíl učení a posiluje pozitivní vztah k učení
- Učí žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu
- Učí pracovat s chybou
- Učí trpělivosti
- Učitel jde žákovi příkladem svým dalším vzděláváním v AJ

Kompetence k řešení problémů

- Učitel vede žáky k řešení problémů
- Vytváří praktické problémové úlohy a situace a na nich prezentuje žákovi způsoby jejich řešení
- Podporuje samostatnost, tvořivost a logické myšlení při řešení problémů
- Podporuje týmovou spolupráci při řešení problémů
- Používá moderní techniku při řešení problémů
- Učitel sám řeší problémové situace a jde žákovi příkladem

Kompetence komunikativní

- Učitel podporuje různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa
- Klade důraz na „kulturní úroveň“ komunikace
- Podporuje integrované používání cizího jazyka v ostatních předmětech i za pomoci techniky
- Učí žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, power pointové prezentace)

- Vede žáky k pozitivní prezentaci své osoby a školy na veřejnosti
- Učí žáky naslouchat druhým
- Připravuje žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích
- Učitel jde sám svou „kulturní komunikací“ žákovi příkladem

Kompetence sociální a personální

- Učitel minimalizuje používání frontální výuky, podporuje kooperativní učení, ale hlavně individuální přístup k výuce
- Učitel volí vhodné metody např. kritického myšlení, které zaujmou celý kolektiv žáků a které tento stmelí
- Učí žáky pracovat v týmech, učí je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- Rozvíjí u žáků schopnost zastávat různé role ve skupině
- Učí žáky kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci v týmu i práci ostatních členů týmu
- Podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- Upevňuje v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- Podporuje integraci žáků se speciálními potřebami do třídního kolektivu
- Učitel podporuje spolupráci celého pedagogického sboru a ostatních pracovníků ve škole, upřednostňuje zájmy školy a žáků

Kompetence občanské

- Učitel vede žáky k toleranci názorů druhých lidí
- Vede žáky k aktivnímu zapojení se do kulturního dění ve škole i mimo ni
- Vede žáky k ochraně svého zdraví a k ochraně životního prostředí
- V hodnocení uplatňuje prvky pozitivní motivace a je připraven žákům pomoci
- Učitel jde příkladem – respektuje právní předpisy, vnitřní normy školy, plní si své povinnosti, respektuje osobnost žáka a jeho práva, buduje přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole

Kompetence pracovní

- Učitel vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- Při výuce vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí, mění pracovní podmínky a vede žáky k adaptaci s nimi

- Cíleně motivuje žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia
- Na konkrétních příkladech demonstruje lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání anglického jazyka
- Učitel si plní své pracovní povinnosti (nástupy do výuky, příprava na výuku,...), dodržuje dané slovo, váží si své profese, svůj předmět pozitivně demonstruje před žáky, rodiči a širší veřejností doma i v zahraničí

Kompetence digitální

- žáci se zapojují do společnosti prostřednictvím online aktivit, vyhledávají příležitosti k osobnímu rozvoji a zvyšování kvalifikace prostřednictvím digitálních technologií
- žáci vyhledávají, posuzují, získávají, spravují, sdílí a sdělují informace. K tomu volí postupy, strategie a způsoby (formáty), které odpovídají konkrétní situaci a účelu.

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

3. ročník

Časová dotace: 3 hodiny týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo - obsah	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI <i>Žák</i> CJ-3-1-01 <i>- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně</i> CJ-3-1-02 <i>- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</i>	ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI - rozumí pokynům učitele - s pomocí učitele vyhledá slovíčka ve slovníku - reprodukuje slovní zásobu ze známé tem. oblasti v přiměřeném rozsahu - představí členy rodiny, pojmenuje běžné vybavení místnosti - pojmenuje části lidského těla - pojmenuje běžné části oblečení - pojmenuje místnosti v bytě, vyjádří právě probíhající běžné domácí práce - jednoduše popíše cestu - pojmenuje školní potřeby, udá jejich barvu, počet, vyjádří velikost, délku - vyjmenuje anglickou abecedu, udá svou národnost, speluje své jméno - pojmenuje hračky, vyjádří jejich polohu předložkami v, na, vedle - pojmenuje tradiční vánoční předměty, zazpívá vánoční písně - pojmenuje běžné ovoce a zeleninu - používá slovesný tvar máme, máte - pojmenuje běžné potraviny a nápoje,	Typy textů: - seznamování - pozdravy - pokyny a příkazy ve škole - jednoduchá žádost - dialog - dotazy a krátké odpovědi - říkanky, básničky, písničky - obrázkové knihy - komiksy Tematické okruhy: - Čísla 1 – 12 - Ve škole - Základní barvy - Moje rodina - Osobní údaje - Dny v týdnu - Nálady a pocity - Domácí zvířata - Abeceda - Nábytek - Vánoce - Ovoce a zelenina - Jídlo a pití - Moje tělo, smysly	MKV: multikulturalita, kulturní difference VDO: občanská společnost a škola OSV: poznávání lidí, mezilidské vztahy EGS: Evropa a svět nás zajímá – zvyky a tradice angl. mluvících národů EV: ekosystémy

<i>CJ-3-1-03</i> - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu <i>CJ-3-1-04</i> - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu <i>CJ-3-1-05</i> - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení <i>CJ-3-1-06</i> - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	vyjádří pocit hladu, žízně, libosti a nelibosti - počítá do dvanácti, určí celé hodiny, udá svůj věk - čte a vyslovuje srozumitelně jednotlivá slova - čte krátký text, rozumí jeho obsahu - rozumí pomalému a správně vyslovenému dialogu - pozdraví, rozloučí se, představí, osloví osoby, vyjádří souhlas i nesouhlas - klade krátké ano/ne otázky k ověření správnosti svého odhadu -přiřadí pečlivě vyslovená slova a slovní spojení k napsaným - píše jednotlivá slova a věty dle předlohy, přečte je - ve formuláři vyplní jméno, bydliště a věk - napíše jednoduché blahopřání	- Oblečení - Ve městě Jazykové prostředky: - člen neurčitý a základní podstatná jména - pravidelné tvoření množného čísla podst. jm. - základní přídavná jména - osobní zájmena - základní číslovky - rozkazovací způsob - kladná a negativní odpověď - sloveso „have got“ v otázce a odpovědi - sloveso „like“ v kladné větě a otázce - hlásky a jejich výslovnost, slovní přízvuk - pravopis - předložky místa nebo času	Vv, Pč, Čj – hra s písmeny Hv – zpěv písní Prv – lidské tělo, smysly, ovoce a zelenina, dny v týdnu, město, venkov, oblečení M – číslice
---	---	--	---

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

4. ročník

Časová dotace: 3 hodiny týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo - obsah	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM <i>Žák</i> <i>CJ-5-1-01</i> <i>- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</i> <i>CJ-5-1-02</i> <i>- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i> <i>CJ-5-1-03</i> <i>- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</i>	POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám týkající se osvojených témat - rozumí smyslu přiměřeně obtížných nahrávek - rozumí hledané informaci v nahrávce	Typy textů: - seznamovací texty - jednoduchá žádost - jednoduché poděkování - jednoduché pokyny a příkazy ve škole - jednoduchý popis - pohlednice - jednoduchý e-mail, dopis, sms - jednoduchý dotaz - říkanky, básničky, písničky - jednoduché obrázkové knihy - jednoduché návody - komiksy	MKV: lidské vztahy OSV: Poznávání lidí, komunikace EV: ekosystémy
MLUVENÍ <i>Žák</i> <i>CJ-5-2-01</i> <i>- žák se zapojuje do jednoduchých rozhovorů</i>	MLUVENÍ - pozdraví, rozloučí se a představí se - jednoduše o něco požádá a poděkuje - představí svoji rodinu, popřeje k narozeninám, posoudí pravdivost tvrzení - požádá o jídlo a pití - požádá o konkrétní zboží v obchodě	Tematické okruhy: - Moje školní taška, barvy, velikost, čísla - Abeceda - Hudba - Sporty - Moje hračky - Nemoc - Zdraví	

CJ-5-2-02 - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-5-2-03 - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	- zeptá se na čas a odpoví, kolik je hodin - zeptá se na jméno, národnost, věk, říká, jak se daří - popíše domov, hovoří o domácích činnostech - pojmenuje ovoce a zeleninu - hovoří o zábavách dětí - popíše části těla, svoje oblečení - počítá do dvaceti - určuje předměty ve třídě - vyjádří své schopnosti a dovednosti - popíše některá domácí zvířata - hovoří o nemoci, vyjadřuje své pocity - tvoří množné číslo podst. jmen - popíše předmět – velikost, barvu, polohu - vyjmenuje anglickou abecedu, speluje - tvoří množné číslo podst. jmen - vyjádří vlastnictví s „have got“ - užívá vazbu „there is/are“ - časuje sloveso „to be“ v obou číslech - používá přivlastňovací zájmena (č.jedn.) - vyjádří zákaz „don't...“ - vyjadřuje oblibu - používá přivlastňovací zájmena - časuje sloveso „can“ - pracuje se slovníkem - jednoduše popíše obrázek - zopakuje z paměti básničku či říkanku - odpoví na jednoduché otázky týkající se osvojených témat - pokládá jednoduché otázky týkající se osvojených témat - vyjádří jednoduché základní informace,	- Lidské tělo, části těla - Oblečení - Můj dům - Ovoce a zelenina - Jídlo a pití - Volný čas a záliby - Oslavy narozenin - Domácí zvířata, ZOO - Nákupy - Město - Počasí - Čas, hodiny, dny v týdnu, měsíce - Základní geometrické tvary Jazykové prostředky: - člen určitý a neurčitý - určování počitatelnosti s „much/many“ - podstatná jména - vybraná přídavná jména - tázací a přivlastňovací zájmena - základní číslovky - vazba „there is/there are“ - sloveso „can“ v kladných větách, v otázce a v záporu - přeložky místa - kladné a záporné příkazy - otázky na zjištění pozice věcí a osob - určování času, otázky na čas	
--	---	--	--

	které obměňuje s použitím osvojené slovní zásoby		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM <i>Žák</i> CJ-5-3-01 - vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům CJ-5-3-02 - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - vyhledává známá slova a věty v jednoduchých textech - v jednoduchých textech, které jsou doplněny obrázky a jsou o známých tématech, vyhledá požadovanou informaci - vyhledá neznámá slova v obrázkovém slovníku - přiřazuje známá slova a věty k obrázkům - správně odpoví na otázky k jednoduchému textu - přečte nahlas a srozumitelně krátký text obsahující známou slovní zásobu	Slovní zásoba: - základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných temat. okruhů - práce se slovníkem	Vv, Pč, Čj – hra s písmeny Hv – zpěv písní Př, VI – lidské tělo, smysly M – číslice Čj – sloh – popis, vyprávění
PSANÍ <i>Žák</i> CJ-5-4-01 - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života CJ-5-4-02 - vyplní osobní údaje do formuláře	PSANÍ - napíše pohlednici a jednoduchou zprávu kamarádovi		

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

5. ročník

Časová dotace: 3 hodiny týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo - obsah	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM <i>Žák</i> <i>CJ-5-1-01</i> <i>- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</i> <i>CJ-5-1-02</i> <i>- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i> <i>CJ-5-1-03</i> <i>- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</i>	POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám týkající se osvojených témat - rozumí obsahu a smyslu jednoduchého dialogu a nahrávky	Typy textů: - pozdravy - blahopřání - pohlednice z prázdnin - leták a plakát - krátký neformální dopis - jednoduchý e-mail, dopis, sms - jednoduchá žádost - jednoduché pokyny v textu - říkanky, básničky a písničky - knihy - jednoduché návody - komiksy	EGS: Evropa a svět nás zajímá OSV: poznávání lidí, komunikace MKV: lidské vztahy, etnický původ, kulturní difference EV: ekosystémy MV: tvorba mediálního sdělení
MLUVENÍ <i>Žák</i> <i>CJ-5-2-01</i> <i>- žák se zapojuje do jednoduchých rozhovorů</i>	MLUVENÍ - pozdraví, zeptá se a odpoví na otázky a rozloučí se - omluví se, požádá o... - požádá o zapůjčení - mluví krátkými větami v zadané roli	Tematické okruhy: Číslovky 0 – 100 Můj den Ve městě a na venkově Popis osoby – lidské tělo Porovnání osob, věcí Počasí – roční období Vánoce, Velikonoce a jiné svátky	Vv, Pč, Čj – hra s písmeny Hv – zpěv písní Př, Vt – lidské tělo, smysly, ovoce a zelenina, dny v týdnu, město, venkov, oblečení M – číslice Čj – sloh – popis,

CJ-5-2-02 - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- mluví o tom, co má a nemá rád, co se mu líbí a nelíbí - popíše sebe, svou rodinu, své zájmy - porovná velikost, stáří - popíše činnost ve škole a ve volném čase - popíše vybavení bytu nábytkem, doplňky a domácími přístroji - popíše jednoduše místo svého bydliště - pojmenuje části dne, hlavní jídla, popíše svůj obvyklý den - pojmenuje druhy sportu, vyjádří jejich oblibu, hovoří o sport. aktivitách - charakterizuje roční období, popíše stav počasí - pojmenuje základní zeměpisné údaje - seznámí se s Británií a britskými svátky - pojmenuje dny v týdnu, názvy budov ve městě, zeptá se na cestu, popíše své bydliště - vyjádří právě probíhající činnost - pojmenuje školní předměty - popíše postavy, činnost - používá přítomný čas prostý - používá přív. zájmena - používá sloveso I want - používá v jednoduchých větách synonyma, antonyma - převypráví děj - odpoví na jednoduché otázky týkající se	Škola Jídlo a potraviny Volný čas a zábava Domov a rodina Zvířata ve volné přírodě Pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost Důležité zeměpisné údaje Děti a mládež z jiných zemí Jazykové prostředky: - člen určitý a neurčitý - množné číslo podstatných jmen - přivlastňovací přídavná jména - zájmena ukazovací a přivlastňovací - základní a řadové číslovky - sloveso „to be, to have, can“ v oznamovací větě, v otázce a v záporu, plné a zkrácené tvary - plnovýznamová slovesa pro každodenní činnosti - předložky času a místa - otázky s „who/what/when/ where/ how/ why“ - pořádek slov ve větě a v otázce - přítomný čas prostý - přítomný čas průběhový - základní fonetické znaky - základní pravidla výslovnosti slov - pravopis osvojených slov a tvarů	vyprávění
CJ-5-2-03			

- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	osvojených témat - pokládá jednoduché otázky týkající se osvojených témat		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM Žák CJ-5-3-01 - vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům CJ-5-3-02 - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - v jednoduchém textu vyhledá požadovanou informaci - vyhledá informace k jednoduchému tématu v časopise nebo na webové stránce - nalezne známá slova a věty v jednoduchých textech, např. o rodině a volném čase - neznámé slovo vyhledá ve slovníku - rozumí krátkým a jednoduchým pokynům v textu - rozumí krátkému textu s obrázky, např. letáku, plakátu, blahopřání - svými slovy vyjádří smysl textu - ústně i písemně reprodukuje hlavní myšlenky textu s pomocí obrázku nebo osnovy - vytvoří odpověď na otázku na základě jednoduchého a známého textu - srozumitelně vyslovuje jednoduchý čtený text se známou slovní zásobou	Slovní zásoba: - základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných temat. okruhů - práce se slovníkem	

PSANÍ <i>Žák</i> CJ-5-4-01 - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života CJ-5-4-02 - vyplní osobní údaje do formuláře	PSANÍ - napíše blahopřání, pohlednici nebo krátký neformální dopis kamarádovi - odpoví na krátkou jednoduchou zprávu - na základě poslechu krátké konverzace shrne její obsah písemně i ústně - sestaví jednoduchý dopis se všemi náležitostmi - vyplní osobní údaje ve formuláři		
--	---	--	--

5.2 Matematika a její aplikace

Charakteristika vyučovacího předmětu matematika

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět matematika je zařazen jako samostatný předmět ve všech ročnících na prvním stupni v této časové dotaci: 1.r. – 4 hodiny, 2. – 5. r. – 5 hodin.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu **Čísla a početní operace** na prvním stupni si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmičké porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu **Závislosti, vztahy a práce s daty** žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulačků. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu **Geometrie v rovině a v prostoru** žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah

(resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Zařazení rozšiřujícího učiva zvaží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků.

Výuka matematiky je spojena i s rozvíjením finanční gramotnosti žáků ve shodě se Standardy finanční gramotnosti. Do učiva jsou zařazeny tyto obsahy: Peníze – způsoby placení; Hospodaření domácnosti – rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; Finanční produkty – úspory.

Vyučovací předmět Matematika je vyučován především v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. V případě potřeby lze vyučovat jako blok (s ohledem na dodržení psychohygienických podmínek).

K výuce matematiky jsou využívány i ostatní prostory školy i další podnětná prostředí. Během výuky matematiky jsou žákům nabízeny rozšiřující aktivity: soutěže, korespondenční semináře a programy podporující zájem žáků o matematiku (interaktivní výstavy, exkurze apod.), uvolněné úlohy výzkumu TIMSS a úlohy z mezinárodní soutěže Klokán. K rozvíjení matematické gramotnosti napomáhají i zájmové útvary.

Vzdělávání předmětu matematika směřuje k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

Předmětem prolínají průřezová témata

OSV, VDO, EGS, EV, MV – podrobněji rozepsáno v osnovách předmětu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- výklad, poznávání, samostatná práce, sebehodnocení, práce s chybou

Kompetence k učení

- učí se přesně a stručně vyjadřovat užíváním mat. jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a zdokonaluje grafický projev, rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků, srozumitelně jim vysvětluje, co se mají naučit, stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu, vede žáky k ověřování výsledků.

Kompetence k řešení problémů

- učí se rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrolě, k systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, učí se provádět rozbor problémů a plánů řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu, vyhodnocování správnosti výsledků.
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků, klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti, vede žáky k plánování úkolů a postupů, zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci, umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou
- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení, dodává žákům sebedůvěru.

Kompetence komunikativní

- žáci se učí přesnému a jasnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů, vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky, vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu.

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, ke kolegiální radě a pomoci, učí se pracovat v týmu.
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch, podněcuje žáky k argumentaci, hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.

Kompetence občanská

- při zpracování informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, učí se hodnotit svoji práci a práci ostatních, jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se vnímat složitosti světa.
- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě, učí se využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech, Pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály.
- učitel zadává úkoly, při kterých vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů, a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů, vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek. Vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů.

Kompetence digitální

- žáci se zapojují do společnosti prostřednictvím online aktivit, vyhledávají příležitosti k osobnímu rozvoji a zvyšování kvalifikace prostřednictvím digitálních technologií
- žáci vyhledávají, posuzují, získávají, spravují, sdílí a sdělují informace. K tomu volí postupy, strategie a způsoby (formáty), které odpovídají konkrétní situaci a účelu.

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vyučovací předmět: MATEMATIKA

1. ročník

Časová dotace: 4 hodiny týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE <i>Žák</i> M-3-1-01 <i>- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</i> M-3-1-02 <i>- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</i> M-3-1-03 <i>- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</i> M-3-1-04 <i>- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</i> M-3-1-05 <i>- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i>	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - rozumí číslům do 20, užívá je v různých sémantických a strukturálních modelech - počítá v oboru do 20 - rozumí pojmu <i>polovina</i> - čte a zapisuje přirozená čísla do 20 - umí porovnávat čísla do 20 - rozumí číselné ose - chápe pojmy <i>vpravo, vlevo, před, za</i> - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - umí řešit a tvořit analogické úlohy - má zkušenosti s jednoduchou kombinatorickou situací a jevem náhody	- přirozená čísla do 20 - orientace v rovině - součet, rozdíl, rozklad - lineární rovnice - slovní úlohy - počet a hodnota - náhoda a počet - rovnost veličin - porovnávání počtu, čísel - zápis čísla, zápis početní operace - pravdivost výroků - doplňování rovností - číselná řada - propedeutika násobilky - sčítání, odčítání a dopočítávání - součet, rozdíl více čísel - rozklad čísla - slovní úloha - odčítání dvou čísel - proces a jeho evidence (autobus) - vlastností početních operací s čísly	VDO: - Občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát – výchova k samostatnosti, k sebekontrolě, smyslu pro odpovědnost, ohleduplnost a přesnost EV: – Vztah člověka k prostředí – výchova k životnímu prostředí OSV: -seberegulace a sebeorganizace, rozvoj schopností poznávání, psychohygiena, mezilidské vztahy, sebepoznání a sebepojetí

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Žák M-3-2-01 - orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času M-3-2-02 - popisuje jednoduché závislosti z praktického života M-3-2-03 - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - umí číst a nastavit celé hodiny - zná strukturu týdne - umí evidovat jednoduché situace pomocí ikon, slov, šipek, tabulky - umí doplnit tabulku - orientuje se ve schématech	- časové údaje - zápis času - tvorba slov (šifra) - práce s parametrem - práce s tabulkou - evidence tabulkou - evidence prvků - evidence počtu	Čj-psaní jednoduchých sl.úloh Hv-počítací písničky,užití Orfových nástrojů při počítání, počítání do rytmu Pč- stavebnice Tv-využití pohybu při počítání Vv-malované slovní úlohy Pč-vystřihování,modelování
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Žák M-3-3-01 - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci M-3-3-02 - porovná velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky M-3-3-03 - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - rozezná, pojmenuje a vymodeluje základní rovinné útvary - umí slovně vyjádřit jednoduchou prostorovou situaci - porovná velikost útvarů - rozezná a modeluje jednoduché útvary v rovině	- základní útvary v rovině – čtverec, obdélník, trojúhelník, čtyřúhelník, kruh, mnohoúhelník - shodnost objektů - konstrukce objektu (dřívka) - měření a porovnávání délek - pracovní postup krok za krokem - orientace v rovině - osová souměrnost	

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vyučovací předmět: MATEMATIKA

2. ročník

Časová dotace: 5 hodin týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE <i>Žák</i> M-3-1-01 <i>- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</i> M-3-1-02 <i>- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</i> M-3-1-03 <i>- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</i> M-3-1-04 <i>- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</i> M-3-1-05 <i>- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i>	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - sčítá a odčítá i s přechodem přes desítku - sčítá a odčítá v oboru do 100 - počítá po desítkách, po jedné v oboru do 100 - porovnává a zaokrouhluje - získává porozumění pro násobení jednomístným číslem - rozumí slovům <i>polovina, čtvrtina, třetina</i> - čte a zapisuje čísla v oboru do 100 - chápe rovnost a nerovnost - porovnává čísla a užívá číselnou osu do 100 - násobí formou opakovaného sčítání - dělí v oboru probraných násobílek - dělí na části, dělí po částech - umí řešit úlohy na násobení a dělení v oboru násobílek - umí tvořit analogické úlohy	- přirozená čísla do 100 - zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění na číselné ose - vlastnosti početních operací s čísly - písemné algoritmy početních operací	VDO: - Občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát - výchova k samostatnosti, k sebekontrolě, smyslu pro odpovědnost, ohleduplnost a přesnost EV: - Vztah člověka k prostředí - výchova k životnímu prostředí OSV: - seberegulace a sebeorganizace - rozvoj schopnosti poznávání - psychohygiena, kreativita - mezilidské vztahy, sebepoznání a sebepojetí, komunikace, kooperace a kompetice - řešení problémů a rozhodovací dovednosti

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY <i>Žák</i> M-3-2-01 - orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času M-3-2-02 - popisuje jednoduché závislosti z praktického života M-3-2-03 - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - umí číst minuty - orientuje se v kalendáři – den, měsíc, rok - umí evidovat složitější situace pomocí ikon, slov, šipek, tabulky - používá tabulku jako nástroj organizace souboru objektů do 100	- časové údaje - zápis času - tvorba slov (šifra) - práce s parametrem - práce s tabulkou - evidence tabulkou - evidence prvků - evidence počtu	Vv – výroba papírových mincí a bankovek Tv-použití pohybu při počítání Čj-psaní jednoduchých úloh Vv, Pč – znázorňování, modelování
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU <i>Žák</i> M-3-3-01 - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci M-3-3-02 - porovná velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky M-3-3-03 - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - umí pracovat s krychlovými tělesy - orientuje se v 2D, ve čtverečkovém papíru - získává zkušenosti se základními rovinnými útvary - pozná jednotky délky – 1cm, 1m - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	- základní útvary v rovině – čtverec, obdélník, trojúhelník, čtyřúhelník, přímka, polopřímka, úsečka - vzájemná poloha dvou přímek v rovině - délka úsečky - pracovní postup krok za krokem - orientace v rovině - osově souměrné útvary	

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vyučovací předmět: MATEMATIKA

3. ročník

Časová dotace: 5 hodin týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE <i>Žák</i> M-3-1-01 <i>- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</i> M-3-1-02 <i>- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</i> M-3-1-03 <i>- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</i> M-3-1-04 <i>- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</i>	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - sčítá a odčítá v oboru do 1 000 - rozumí vztahu rovnosti a nerovnosti v oboru do 1 000 - sestavuje a řeší jednoduché rovnice popsané slovy - užívá závorky - dobře se orientuje v situacích s násobením a dělením - umí násobit vícemístná čísla - řeší úlohy na porovnávání trojčiferných čísel - čte a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - užívá číselnou osu do 1 000 - porovnává trojčiferná čísla pomocí číselné osy - násobí deseti - dělí v oboru probraných násobílek - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - umí řešit úlohy na násobení a dělení v oboru násobílek	 - přirozená čísla do 1000 - využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - písemné algoritmy početních operací	OSV: -seberegulace a sebeorganizace - rozvoj schopností poznávání - psychohygiena, kreativita - mezilidské vztahy - sebepoznání a sebepojetí - komunikace, kooperace a kompetice - řešení problémů a rozhodovací dovednosti EGS: - objevujeme Evropu a svět

M-3-1-05 - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- umí tvořit analogické úlohy -řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Žák M-3-2-01 - orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času M-3-2-02 - popisuje jednoduché závislosti z praktického života M-3-2-03 - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - prohlubuje si znalosti o měření času - provádí jednoduché převody jednotek času -pracuje s daty, eviduje je tabulkou - organizuje soubor dat - doplňuje a používá tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Žák M-3-3-01 - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci M-3-3-02 - porovná velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky -M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - rozezná různé trojúhelníky a čtyřúhelníky, kružnici, kvádr, hranol, jehlan, válec, kužel a kouli - zná pojmy vrchol, hrana, stěna, úhlopříčka, střed, obvod, povrch, obsah, objem - umí narýsovat rovinné útvary - porovná velikosti útvarů - měří a odhaduje délku úsečky - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině - seznamuje se s relací kolmost a rovnoběžnost	- základní útvary v rovině – čtverec, obdélník, trojúhelník, čtyřúhelník, přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh - základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec - obvod a obsah obrazce - délka úsečky, jednotky délky a jejich převody - vzájemná poloha dvou přímek v rovině - osově souměrné útvary	Pč-vystřihování, modelování Tv,Vl – měření, vážení

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vyučovací předmět: MATEMATIKA

4. ročník

Časová dotace: 5 hodin týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE <i>Žák</i> M-5-1-01 <i>- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</i> M-5-1-02 <i>- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</i> M-5-1-03 <i>- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</i>	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - žák počítá (sčítá, odčítá, násobí, porovnává a zaokrouhluje) v číselném oboru do 1 000 000 - umí řešit vizualizované úlohy se zlomky typu $\frac{1}{n}$ pro malá n. - rozumí a umí použít při pamětném a písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádí písemné operace v oboru vícemístných přirozených čísel - dělí dvoumístným číslem (se zbytkem) - umí účelně propojovat písemné i pamětné počítání - provádí složitější operace na číselné ose (zahušťování, zvětšování, zmenšování)	- numerace v oboru do 1 000 000 - písemné algoritmy početních operací - vlastnosti početních operací s čísly - hospodaření domácnosti-rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - matematické reálné situace - pamětné i písemné sčítání, odčítání, násobení - písemné dělení dvoumístným číslem - zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) - číselné řady - zaokrouhlování	OSV: - rozvoj schopností poznávání - psychohygienu, kreativita - mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice - řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV: - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení EV: - vztah člověka k prostředí - lidské aktivity a problémy životního prostředí EGS: - objevujeme Evropu a svět - Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa-cestujeme lodí, autobusem, vlakem)

M-5-1-04 - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel M-5-1-05 - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku M-5-1-06 - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	- řeší slovní úlohy z praktického života s využitím matematizace reálné situace - vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech ze života - využívá názorných obrázků k určování zlomku z celku - úvod do sčítání a odčítání zlomků se stejným základem v oboru kladných čísel	- řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku - celek, část, zlomek polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina - čísel, jmenovatel, zlomková čára	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Žák - M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - používá tabulky a grafy k modelování a řešení různých situací - pracuje s daty: umí z náhodných jevů tvořit statistický soubor	- závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Žák M-5-3-01 - narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - narýsuje a znázorní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce	- základní útvary v rovině: čtverec, obdélník, trojúhelník, čtyřúhelník, přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, mnohoúhelník, lomená čára - základní útvary v prostoru: kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec	Pč – vystřihování, modelování, stavby z kostek VI, Tv – měření, vážení Vv – osově souměrné obrázky

M-5-3-02 - sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran M-5-3-03 - sestrojí rovnoběžky a kolmice M-5-3-04 - určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu - M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	- sčítá a odčítá graficky úsečky - získává zkušenosti s měřením v geometrii včetně některých jednotek - rozvíjí představy o kolmosti, rovnoběžnosti, shodnosti, podobnosti, posunutí, otočení - rozvíjí představy o obvodu, obsahu a objemu prostřednictvím čtvercové sítě - pracuje s jednotkami - rozvíjí představy o středové i osově souměrnosti - využívá čtverečkovaného papíru, jazyka šipek	- délka úsečky - jednotky délky a jejich převody - vzájemná poloha dvou přímek v rovině - geodeska, čtverečkovaný papír, mřížový útvar - obvod a obsah obrazce - osově souměrné útvary - středová i osová souměrnost	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY Žák M-5-4-01 - řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY - ovládá některé řešitelské strategie jako: pokus-omyl, řetězení od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy	- slovní úlohy - řešení s úsudkem - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost	

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vyučovací předmět: MATEMATIKA

5. ročník

Časová dotace: 5 hodin týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE <i>Žák</i> M-5-1-01 <i>- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</i> M-5-1-02 <i>- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</i> M-5-1-03 <i>- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</i>	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - počítá v číselném oboru přes 1000000 - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - umí řešit jednoduché úlohy se zlomky, desetinnými čísly a procenty - rozumí a umí použít při pamětném a písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - řeší jednoduché rovnice a soustavy rovnic - umí řešit úlohy se závorkami v oboru celých čísel - dělí dvoumístným číslem (se zbytkem) - zaokrouhluje přirozená čísla - provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	- numerace i v oboru přes 1 000 000 - pořadí početních operací - písemné algoritmy početních operací - vlastnosti početních operací s čísly - pamětné i písemné sčítání, odčítání, násobení - písemné dělení dvoumístným číslem (se zbytkem) - pohyb po číselné ose vč. záporných čísel - rovnice v různých prostředích - zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) - číselné řady - uspořádání desetinných čísel a zlomků a jejich znázornění na číselné ose	OSV: - rozvoj schopností poznávání - psychohygiena, kreativita, mezilidské vztahy - komunikace, kooperace a kompetice - řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV: - vztah člověka k prostředí - lidské aktivity a problémy životního prostředí - globální oteplování (prolíná učivem v řešení slovních úloh) MV: - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality EGS: - objevujeme Evropu a svět (život Evropanů-odlišnosti při vážení a měření)

M-5-1-04 - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel M-5-1-05 - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku M-5-1-06 - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel M-5-1-07 - přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty M-5-1-08 - porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	-řeší a tvoří úlohy z praktického života s využitím matematizace reálné situace -vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny -porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel -provede zápis početních operací -přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty - zapíše, vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech ze života -porovná desetinná čísla v řádu desetin a setin -porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose - přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí -100 až + 100 - nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě	- řešení a tvorba slovních úloh s využitím aritmetických operací - zlomky, využití názorných obrázků (čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) - sčítání a odčítání zlomků - desetinná čísla, porovnání desetinných čísel, využití názorných obrázků (čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) - celá čísla, číselná osa (kladná a záporná část) - měření teploty, vyjádření dlužné částky	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Žák M-5-2-01 - vyhledává, sbírá a třídí data	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - vyhledává, sbírá a třídí data	- závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády - finanční produkty-úspory	Vl, Tv – vážení, měření

M-5-2-02 - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	- používá tabulky a grafy k modelování a řešení různých situací - pracuje s daty, tvoří statistický soubor, eviduje soubor dat	- evidence souboru dat tabulkou	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU <i>Žák</i> M-5-3-01 - narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce M-5-3-02 - sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran M-5-3-03 - sestrojí rovnoběžky a kolmice M-5-3-04 - určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu M-5-3-05 - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - narýsuje a znázorní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce - sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran - sestrojí rovnoběžky a kolmice - upevňuje představy o kolmosti, rovnoběžnosti, shodnosti, podobnosti, posunutí, otočení - určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu - upevňuje představy o obvodu, obsahu a objemu - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru - rozvíjí představy o středové i osově souměrnosti	- základní útvary v rovině: čtverec, obdélník, trojúhelník, čtyřúhelník, přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, mnohoúhelník, lomená čára - základní útvary v prostoru: kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec - délka úsečky, jednotky délky a jejich převody - vzájemná poloha dvou přímek v rovině - obvod a obsah obrazce - jednotky délky, obsahu, objemu - osově souměrné útvary - středová i osová souměrnost	Vv – stříhání, skládání, lepení

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY <i>Žák</i> <i>M-5-4-01</i> <i>- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</i>	NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY - řeší jednoduché praktické úlohy a problémy, k jejichž řešení využívá řešitelské strategie jako: pokus-omyl, řetězení od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy	- slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost	
--	---	--	--

5.3 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu Informatika

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje metody a prostředky ke zpracování dat a jejich interpretaci, ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostí digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit si žáci vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět Informatika se vyučuje jako samostatný předmět ve 4. a 5. ročníku v časové dotaci 1 vyučovací hodina týdně. V případě potřeby lze vytvořit dvouhodinový vyučovací blok.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Informatika je zaměřeno na:

- pochopení a správné užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti
- praktické zvládnutí práce s grafikou, textem, s tabulkami a k tvorbě prezentací
- použití všech těchto nástrojů pro zpracování informací
- zvládnutí vyhledávání na internetu
- získání povědomí o kladném i záporném přínosu práce s internetem, zejména v oblasti vyhledávání informací a komunikace
- vzájemnou komunikaci a předávání souborů pomocí elektronické pošty
- dodržování bezpečnosti práce při práci s počítačem a ochraně osobních dat
- rozvoj finanční gramotnosti

Formy realizace:

Kromě výkladu je ve vyučovací hodině kladen důraz zejména na vlastní praktickou práci žáků, procvičování jednotlivých úkonů až do jejich úplné automatizace, samostatné práce a vyhledávání informací, krátkodobé projekty a práce písemné, grafické.

Předmětem prolínají průřezová témata:

VDO, OSV, MV, EGS, MKV, EV – podrobněji rozepsáno v osnovách předmětu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

- výklad, vyhledávání, samostatná práce, sebehodnocení, učení se navzájem

Kompetence k učení

- učitel vede žáky zadávanými úkoly k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení
- učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Kompetence digitální

- žáci se zapojují do společnosti prostřednictvím online aktivit, vyhledávají příležitosti k osobnímu rozvoji a zvyšování kvalifikace prostřednictvím digitálních technologií
- žáci vytváří obsah v různých formátech, s využitím různých digitálních médií. Upravují a vylepšují obsah, který sami vytvořili a/nebo který vytvořili jiní, vyjadřují se prostřednictvím digitálních médií a technologií
- žáci vyhledávají, posuzují, získávají, spravují, sdílí a sdělují informace. K tomu volí postupy, strategie a způsoby (formáty), které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- žáci při řešení nejrůznějších životních situací cílevědomě a systematicky volí a uplatňují optimální postupy
- žáci znají paletu běžně používaných typů modelů pro různé příležitosti (např. přímá úměrnost, graf, vývojový diagram, a mnohé další) a vhodně je využívají
- informaticky myslící žáci čtou význam formálních zápisů, kontrolují jejich správnost (zápisu i významu), zápisy upravují i sami tvoří.

Vzdělávací oblast: : INFORMATIKA

Vyučovací předmět: INFORMATIKA

4. ročník

Časová dotace: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
DATA, INFORMACE, MODELOVÁNÍ Žák I-5-1-01 <i>- uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat</i> I-5-1-02 <i>- popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji</i> I-5-1-03 <i>- vyčte informace z daného modelu</i>	DATA, INFORMACE, MODELOVÁNÍ - sdělí informaci obrázkem - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel - zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text - zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky - obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	DATA, INFORMACE, MODELOVÁNÍ - piktogramy, emodži - kód - přenos na dálku, šifra - pixel, rastr, rozlišení - tvary, skládání obrazce	OSV: - rozvoj schopností poznávání - psychohygiena, kreativita, mezilidské vztahy - komunikace, kooperace a kompetice - řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV: - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality EGS: - objevujeme Evropu a svět
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ Žák I-5-2-01 <i>- sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů</i> I-5-2-02 <i>- popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení</i>	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ - sestaví robota podle návodu - sestaví program pro robota - oživí robota, otestuje jeho chování - najde chybu v programu a opraví ji - upraví program pro příbuznou úlohu	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ - sestavení programu a oživení robota ovládání světelného výstupu - ovládání motoru opakování příkazů	VDO: - Občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát – výchova k samostatnosti, k sebekontrolě, smyslu pro odpovědnost, ohleduplnost a přesnost

I-5-2-03 - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy I-5-2-04 - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	- pomocí programu ovládá světelný výstup a motor - pomocí programu ovládá senzor - používá opakování, události ke spouštění programu	- ovládání klávesnicí – události - ovládání pomocí senzoru	MKV: -lidské vztahy, etnický původ, kulturní difference EV: - vztah člověka k prostředí - lidské aktivity a problémy životního prostředí
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE Žák I-5-4-01 - najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu I-5-4-0 - propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí I-5-4-03 - dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE -pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - pro svou práci používá doporučené aplikace, nástroje, prostředí - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - řeší úkol použitím schránky - dodržuje pravidla nebo pokyny při práci s digitálními zařízeními	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE - digitální zařízení - zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace - ovládání myši - kreslení čar, vybarvování - používání ovladačů - ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) - kreslení bitmapových obrázků - psaní slov na klávesnici - editace textu - ukládání práce do souboru - otevírání souborů - přehrávání zvuku	

Vzdělávací oblast: : INFORMATIKA

Vyučovací předmět: INFORMATIKA

5. ročník

Časová dotace: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
DATA, INFORMACE, MODELOVÁNÍ Žák I-5-1-01 - uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat I-5-1-02 - popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji I-5-1-03 - vyčte informace z daného modelu	DATA, INFORMACE, MODELOVÁNÍ - pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty - pomocí obrázku znázorní jev - pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	DATA, INFORMACE, MODELOVÁNÍ - graf, hledání cesty - schémata, obrázkové modely - model	OSV: - rozvoj schopností poznávání - psychohygiena, kreativita, mezilidské vztahy - komunikace, kooperace a kompetice - řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV: - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ Žák I-5-2-01 - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů I-5-2-02 - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav - v programu najde a opraví chyby - používá události ke spuštění činnosti postav	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ - ovládání pohybu postav - násobné postavy a souběžné reakce modifikace programu - animace střídáním obrázků	MKV: - lidské vztahy, etnický původ, kulturní difference EV: - vztah člověka k prostředí - lidské aktivity a problémy životního prostředí EGS: - objevujeme Evropu a svět

I-5-2-03 - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy I-5-2-04 - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	- přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky -upraví program pro obdobný problem - ovládá více postav pomocí zpráv	- spouštění pomocí událostí - vysílání zpráv mezi postavami ětení programů - programovací projekt	
INFORMAČNÍ SYSTÉMY Žák I-5-3-01 - v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi I-5-3-02 - pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	INFORMAČNÍ SYSTÉMY - pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - doplní posloupnost prvků - umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	INFORMAČNÍ SYSTÉMY - data, druhy dat - doplňování tabulky a datových řad - kritéria kontroly dat - řazení dat v tabulce - vizualizace dat v grafu	
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE Žák I-5-4-01 - najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu I-5-4-0 - propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE -pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - pro svou práci používá doporučené aplikace, nástroje, prostředí - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE - digitální zařízení - zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace - ovládání myši - kreslení čar, vybarvování - používání ovladačů	

I-5-4-03 - dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	- uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - řeší úkol použitím schránky - dodržuje pravidla nebo pokyny při práci s digitálním zařízením	- ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) - kreslení bitmapových obrázků - psaní slov na klávesnici - editace textu - ukládání práce do souboru - otevírání souborů - přehrávání zvuku	
--	---	--	--

5.4 Člověk a jeho svět

(Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda)

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všítat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Tato vzdělávací oblast je na I. stupni integrována do vyučovacích předmětů prvouka, vlastivěda a přírodověda.

Vzdělávací obsah je členěn do následujících tematických okruhů:

V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme** se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na

praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu **Lidé kolem nás** si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu **Lidé a čas** se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka

vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět je také dopravní výchova, finanční gramotnost, ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí, zdraví. Dopravní výchovu a ochranu člověka za běžných rizik a mimořádných událostí bereme jako stěžejní téma. Výstupy a učivo jsou zakomponovány do jednotlivých ročníků.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí

- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

5.4.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu prvouka:

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět Prvouka se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 3. ročníku v časové dotaci dvě hodiny týdně.

Výuka prvouky je spojena i s rozvíjením finanční gramotnosti žáků. Tato bude propojována především se vzdělávacím oborem Matematika a její aplikace, případně Informatikou a se vzdělávacím oborem Člověk a svět práce.

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV, VDO, EGS, MKV, EV, MV – podrobněji rozepsáno v osnovách předmětu.

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

- výklad, vyhledávání, poznávání, skupinová práce

Kompetence k učení:

- objevovat, poznávat, zkoumat
- orientace a třídění informací (důležitost pro život)
- propojení minulosti do budoucnosti jedince lidstva
- učitel pomáhá žákům řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- učitel motivuje žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů:

- vedení k účelnému rozhodování v bezpečnostně-krizových situacích
- neumím to – snad to zvládnou
- využití všech možných materiálů (encyklopedie, internet.....)
- učitel pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům

- učitel učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi,...
- učitel využívá různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní:

- vedení k rozšiřování slovní zásoby v probíraných tématech
- vedení k samostatnému vystupování a vyjadřování v konfliktních situacích
- slušná prezentace vlastních názorů
- učitel podporuje u žáků prezentace svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování svých závěrů

Kompetence sociální:

- efektivnost práce ve skupinách – odlišnost názorů, význam diskuse
- respektování ostatních
- vedení žáků k slušnému obhajování svých názorů
- učitel učí věcně argumentovat
- učitel vede žáky k oceňování svých názorů a přínosů

Kompetence občanské:

- nejsme na světě sami
- i maličkostí mohu pomoci
- učitel utváří ohleduplný vztah k přírodě a i kulturním výtvorům
- učitel motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- učitel vede žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní:

- utváří se pracovní i bezpečnostní návyky v samostatné i skupinové činnosti
- využití různých dostupných materiálů, nástrojů, nářadí
- sledování pokroků v technice
- učitel učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení
- učitel zohledňuje soudobý stav a poznání a technického rozvoje

Kompetence digitální:

- žáci se zapojují do společnosti prostřednictvím online aktivit, vyhledávají příležitosti k osobnímu rozvoji a zvyšování kvalifikace prostřednictvím digitálních technologií
- žáci vyhledávají, posuzují, získávají, spravují, sdílí a sdělují informace. K tomu volí postupy, strategie a způsoby (formáty), které odpovídají konkrétní situaci a účelu.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚ A JEHO SVĚT

Vyučovací předmět: PRVOUKA

1. ročník

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
MÍSTO, KDE ŽIJEME <i>Žák</i> <i>ČJS-3-1-01</i> <i>- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i>	MÍSTO, KDE ŽIJEME - zná cestu do školy a zpět - umí vyprávět o svém domově, bydlišti a okolí - zná jméno třídní učitelky, ředitele školy - chová se ukázněně ve škole i mimo školu - dokáže rozlišit nežádoucí formy chování - umí si připravit pomůcky do školy - udržuje pořádek ve svých věcech, ve školní aktovce - umí si uspořádat pracovní místo	Domov: - prostředí domova, orientace v místě bydliště Škola: - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace Obec, místní krajina	OSV: - rozvoj schopnosti poznání - psychohygiena - poznávání lidí VDO: - občanská společnost a škola (výchova k samostatnosti, seberealizaci, ke smyslu pro spravedlnost, odpovědnost a ohleduplnost) EGS: - Evropa a svět nás zajímá (poznávání evropských kultur) MKV: - kulturní difference, etnický původ (poznání etnických skupin) EV: - lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k prostředí - základní podmínky života

LIDÉ KOLEM NÁS <i>Žák</i> ČJS-3-2-01 - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům ČJS-3-2.02 - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	LIDÉ KOLEM NÁS - zná vztahy mezi rodinnými příslušníky (rodiče, děti, bratr, sestra, teta, apod.) - zná různá pracovní povolání	Rodina: - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy a funkce rodiny Chování lidí: - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování Soužití lidí: - mezilidské vztahy, komunikace Právo a spravedlnost: - základní lidská práva a práva dítěte - práva a povinnosti žáků školy	Čj – vyprávění: kolik je nás doma, sport, já, jaké mám zvířátko, co u nás pěstujeme Pč – modelování, výrobky k Vánocům a Velikonocům
LIDÉ A ČAS <i>Žák</i> ČJS-3-3-01 - využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	LIDÉ A ČAS - orientuje se v čase – rok, měsíc, týden, den, hodina - umí vyjmenovat dny v týdnu - zná čtvero ročních období a umí je charakterizovat - vyjmenuje měsíce jednotlivých ročních období - popíše změny v přírodě podle ročního období - časově zařadí Vánoce a Velikonoce - zná některé vánoční a velikonoční zvyky a tradice - rozlišuje čas k práci a odpočinku	Orientace v čase a časový řád Současnost a minulost v našem životě	

ROZMANITOST PŘÍRODY <i>Žák</i> ČJS-3-4-01 <i>- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i>	ROZMANITOST PŘÍRODY - popíše změny v přírodě v ročních obdobích - seznámí se s některými druhy plodin - rozlišuje a prakticky poznává druhy ovoce a zeleniny - pojmenovává některé živočichy (domácí zvířata), chápe potřebu pravidelné péče o ně - pozná vybraná volně žijící zvířata a ptáky	Příroda Rostliny Živočichové	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ <i>Žák</i> ČJS-3-5-01 <i>- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</i> ČJS-3-5-02 <i>- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</i>	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ - zná základní hygienické návyky - vhodnými činnostmi a chováním upevňuje své zdraví - rozpozná základní části lidského těla a pojmenuje je -uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu, tj. ovládá chůzi po chodníku, zná zásady bezpečného přecházení vozovky, rozumí světelné signalizaci, zná zásady bezpečného chování v dopravních prostředcích, používá přilbu při jízdě na kole - určí vhodná místa pro hru a trávení volného času	Lidské tělo: - stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka Péče o zdraví: - zdravý životní styl, denní režim, správná výživa - nemoc, úraz a poranění - prevence nemocí a úrazů - první pomoc při drobných poraněních Dopravní výchova: - chodec a cyklista v silničním provozu Osobní bezpečí: - vhodná a nevhodná místa pro hru - bezpečné chování v rizikovém prostředí, v silničním provozu - předcházení rizikovým situacím	

ČJS-3-5-03 - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-04 - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- je obezřetný při setkání s cizím člověkem - v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné lidi - nacvičuje telefonické přivolání pomoci - ví, kdy použít čísla tísňového volání (112,150,155 a 158) - nacvičuje chování při evakuaci školy	Chování lidí: - šikana, týrání, zneužívání Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí: - postup v případě ohrožení, požáry - integrovaný záchranný systém	
--	---	--	--

Vzdělávací oblast: ČLOVĚ A JEHO SVĚT

Vyučovací předmět: PRVOUKA

2. ročník

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
MÍSTO, KDE ŽIJEME <i>Žák</i> ČJS-3-1-01 <i>- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i> ČJS-3-1-02 <i>- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)</i>	MÍSTO, KDE ŽIJEME - zná svou adresu a název školy - orientuje se v místě bydliště - orientuje se v síti obchodů a služeb v nejbližším okolí - je schopen komunikovat s prodávacem - zná svou obec, okresní město, hlavní město - pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí	 Domov, místo, kde žijeme: - orientace v místě bydliště - prostředí domova Škola: - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy - riziková místa a situace Obec: - její části - význačné budovy, dopravní síť - místní krajina - okolní krajina	 OSV: - sebezpoznání a sebezpojetí, psychohygiena, mezilidské vztahy VDO: - občanská společnost a škola - občan, občanská společnost a stát (odpovědnost za své činy, seznámení se se základními lidskými právy, principy soužití s minoritami) MKV: - kulturní difference (vlastní kulturní zakotvení) - lidské vztahy (harmonické vztahy v rodině), princip sociálního smíru a solidarity EV: - ekosystémy - vztah člověka k prostředí, ochrana ŽP, třídění odpadu, základní podmínky života

LIDÉ KOLEM NÁS Žák ČJS-3-2-01 - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům ČJS-3-2.02 - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností ČJS-5-2-04 - orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	LIDÉ KOLEM NÁS - zná blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - vnímá přirozené odlišnosti mezi lidmi a respektuje je - zná základní pravidla slušného chování v rodině a ve společnosti - umí slušně požádat o pomoc a poděkovat - zná různá pracovních povolání, ví, v čem spočívají, váží si práce a jejich výsledků - zná zaměstnání rodičů - ví, k čemu slouží běžně užívané výrobky, které pojmenuje - pozná význam a potřebu nástrojů, přístrojů a zařízení v domácnosti - odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů - pozná české mince a bankovky	Rodina: - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy a funkce rodiny Chování lidí: - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování Soužití lidí: - mezilidské vztahy, komunikace Právo a spravedlnost: - základní lidská práva a práva dítěte - práva a povinnosti žáků školy Vlastnictví: - soukromé, veřejné, osobní, společné Finanční gramotnost: - příjmy a výdaje - způsoby placení	
LIDÉ A ČAS Žák ČJS-3-3-01 - využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	- orientuje se v čase: kal. rok, školní rok, týdny, dny, hodiny, minuty - denní režim dětí, práce a odpočinek - odlišuje minulost, přítomnost a budoucnost	Orientace v čase a časový řád: - čas jako fyzikální veličina - denní režim, roční období Současnost a minulost v našem životě: - proměny způsobu života, předměty	

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ Žák ČJS-3-5-01 <i>- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</i> - ČJS-3-5-02 <i>rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</i> ČJS-3-5-03 <i>- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i> ČJS-3-5-04 <i>- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>	- zná hygienické návyky, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím základních znalostí o lidském těle - uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce, cíleně je používá - pojmenovává základní dopravní značky - pojmenuje základní části a vybavení jízdního kola a vybavení pro cyklisty - uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy, charakterizuje nebezpečná místa - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času - v modelových situacích ohrožení bezpečí (neznámá místa, kontakt se zvířaty, práce s elektronickými médii atd.) označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeb požádá o pomoc pro sebe i pro jiného člověka - ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek - ví, kdy použít čísla tísňového volání – 112, 150, 155 a 158	Lidské tělo: - stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka Péče o zdraví: - zdravý životní styl, denní režim, správná výživa - nemoc, úraz a poranění - prevence nemocí a úrazů - první pomoc při drobných poraněních Dopravní výchova: - chodec a cyklista v silničním provozu Osobní bezpečí: - vhodná a nevhodná místa pro hru - bezpečné chování v rizikovém prostředí, v silničním provozu - předcházení rizikovým situacím - šikana, týrání, zneužívání Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí: - postup v případě ohrožení, požáry - integrovaný záchranný systém	
--	--	---	--

Vzdělávací oblast: ČLOVĚ A JEHO SVĚT

Vyučovací předmět: PRVOUKA

3. ročník

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
MÍSTO, KDE ŽIJEME <i>Žák</i> <i>ČJS-3-1-01</i> <i>- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i> <i>ČJS-3-1-02</i> <i>- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)</i>	MÍSTO, KDE ŽIJEME - orientuje se v plánu obce a v obci samé - vyznačí v plánu místo svého bydliště a školy - dokáže určit hlavní světové strany na mapě, vysvětlí význam barev na mapě - začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci - dokáže samostatně vyprávět o obci (doprava, obchod, služby, turistika, vzdělání, kultura, sport, zdravotnictví, bezpečnost, průmysl)	Domov: - prostředí domova, orientace v místě bydliště Škola: - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy - riziková místa a situace Obec: - její části - význačné budovy, dopravní síť - minulost a současnost obce - místní krajina, poloha v krajině Okolní krajina: - povrch, vodstvo, půda, rostliny a živočichové - vliv na život lidí, působení lidí na krajinu a ŽP - orientační body a linie, světové strany	OSV: - sebezpoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace - mezilidské vztahy MKV: - princip sociálního smíru a solidarity (zákl. lidská práva, odstranění předsudků vůči etnickým skupinám), lidské vztahy VDO: - občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát MV: - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení EGS: - objevujeme Evropu a svět

LIDÉ KOLEM NÁS Žák ČJS-3-2-01 - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům ČJS-3-2-02 - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností ČJS-5-2-04 - orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	LIDÉ KOLEM NÁS - zná blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - zná základní pravidla slušného chování v rodině a společnosti - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům - zná různá povolání a pracovní činnosti a jejich význam - používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze - na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů	Rodina: - příbuzenské vztahy - život a funkce rodiny - fyzická a duševní práce, zaměstnání Chování lidí: - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování - rizikové situace - rizikové chování, předcházení konfliktům Soužití lidí: - mezilidské vztahy, komunikace - principy demokracie Právo a spravedlnost: - základní lidská práva a práva dítěte - práva a povinnosti žáků školy Vlastnictví: - soukromé, veřejné, osobní, společné - hmotný a nehmotný majetek Finanční gramotnost: - příjmy a výdaje - hotovostní a bezhotovostní forma peněz - způsoby placení - banka jako správce peněz, úspory, půjčky	EV: - ekosystémy (les, pole, vodní zdroje, město, vesnice, kulturní krajina), základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
--	---	--	--

LIDÉ A ČAS Žák ČJS-3-3-01 <i>- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i> ČJS-3-3-02 <i>- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu</i> ČJS-3-3-03 <i>- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost</i>	LIDÉ A ČAS - rozlišuje současnost a minulost, budoucnost v našem životě, životě obce - zná některé lidové a místní zvyky a tradice - zná základní údaje z historie a současnosti obce - pojmenuje rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu - využívá poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost	Orientace v čase a časový řád: - určování času - čas jako fyzikální veličina - dějiny jako časový sled událostí Kultura, současnost a minulost v našem životě: - proměny způsobu života - průběh lidského života - státní svátky a významné dny Báje, mýty, pověsti Regionální památky	I (internet) VV - plakáty ČJL- beseda ČJ- kroniky TV- jízda zručnosti
ROZMANITOST PŘÍRODY Žák ČJS-3-4-01 <i>- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i> ČJS-3-4-02 <i>- roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</i>	ROZMANITOST PŘÍRODY - vysvětlí základní význam vody, vzduchu, ohně, nerostů, hornin, půdy pro život člověka - roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků - uvede nejznámější rostliny a živočichy vyskytující se v obci a jejím okolí, rozpozná podle typických znaků, popíše stavbu těla - zná základní rozdělení živočichů - vybrané živočichy a rostliny pojmenuje a zařadí do příslušného přírodního	Látky a jejich vlastnosti: - třídění, změny látek, skupenství, vlastnosti, porovnávání látek, měření veličin Voda a vzduch: - význam pro život, oběh vody v přírodě, formy vody, proudění vzduchu, složení vzduchu Nerosty, horniny, půda - vznik, význam Rostliny, houby, živočichové:	

ČJS-3-4-03 - provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	společensví - pojmenuje léčivé rostliny, části rostlin, popíše projevy života rostlin, rozmnožování - pozná běžně se vyskytující jedlé a jedovaté houby - popíše vlastnosti některých látek a jejich změn na základě pozorování a pokusů - užívá vhodné pomůcky a umí změřit délku, čas, hmotnost, objem, teplotu	- znaky života, životní potřeby a projevy, význam v přírodě a pro člověka Životní podmínky: - rozmanitost podmínek života - význam ovzduší, vody, půdy, rostlin, živočichů - podnebí, počasí Rovnováha v přírodě: - vzájemné vztahy organismů - základní společenstva Ochrana přírody	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ Žák ČJS-3-5-01 - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ČJS-3-5-02 - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	- zná základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky - uplatňuje zásady zdravého stravovacího a pitného režimu - určí a popíše základní části lidského těla, včetně nejdůležitějších vnitřních ústrojí, smyslů, orgánů, a org. soustav, vysvětlí jejich funkci - pojmenuje nemoci, úrazy - rozlišuje etapy lidského života - vyhodnotí nebezpečí míst pro hru a trávení volného času (i konkrétních her a činností) a volí odpovídající způsoby ochrany (jednání, organizace, ochranné pomůcky - uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své	Lidské tělo: - stavba, základní funkce a projevy, životní potřeby - základy reprodukce, etapy života Péče o zdraví: - zdravý životní styl, hygiena, zdravá výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim - nemoci, úrazy - první pomoc Dopravní výchova: - chodec a cyklista v silničním provozu Osobní bezpečí: - vhodná a nevhodná místa pro hru - bezpečné chování v rizikovém	

ČJS-3-5-03 - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-04 - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	a zdraví jiných v roli chodce i cyklisty - uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá - charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje - v modelových situacích ohrožení bezpečí (neznámá místa, setkání s neznámými lidmi, kontakt se zvířaty, práce s elektronickými médii atd.) označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany - seznámí se s možnostmi pomoci v případě vlastního ohrožení - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, omítne komunikaci, která mu je nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiného člověka - v modelové situaci použije správný způsob komunikace s operátory tísňové linky - dokáže použít krizovou linku a nezneužívá ji - vhodně reaguje na pokyny dospělých při mimořádných událostech	prostředí, v silničním provozu - předcházení rizikovým situacím - šikana, týrání, zneužívání Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí: - postup v případě ohrožení, požáry - integrovaný záchranný systém	
--	---	--	--

5.4.2 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu přírodověda:

Obsahové, časové i organizační vymezení

Vyučuje se jako samostatný předmět ve 4. ročníku dvě hodiny týdně a v 5. ročníku jedna hodina týdně.

Žáci mohou pracovat s výukovými programy, které se týkají vlastivědy, vyhledávat na internetu, sestavovat prezentace.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Přírodověda je zaměřen na:

- pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí
- utváření prvotního uceleného obrazu světa
- poznávání sebe i nejbližšího okolí
- seznámení s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi
- všímání si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů
- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti
- porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům
- chápání současnosti jako výsledku minulosti a východisko do budoucnosti
- poznání, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu
- seznámení se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy)
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Přírodověda je součástí vzdělávacího oboru **Člověk a jeho svět**, který je členěn do tematických okruhů:

Místo, kde žijeme – okolní krajina: zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů a jejich třídění, naše vlast, vesmír, svět a Evropa, působení lidí na krajinu a ŽP

Lidé kolem nás – vhodné chování a jednání mezi lidmi, jedinec a společnost, chápání a tolerance, principy demokracie, právo a spravedlnost, základní globální problémy, problémy ŽP v ČR i ve světě, problémy konzumní společnosti

Lidé a čas – orientace v čase- kalendář, letopočet, čas a historie, vesmír a náš čas, režim dne, současnost a minulost

Rozmanitosti přírody – Země a sluneční soustava, rovnováha v přírodě, proměnlivost a rozmanitost v živé i neživé přírodě, životní podmínky a potřeby, rostliny, živočichové, houby, znaky života, lidská činnost a příroda, ochrana ŽP a přírody, živelní pohromy, ekologické katastrofy, chování a prevence, likvidace odpadů

Člověk a jeho zdraví – lidské tělo, biologické a fyziologické funkce člověka, jeho potřeby, reprodukce a vývoj jedince, péče o zdraví a první pomoc, odpovědnost člověka za své zdraví, partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy, vlivy techniky, nové energie, situace hromadného ohrožení

Výuka přírodovědy je spojena i s rozvíjením finanční gramotnosti žáků. Tato bude propojována především se vzdělávacím oborem Matematika a její aplikace a Informatika, případně se vzdělávacím oborem Člověk a svět práce.

Součástí výuky budu návštěvy do planetária, návštěvy muzea a výstav, exkurze – vše dle aktuálních nabídek.

Předmětem prolínají průřezová témata OSV, MKV, EV, MV, VDO

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáka

- výklad, vyhledávání, poznávání, sebehodnocení

Kompetence k učení:

- učitel žákům umožňuje používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie, odbornou literaturu
- žáci získávají informace o přírodě, učí se ji pozorovat, zaznamenávat a hodnotit výsledky svých pozorování

Kompetence k řešení problémů:

- učitel zařazuje metody a pokusy, při kterých mohou žáci sami docházet k objevům, řešením a závěrům

- žáci se učí správně se rozhodovat v různých situacích, řešit zadané úkoly a vyhledávat si k řešení informace

Kompetence komunikativní:

- učitel vede žáky ke správné terminologii
- v osvojovaných tématech si žáci rozšiřují slovní zásobu a užívají ji ve vlastních projevech
- učitel vede žáky k vyjadřování svých myšlenek, poznatků a dojmů, reakci na myšlenky a názory jiných

Kompetence sociální:

- učitel zadává úkoly pro společnou práci
- při práci ve skupině se žáci učí spolupracovat, respektovat a hodnotit názory a zkušenosti ostatních
- náměty a názory žáků se zajímá učitel

Kompetence občanské:

- učitel buduje u žáků ohleduplnost k přírodě
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- žák se učí poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, toleranci a bezproblémovému jednání
- učitel umožní žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní:

- učitel umožní žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- učitel vede žáky ke správnému užití pomůcek, vybavení, techniky
- učitel vede k dodržování pravidel bezpečnosti v samostatné i týmové činnosti

Kompetence digitální:

- žáci se zapojují do společnosti prostřednictvím online aktivit, vyhledávají příležitosti k osobnímu rozvoji a zvyšování kvalifikace prostřednictvím digitálních technologií
- žáci vytváří obsah v různých formátech, s využitím různých digitálních médií. Upravují a vylepšují obsah, který sami vytvořili a/nebo který vytvořili jiní, vyjadřují se prostřednictvím digitálních médií a technologií
- žáci vyhledávají, posuzují, získávají, spravují, sdílí a sdělují informace. K tomu volí postupy, strategie a způsoby (formáty), které odpovídají konkrétní situaci a účelu.

- žáci při řešení nejrůznějších životních situací cílevědomě a systematicky volí a uplatňují optimální postupy
- žáci znají paletu běžně používaných typů modelů pro různé příležitosti (např. přímá úměrnost, graf, vývojový diagram, a mnohé další) a vhodně je využívají
- informaticky myslící žáci čtou význam formálních zápisů, kontrolují jejich správnost (zápisu i významu), zápisy upravují i sami tvoří

Vzdělávací oblast: ČLOVĚ A JEHO SVĚT

Vyučovací předmět: PŘÍRODOVĚDA

4. ročník

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizovaný výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
ROZMANITOST PŘÍRODY <i>žák</i> ČJS-5-4-01 <i>- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</i> ČJS-5-4-03 <i>- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy</i> ČJD-5-4-04 <i>- porovná na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</i>	ROZMANITOST PŘÍRODY -prohlubuje znalosti o propojenosti živé a neživé přírody, o rovnováze v přírodě - vnímá, jak činnost člověka ovlivňuje konečný vzhled přírody - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů - je seznámen se základními ekosystémy v ČR - porovnává základní projevy života na určitých organismech - pozná a pojmenuje typické živočichy a rostliny (pole, louka, les, voda, lidská obydli) - jednoduše popíše stavbu těla a způsob život - ví a umí vysvětlit, co jsou rostlinná patra - zná pravidla pobytu v lese - pojmenuje běžné zemědělské plodiny, jejich význam a použití - pojmenuje běžné druhy zeleniny a ovoce	Látky a jejich vlastnosti: - třídění, změny látek, skupenství, vlastnosti, porovnávání látek, měření veličin Voda a vzduch: - význam pro život, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, formy vody, proudění vzduchu, složení vzduchu Nerosty, horniny, půda: - vznik, zvětrávání, význam Rostliny, houby, živočichové: - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, význam v přírodě a pro člověka Životní podmínky: - rozmanitost podmínek života - význam ovzduší, vody, půdy, rostlin, živočichů - podnebí, počasí	EV: - ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity, vztah člověka k živ. prostředí, prostředí a zdraví OSV: - rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV: - fungování a vliv médií ve společnosti

ČJS-5-4-05 - <i>zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</i> ČJS-5-4-07 - <i>založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</i> ČJS-5-4-02 - <i>vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</i>	- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě - rozlišuje činnosti člověka, které pro něj a přírodu mohou být přínosné nebo škodlivé - dokáže pozorovat zástupce živé a neživé přírody, výsledek pozorování vyhodnotit, vysvětlit a zapsat - získá základní informace o postavení Země ve vesmíru - uvědomuje si podmínky života na Zemi - rozpozná rozdíl mezi planetou a hvězdou - vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi - vysvětlí střídání dne a noci a ročních období jako důsledku pohybu Země ve vesmíru - seznámí se s působením magnetické a gravitační síly	Rovnováha v přírodě: - vzájemné vztahy organismů - základní společenstva Ochrana přírody: - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů - likvidace odpadů - živelní pohromy a ekologické katastrofy Vesmír a Země: - sluneční soustava, den a noc, roční období	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ Žák ČJS-5-5-01 - <i>využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života</i>	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ - využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	Lidské tělo: - základní stavba lidského těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince	Čj – vypravování o prázdninových cestách Vv – kreslení Pč – modelování Mat – využití témat ve slovních úlohách

ČJS-5-5-02 - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ČJS-5-5-03 - účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ČJS-5-5-04 - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	- rozpozná pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života - pozná nemoci přenosné a neprenosné - vysvětlí pojem rodina, vztahy v rodině - orientuje se v pojmech denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim - zná a řídí se zásadami péče o zdraví, zná význam sportování, správné výživy - v modelových situacích ohrožujících zdraví a situacích simulujících mimořádné události volí správné způsoby ochrany, přivolání pomoci sobě i jiným (zná tel. čísla tísňových linek) - v modelových situacích prokáže schopnost vhodně reagovat na pokyny dospělých a jednat v souladu s pravidly ochrany - vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista - uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá - v modelových situacích (vycházka, výlet) vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě (v méně známých místech obce, v neznámých místech mimo obec) a určuje vhodný	Péče o zdraví: - zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim - přenosné a neprenosné nemoci - drobné úrazy a poranění - hygiena Osobní bezpečí, krizové situace: - vhodná a nevhodná místa pro hru - bezpečné chování v rizikovém prostředí - označování nebezpečných látek - šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví: - služby odborné pomoci - čísla tísňového volání Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená Dopravní výchova: - bezpečné chování v silničním provozu - dopravní značky	
--	---	---	--

ČJS-5-5-05 - předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ČJS-5-5-06 - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ČJS-5-5-07 - rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	způsob bezpečného chování - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit – uvědomuje si škodlivost návykových látek, hracích automatů a počítačů, závislost, odmítá návykové látky - ví, co je evakuace obyvatel - ví, co je terorismus a anonymní oznámení - pojmenuje běžně užívané elektrické spotřebiče a umí s nimi manipulovat - charakterizuje na příkladech rozdíly mezi drobným, závažným a život ohrožujícím zraněním - ošetří drobná poranění, zajistí lékařskou pomoc	- předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) Návykové látky, závislosti a zdraví: - návykové látky, hrací automaty a počítače - odmítání návykových látek - nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií První pomoc	
MÍSTO, KDE ŽIJEME Žák ČJS-5-1-01 - určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu ČJS-5-1-02 - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	MÍSTO, KDE ŽIJEME - zná polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu - zná světové strany, umí je určit na mapě i v přírodě - zná zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	Okolní krajina: - zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů a jejich třídění - naše vlast, svět a Evropa - působení lidí na krajinu a ŽP	

LIDÉ KOLEM NÁS Žák ČJS-5-2-01 <i>- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)</i> ČJS-5-2-03 <i>- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat</i> ČJS-5-2-04 <i>- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</i>	LIDÉ KOLEM NÁS - dodržuje pravidla soužití ve škole, v rodině, v obci - rozpozná nevhodné chování v různých situacích - zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení - vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz - porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi - sestaví jednoduchý osobní rozpočet - objasní, jak řešit situace, kdy jsou příjmy větší než výdaje - uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti	Soužití lidí (mezilidské vztahy): - vhodné chování a jednání mezi lidmi, jedinec a společnost, chápání a tolerance, principy demokracie, právo a spravedlnost Vlastnictví: - soukromé, veřejné, osobní, společné Finanční gramotnost: - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení - banka jako správce peněz, úspory, půjčky	
LIDÉ A ČAS Žák ČJS-5-3-01 <i>- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</i>	LIDÉ A ČAS - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	Orientace v čase: - určování času, čas jako fyzikální veličina - kalendáře, režim dne, roční období	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚ A JEHO SVĚT

Vyučovací předmět: PŘÍRODOVĚDA

5. ročník

Časová dotace: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizovaný výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
ROZMANITOST PŘÍRODY <i>žák</i> ČJS-5-4-01 <i>- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</i> ČJS-5-4-02 <i>- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</i>	-prohlubuje znalosti o propojenosti živé a neživé přírody, o rovnováze v přírodě - vnímá, jak činnost člověka ovlivňuje konečný vzhled přírody - je seznámen se základními ekosystémy v ČR - zná důležité nerosty a horniny a jejich využití - vysvětlí proces zvětrávání hornin - popíše vznik půdy, význam a využití, princip ochrany - vysvětlí pojem vesmír, planeta, hvězda, družice - získá základní informace o postavení Země ve vesmíru - uvědomuje si podmínky života na Zemi - vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi - vysvětlí střídání dne a noci a ročních období jako důsledku pohybu Země -seznámí se s působením magnetické a gravitační síly	Látky a jejich vlastnosti: - třídění, změny látek, skupenství, vlastnosti, porovnávání látek, měření veličin Vesmír a Země: - sluneční soustava, den a noc, roční období Voda a vzduch: - význam pro život, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, formy vody, proudění vzduchu, složení vzduchu Nerosty, horniny, půda: - vznik, zvětrávání, význam - hospodářsky významné horniny a nerosty Rostliny, houby, živočichové: - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, význam v přírodě a pro člověka	OSV: - rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV: - ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí VDO: - občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MV: - fungování a vliv médií ve

ČJS-5-4-03 - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy ČJD-5-4-04 - porovná na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy ČJS-5-4-05 - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ČJS-5-4-07 - založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	- vysvětlí pojem potravní řetězec a pyramida - ví, co znamená rovnováha v přírodě - porovnává základní projevy života na určitých organismech - pozná a pojmenuje typické rostliny, houby, živočichy - jednoduše popíše stavbu těla a způsob života - ví a umí vysvětlit, co jsou rostlinná patra - zná pravidla pobytu v lese - umí určit a zařadit některé živočichy a rostliny do biolog. systému - zná, jak vyhledat potřebné informace v jednoduchých klíčích a atlasech - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat - zná pravidla chování v CHKO a v přírodě - dokáže pozorovat zástupce živé a neživé přírody, výsledek pozorování vyhodnotit, vysvětlit a zapsat	Životní podmínky: - rozmanitost podmínek života - význam ovzduší, vody, půdy, rostlin, živočichů - podnebí, počasí Rovnováha v přírodě: - vzájemné vztahy organismů - základní společenstva Ochrana přírody: - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů - likvidace odpadů - živelní pohromy a ekologické katastrofy	společnosti MKV: - lidské vztahy, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity, kulturní difference
--	---	--	---

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ Žák ČJS-5-5-01 <i>- využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života</i> ČJS-5-5-02 <i>- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</i> ČJS-5-5-03 <i>- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</i> ČJS-5-5-04 <i>- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklista</i>	- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života - rozpozná pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození - pozná nemoci přenosné a nepřenositelné, zná způsob ochrany před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) - vysvětlí pojem rodina, vztahy v rodině - orientuje se v pojmech denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim - zná a řídí se zásadami péče o zdraví, zná význam sportování, správné výživy -v modelových situacích ohrožujících zdraví a situacích simulujících mimořádné události volí správné způsoby ochrany, přivolání pomoci sobě i jiným (zná tel. čísla tísňových linek) - v modelových situacích prokáže schopnost vhodně reagovat na pokyny dospělých a jednat v souladu s pravidly ochrany - vnímá dopravní situaci, správně ji	Lidské tělo: - základní stavba lidského těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince Péče o zdraví: - zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim - přenosné a nepřenositelné nemoci - ochrana před infekcemi přenosnými krví - drobné úrazy a poranění - hygiena Osobní bezpečí, krizové situace: - vhodná a nevhodná místa pro hru - bezpečné chování v rizikovém prostředí - označování nebezpečných látek - šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví:	
---	--	---	--

	vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista - uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá - v modelových situacích (vycházka, výlet) vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě (v méně známých místech obce, v neznámých místech mimo obec) a určuje vhodný způsob bezpečného chování - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	- služby odborné pomoci - čísla tísňového volání Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená První pomoc Dopravní výchova: - bezpečné chování v silničním provozu - dopravní značky - předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)	
ČJS-5-5-05 - předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	– uvědomuje si škodlivost návykových látek, hracích automatů a počítačů, závislost, odmítá návykové látky	Návykové látky, závislosti a zdraví: - návykové látky, hrací automaty a počítače - odmítání návykových látek - nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	
ČJS-5-5-06 - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	- ví, co je evakuace obyvatel - ví, co je terorismus a anonymní oznámení - pojmenuje běžně užívané elektrické spotřebiče a umí s nimi manipulovat		
ČJS-5-5-07 - rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	- charakterizuje na příkladech rozdíly mezi drobným, závažným a život ohrožujícím zraněním - ošetří drobná poranění, zajistí lékařskou pomoc (zná tel. čísla tísňových linek)		

MÍSTO, KDE ŽIJEME <i>Žák</i> ČJS-5-1-01 <i>- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i> ČJS-5-1-02 <i>- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i>	- zná polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu - rozliší zeměp. pásma a přírodní podmínky života na Zemi i v Evropě - zná světové strany, umí je určit na mapě i v přírodě - zná zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	Okolní krajina: - zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů a jejich třídění - naše vlast, svět a Evropa - působení lidí na krajinu a ŽP	
LIDÉ KOLEM NÁS <i>Žák</i> ČJS-5-2-01 <i>- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)</i> ČJS-5-2-03 <i>- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat</i> ČJS-5-2-04 <i>- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</i>	- vnímá základní vztahy mezi lidmi, dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci - rozpozná nevhodné chování v různých situacích - porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi - sestaví jednoduchý osobní rozpočet - objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje - objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje - na příkladech objasní rizika půjčování peněz - uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti	Soužití lidí (mezilidské vztahy): - vhodné chování a jednání mezi lidmi, jedinec a společnost, chápání a tolerance, principy demokracie, právo a spravedlnost Vlastnictví: - soukromé, veřejné, osobní, společné Finanční gramotnost: - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení - banka jako správce peněz, úspory, půjčky	

LIDÉ A ČAS <i>Žák</i> <i>ČJS-5-3-01</i> <i>- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</i>	- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	Orientace v čase: - určování času, čas jako fyzikální veličina - kalendáře, režim dne, roční období	
---	--	---	--

5.4.3 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu vlastivěda:

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět vlastivěda se vyučuje ve 4. ročníku jednu hodinu týdně, v 5. ročníku dvě hodiny týdně.

Žáci mohou pracovat s výukovými programy, které se týkají vlastivědy, vyhledávat na internetu, sestavovat prezentace.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Vlastivěda je zaměřen na:

- chápání organizace života v obci, ve společnosti
- praktické poznávání místních, regionálních skutečností
- postupné rozvíjení vztahu k vlasti, národní cítění
- upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen
- seznamování se se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě
- směřování k výchově budoucího občana demokratického státu, obraně vlasti
- orientace v dějích čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů
- snaha o vyvolání zájmu u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti

Předmět je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět. Vzdělávací obsah je rozdělen na pět tematických okruhů, ve vlastivědě se realizují tři okruhy: **Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás a Lidé a čas.**

Místo, kde žijeme

- organizace života v obci, státě, světě
- poznání místních, regionálních skutečností, důraz se klade i na dopravní výchovu
- uvědomování si vztahu k vlasti, národu, rasám, ostatním státům na Zemi i v Evropě

Lidé kolem nás

- vhodné chování a jednání mezi lidmi, jedinec a společnost, chápání a tolerance, pomoc, solidarita, úcta, snášenlivost
- seznámení se základními právy a povinnostmi občana ve společnosti i ve světě
- demokracie, monarchie, diktatura
- výchova k občanské zodpovědnosti

Lidé a čas

- orientace v dějinném čase, utváření historie
- vyvolávat zájem o samostatné vyhledávání různých historických dějů, zkoumat a porovnávat se současností

Předmětem prolínají průřezová témata OSV, MKV, EGS, VDO, MV

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

- výklad, vyhledávání, poznávání, sebehodnocení

Kompetence k učení

- vyznačit v jednoduchém plánu místo školy, obce...
- učitel vede k užívání správné terminologie, srozumitelně vysvětlit, co má žák znát
- učitel vysvětlí orientaci na mapách

Kompetence k řešení problémů

- učitel umožní práce s encyklopediemi, odbornou literaturou a internetem
- umožnit zažít úspěch při samostatných i skupinových pracích

Kompetence komunikativní

- snaží se vyjádřit různými způsoby různost krajiny, charakteristiky národností...
- rozlišuje minulost, přítomnost, budoucnost
- učitel podněcuje k argumentaci a ověřování výsledků

Kompetence sociální a personální

- rozlišuje vztahy mezi lidmi i národy
- zná význam různých povolání
- učitel umožní práce v heterogenních skupinách - sebehodnocení
- učitel vytváří příležitost k interpretaci různých získaných materiálů

Kompetence občanská

- vyhledává významné rodáky, památky v regionu, ČR i Evropě
- toleruje odlišnosti v lidské společnosti
- učitel vede k hodnocení činnosti své i ostatních, spravedlnosti

Kompetence pracovní

- učitel vede k plánování úkolů, zvláště těch, které vedou ke spolupráci
- zájem o názory a zkušenosti žáků
- porovnávání poznatků o společnosti, soužití a práci

Kompetence digitální

- žáci vytváří obsah v různých formátech, s využitím různých digitálních médií. Upravují a vylepšují obsah, který sami vytvořili a/nebo který vytvořili jiní, vyjadřují se prostřednictvím digitálních médií a technologií
- žáci vyhledávají, posuzují, získávají, spravují, sdílí a sdělují informace. K tomu volí postupy, strategie a způsoby (formáty), které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- žáci při řešení nejrůznějších životních situací cílevědomě a systematicky volí a uplatňují optimální postupy
- žáci znají paletu běžně používaných typů modelů pro různé příležitosti (např. přímá úměrnost, graf, vývojový diagram, a mnohé další) a vhodně je využívají
- informaticky myslící žáci čtou význam formálních zápisů, kontrolují jejich správnost (zápisu i významu), zápisy upravují i sami tvoří

Součástí výuky jsou pravidelné vycházky do okolí obce, dle počasí výuka v přírodě, zařazování projektů do výuky dle vlastních plánů učitele.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚ A JEHO SVĚT

Vyučovací předmět: VLASTIVĚDA

4. ročník

Časová dotace: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizovaný výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
MÍSTO, KDE ŽIJEME <i>Žák</i> ČJS-5-1-01 <i>- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i> ČJS-5-1-02 <i>- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i> ČJS-5-1-03 <i>- rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy</i> ČJS-5-1-04 <i>- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam</i>	MÍSTO, KDE ŽIJEME -určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu - určí sousední státy ČR - určuje světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky - vyhledává regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, posoudí jejich význam	 Naše obec, kraj, region: - zemský povrch, ovzduší, podnebí, voda, půda, rostlinstvo, živočichové - vliv krajiny na život lidí i naopak - světové strany Mapy: - podstata, druhy a účel map - světové strany, barvy na mapách Naše vlast: - domov, krajina, národ - základy státního zřízení - státní symboly	 OSV: - rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje a praktická etika VDO: - občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování EGS: - jsme Evropané

ČJS-5-1-05 - porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích ČJS-5-1-06 - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	- vypráví o zážitcích z cest - seznamuje se se zvláštnostmi regionů v ČR i Evropě ve všech oblastech - uvědomuje si globální problémy ŽP, pokouší se najít řešení ve výše uvedených problémech, ať už na základě zkušeností ze svého okolí, či informací získaných z médií - pracuje s pojmy naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly		MV: - fungování a vliv médií ve společnosti
LIDÉ KOLEM NÁS Žák ČJS-5-2-01 - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) ČJS-5-2-03 - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	LIDÉ KOLEM NÁS - chápe postavení jedince v nejužší společnosti, regionu, státu, Zemi - seznámí se se základními lidskými právy a právy dítěte, dále s právy a povinnostmi žáků školy -rozpozná jednání a chování, která se nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	Soužití lidí: - mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie Chování lidí: - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování Právo a spravedlnost: - základní lidská práva a práva dítěte - práva a povinnosti žáků Vlastnictví: - soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek	Př – čas a jeho měření Pč – modelování

LIDÉ A ČAS <i>Žák</i> ČJS-5-3-01 <i>- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</i> ČJS-5-3-02 <i>- využívá knihoven, sbírek, muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti</i> ČJS-5-3-04 <i>- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</i>	LIDÉ A ČAS - uvědomuje si minulost, současnost, chápe význam činnosti našich předků pro život dalších pokolení na našem území, dle možností zkoumá tyto spojitosti i v nejbližším regionu - pracuje s encyklopediemi a mediálními zdroji - snaží se zdůvodnit význam movitých i nemovitých kulturních památek - srovnává způsob života a práce v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	Orientace v čase, časový řád: - měření času, kalendář - dějiny jako časový sled událostí - lidské generace, naši předkové - báje, mýty, pověsti - nejstarší osídlení naší vlasti, Velká Morava, Přemyslovci, Lucemburkové, husitství, Jagellonci, 30letá válka, nástup habsburského soustátí	
---	---	---	--

Vzdělávací oblast: ČLOVĚ A JEHO SVĚT

Vyučovací předmět: VLASTIVĚDA

5. ročník

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizovaný výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
MÍSTO, KDE ŽIJEME <i>Žák</i> ČJS-5-1-01 <i>- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i> ČJS-5-1-02 <i>- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i> ČJS-5-1-03 <i>- rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy</i>	MÍSTO, KDE ŽIJEME - určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu - určí sousední státy ČR - ví o historickém, kulturním i politickém významu hlavního města - poznává důležitost jednotlivých oblastí pro získávání surovin, zemědělství, průmysl odpočinek – chápe význam CHKO - ví o nepříznivých zásazích člověka do přírody - určuje světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - orientuje se na mapě ČR (kraje, povrch, řeky...) - rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky - aplikuje pojem kontinent a oceán, najde	Evropa a svět: - Země - kontinenty, oceány - Evropa – její státy, sousední státy, cestování - EU Naše vlast: - Praha – poloha, historie, památky, význam, kultura, průmysl - kraje ČR – města, pohoří, vodstvo, průmysl, zemědělství, památky, kultura, zvláštnosti - chráněná území - státní zřízení a politický systém ČR, státní správa a samospráva - státní symboly	OSV: - rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje a praktická etika VDO: - občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování EGS : -jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět MKV: - respektování odlišností různých etnik a jejich kultury, lidská solidarita,

ČJS-5-1-04 - vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam ČJS-5-1-05 - porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích ČJS-5-1-06 - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	je na mapě i globu, ukáže polokoule a zeměpisná pásma - vyhledává regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, posoudí jejich význam - je seznámen se zvláštnostmi osídlení v zemských pásmech včetně rostlinstva a živočichů - chápe správní, historické i přírodní odlišnosti států Evropy - chápe nutnost spolupráce s evropskými státy - porovná jejich odlišné způsoby života a kultury - vypráví zážitky a zajímavosti z vlastních cest - vyjmenuje hlavní orgány státní moci, symboly našeho státu, zná jejich význam - zná jméno prezidenta republiky, premiéra		význam učení se a využívání cizího jazyka MV: - fungování a vliv médií ve společnosti
LIDÉ KOLEM NÁS Žák ČJS-5-2-01 - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	LIDÉ KOLEM NÁS -vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci - rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu a řešení	Vztahy mezi lidmi a národy: - respektování kultury, víry a rasy - návrhy na zlepšení života a vstřícná řešení problémů ve společnosti lidí i soužití s přírodou - nebezpečí terorismu Právo a spravedlnost: - základní lidská práva a práva dítěte - práva a povinnosti žáků	Aj - poznáváme zem, jejíž jazyk se učíme Čj - sloh – vyprávíme, co jsme viděli na cestách Vv – koláž

ČJS-5-2-03 - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	- rozpozná jednání a chování, která se nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	Vlastnictví: - soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek	
LIDÉ A ČAS Žák ČJS-5-3-01 - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ČJS-5-3-02 - využívá knihoven, sbírek, muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti ČJS-5-3-04 - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	LIDÉ A ČAS - rozlišuje minulost a současnost, chápe význam činnosti našich předků pro život dalších pokolení na našem území - využívá archivů, knihoven, médií.. k pochopení minulosti - sleduje minulost a současnost v regionu - využívá vzpomínek příbuzných i jiných pamětníků k porovnání života a práce v minulosti i současnosti - vyhledává zajímavosti, pověsti z rodného kraje	Minulost a současnost v našem životě: - Tereziánské a josefínské reformy, - Osvícenectví - Revoluční rok 1848 - Národní obrození, vývoj vědy a techniky - Kulturní život v 19.st., - 1. sv. válka - Vznik ČSR a její vývoj - 2. sv. válka, okupace, obnovení a poválečný vývoj republiky - Vývoj po 2. sv. válce do 90. let ČR - Současnost	

5.5 Umění a kultura (Hudební výchova, Výtvarná výchova)

Charakteristika vzdělávací oblasti a její cíle

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa. Dochází k rozvoji specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky apod.

Žáci se seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. Učí se s nimi tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby a seznamují se s vybranými uměleckými díly.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory **Hudební výchova a Výtvarná výchova.**

5.5.1 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Hudební výchova

Hudební výchova vede žáky prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace.

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět hudební výchova je vyučován jako samostatný předmět v 1. – 5. ročníku jednu hodinu týdně. Je realizován v jednotlivých třídách, součástí výuky jsou i návštěvy hudebních představení. Svým pojetím vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- **vokální činnost** – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu
- **instrumentální činnost** – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci
- **hudebně pohybová činnost** – ztvárnění hudby pohybem, tancem a gesty
- **poslechová činnost** – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

Vzdělávání v předmětu hudební výchova směřuje k:

- porozumění hudebnímu umění a hudbě, k aktivnímu vnímání hudby a využívání jako svébytného prostředku komunikace

- rozvíjení celkové osobnosti žáka, především jeho hudebnosti
- uplatňování individuálního hlasového potenciálu každého žáka při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu
- rozvíjení instrumentální dovednosti při doprovodu zpěvního projevu
- uplatňování pohybových dovedností při tanci a pohybovém doprovodu hudby

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV, EV, MV, EGS, MKV - podrobněji rozepsáno v osnovách předmětu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- výklad, poznávání, skupinová práce, sebehodnocení

Kompetence k učení

- vedeme žáky k sebehodnocení
- umožňujeme žákům účastnit se různých soutěží
- k žákům přistupujeme individuálně, učíme je trpělivosti, povzbuzujeme

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, aby uměli naslouchat hudbě a vnímat hudební projev jako svébytný projev komunikace
- učíme žáky porozumět hudebním vyjadřovacím prostředkům a společenským funkcím hudby
- učíme žáky vnímat a využívat hudbu pro účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vyhledávat vhodné hudební techniky k vyjadřování jejich záměrů
- podporujeme originální způsoby hudebního vyjadřování

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u žáků schopnost práce ve skupině či sboru a ochotu ke střídání rolí při zpěvu a jiných hudebních činnostech
- vedeme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy či atmosféru při hodině Hv
- učíme žáky základům kooperace a týmové práce

Kompetence občanské

- vedeme žáky k tomu, aby respektovali individuální rozdíly (národnostní, kulturní, náboženské, ...)
- učíme žáky tolerovat hudební vkus a názory druhých lidí

- zapojujeme žáky do kulturního dění ve škole i mimo školu, vedeme je k respektu a ochraně našich tradic, historie a kulturního bohatství

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k hudbě, kladně ohodnotíme i snahu o co nejlepší výkon
- důsledně dbáme na dodržování vymezených pravidel
- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení
- snažíme se vytvářet podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- vedeme žáky ke správnému zacházení s hudebními nástroji a jejich správné údržbě

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

Vyučovací předmět: Hudební výchova

1. ročník

Časová dotace: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<i>Žák</i> <i>HV-3-1-01</i> <i>- zpívá v jednohlase</i> <i>HV-3-1-02</i> <i>- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty</i>	Vokální činnosti - při zpěvu dbá na správné dýchání a držení těla - provádí dechová a hlasová cvičení, zřetelně vyslovuje - rozlišuje zvuk a tón - rozlišuje tóny dlouhé a krátké, hlasité a tiché, vysoké a hluboké - rozpozná pomalé a rychlé tempo - zpívá ve skupině nebo sólo s oporou melodického hudebního nástroje - vytleská rytmus podle vzoru	Vokální činnosti Pěvecké dovednosti: - dýchání, výslovnost, dynamicky odlišený zpěv, nasazení a tvorba tónu Hudební rytmus: - osvojování a realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 rytmu Hudební hry: - ozvěna, otázka – odpověď	Čj – rytinizace a melodizace jednoduchých textů, básniček a říkadel M – počítání dob Prv – písně o přírodě (zvířátka, stromy, květiny, počasí aj.)
<i>HV-3-1-03</i> <i>- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>	Instrumentální činnosti - používá dětské hudební nástroje k rytmickým cvičením a jednoduchým doprovodům písni - pojmenuje klavír, kytaru, flétnu, triangel, dřívka a bubínek	Instrumentální činnosti Hra na hudební nástroje z Orffova instrumentáře (hudební doprovod – akcentace těžké doby) Improvizované hudební nástroje	Vv – kresba hudebního nástroje, ilustrace k písni

<i>HV-3-1-04</i> - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	Hudebně pohybové činnosti - doprovází hudbu a zpěv jednoduchým pohybem - pohybově improvizuje na různé hudební motivy	Hudebně pohybové činnosti Pohybový doprovod znějící hudby Pohybové vyjádření hudby (improvizace)	Tv – pohybové ztvárnění písní (hra na tělo, chůze, taneční hry aj.)
<i>HV-3-1-05</i> - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby <i>HV-3-1-06</i> - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	Poslechové činnosti - vyslechne v klidu krátkou hudební skladbu - rozpozná základní kvality tónů (délka, síla, výška, barva) - rozpozná ve skladbě lidský hlas a hudební nástroj - pozná ukolébavku a pochodovou píseň - rozezná podle zvuku nejznámější hudební nástroje	Poslechové činnosti Poslechové skladby různých žánrů, hymna ČR Kvality tónů (délka, síla, výška, barva) Lidský hlas a hudební nástroj	OSV: - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygienu - kreativita - mezilidské vztahy, komunikace – řeč těla zvuků a slov - kooperace a kompetice EV: - základní podmínky života; vztah člověka k prostředí MV: - vnímání autora mediálních sdělení EGS: - Evropa a svět nás zajímá (poznávání evropské hudby) MKV: - kulturní difference; lidské vztahy; etnický původ (hudba etnických skupin)

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

Vyučovací předmět: Hudební výchova

2. ročník

Časová dotace: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo – obsah	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<i>Žák</i> <i>HV-3-1-01</i> <i>- zpívá v jednohlase</i> <i>HV-3-1-02</i> <i>- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty</i>	Vokální činnosti - zpívá s doprovodem i bez doprovodu - při zpěvu správně dýchá - rozlišuje melodii stoupavou a klesavou, rychlé a pomalé tempo písně, dynamiku (forte, mezzoforte, piano) - pracuje s hlasem (správné nasazení tónu, zesilování, zeslabování) - vytleskává rytmus říkadla či písně	Vokální činnosti Osvojování nových písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu Pěvecké dovednosti: - dýchání, výslovnost, měkké nasazení tónu, dynamicky odlišený zpěv Hudební hry: - rytmické a melodické hudební hry (na ozvěnu, na otázku a odpověď,..)	Čj – rytimizace a melodizace básniček a říkadel M – počítání dob Prv – písně o přírodě (zvířátka, stromy, květiny, počasí aj.)
<i>HV-3-1-03</i> <i>- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>	Instrumentální činnosti - rozpozná a pojmenuje nejznámější hudební nástroje a rozlišuje je podle zvuku - používá improvizované nebo Orffovy hudební nástroje k jednoduchému doprovodu písní	Instrumentální činnosti Hudební doprovod písní (těžká doba, ostinato) Hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) Rytmický doprovod	Vv – kresba hudebního nástroje, ilustrace k písni

<i>HV-3-1-04</i> - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	Hudebně pohybové činnosti - doprovází zpěv hrou na tělo - doprovází zpěv jednoduchými tanečními hrami - vyjádří pohybem tempo, rytmus a dynamiku hudby - zatančí jednoduchý lidový tanec	Hudebně pohybové činnosti Pohybový doprovod a vyjádření hudby Jednoduchý lidový tanec (např. mazurka)	Tv – pohybové ztvárnění písní (hra na tělo, taneční hry, jednoduchý lidový tanec)
<i>HV-3-1-05</i> - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby <i>HV-3-1-06</i> - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	Poslechové činnosti - vyslechne v klidu krátkou hudební skladbu - rozpozná základní kvality tónů (délka, síla, výška, barva) - poslechem rozezná v skladbě některé hudební nástroje - rozlišuje hudbu taneční, pochodovou, ukolébavku aj.	Poslechové činnosti Vybrané poslechové skladby Základní kvality tónů – délka, síla, barva, výška Rytmické a dynamické změny v hudebním proudu Hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	OSV: - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena - kreativita - mezilidské vztahy, komunikace – řeč těla zvuků a slov - kooperace a kompetice MV: - vnímání autora mediálních sdělení - stavba mediálního sdělení (uplatnění výrazových prostředků) EGS: - Jsme Evropané, objevujeme Evropu a svět EV: - vztah člověka k prostředí MKV: - kulturní difference; lidské vztahy

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

Vyučovací předmět: Hudební výchova

3. ročník

Časová dotace: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo – obsah	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<i>Žák</i> <i>HV-3-1-01</i> <i>- zpívá v jednohlase</i> <i>HV-3-1-02</i> <i>- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty</i>	Vokální činnosti - zpívá s doprovodem i bez doprovodu - dbá při zpěvu na správné dýchání (v pauze, mezi frázemi) a výslovnost - pracuje s hlasem (správné nasazení tónu, zesilování, zeslabování) - vytleskává a taktuje ve 2/4 taktu	Vokální činnosti Osvojování nových písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu Pěvecké dovednosti: - správné dýchání, výslovnost, frázování, dynamicky odlišený zpěv, správné nasazení tónu - individuální, skupinový a sborový zpěv Hudební hry: - rytmické a melodické Taktování ve 2/4 taktu	Čj – rytmické a melodické hry na otázku a odpověď M – počítání dob Prv – písně o přírodě (zvířátka, stromy, květiny, počasí aj.)
<i>HV-3-1-03</i> <i>- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>	Instrumentální činnosti - rozpoznává a pojmenuje známé hudební nástroje - používá improvizované nebo Orffovy hudební nástroje k jednoduchému doprovodu písní, doprovází s použitím souzvuku dvou tónů - jednoduše zhudebňuje známá říkadla	Instrumentální činnosti Hudební a rytmický doprovod písní a říkadel Hudební nástroje	Vv – kresba hudebního nástroje, ilustrace k písni

<i>HV-3-1-04</i> - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	Hudebně pohybové činnosti - doprovází hudbu dvoudobou chůzí a tancem a pohybově improvizuje s využitím tanečních kroků - pohybuje se podle hudby a pantomimou vyjadřuje melodii, její charakter, tempo, dynamiku a emocionální zážitek z hudby	Hudebně pohybové činnosti Dvoudobá chůze a tanec Pohybová improvizace a pantomima	Tv – pohybové ztvárnění písni (dvoudobá chůze, taneční hry, jednoduchý tanec) Vv - výtvarné vyjádření pocitů při poslechu
<i>HV-3-1-05</i> - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby <i>HV-3-1-06</i> - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	Poslechové činnosti - v poslechových skladbách rozlišuje základní kvality tónů - rozpozná výrazné změny v tempu či dynamice znějící hudby - odlišuje hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální - seznamuje se s hudbou jiných národů (čínskou, indickou aj.)	Poslechové činnosti Hudební nástroje Ukázky hudby čínské, indické aj.	OSV: - rozvoj schopností poznávání, psychohygiena - mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice - kreativita EV: - vztah člověka k prostředí MV: - vnímání autora mediálních sdělení - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení EGS: - Evropa a svět nás zajímají MKV: - kulturní difference; lidské vztahy

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

Vyučovací předmět: Hudební výchova

4. ročník

Časová dotace: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo – obsah	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<i>Žák</i> <i>HV-5-1-01</i> - zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti <i>HV-5-1-02</i> - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	Vokální činnosti - při zpěvu dodržuje nejdůležitější pěvecké zásady (postoj, dýchání, výslovnost) - zazpívá ve skupině kánon a dvojhlas - zpívá, vytleskává a taktuje ve 3/4 taktu - čte a zapisuje do notové osnovy noty c¹ - c² - orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby - rozpozná píseň lidovou a umělou	Vokální činnosti Pěvecké zásady: - postoj, dýchání, výslovnost Kánon, dvojhlas Taktování ve 3/4 taktu Záznam hudby: - pojmy notová osnova, houslový klíč, takt, taktová čára, nota, pomlka, hodnoty not Píseň lidová a umělá	Čj – zhudebněné básně (např. od J. Žáčka) M – počítání dob Prv – písně o přírodě (zvířátka, stromy, květiny, počasí aj.)
<i>HV-5-1-03</i> - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní <i>HV-5-1-05</i> - vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	Instrumentální činnosti - hraje jednoduché písně na improvizované nebo Orffovy hudební nástroje - doprovází na rytmické nástroje a dvěma tóny na nástroje melodické - rozlišuje různé skupiny hudebních nástrojů, známé nástroje umí zařadit do skupin - hraje jednoduché přede hry, mezihry a dohry	Instrumentální činnosti Hudební a rytmický doprovod písní Hudební nástroje a jejich skupiny	Pč – využití jednoduchého hudebního nástroje vyrobeného v Pč Vv – kresba hudebního nástroje, ilustrace k písni

<i>HV-5-1-02</i> - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not <i>HV-5-1-07</i> - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	Hudebně pohybové činnosti - ztvárňuje hudbu ve 3/4 taktu pohybem s využitím tanečních kroků - vyjadřuje pohybem charakter poslouchané hudby a emocionální zážitek z ní - taktuje ve 3/4 taktu	Hudebně pohybové činnosti Taneční pohyb ve 3/4 taktu Pohybové vyjádření charakteru hudby Taktování ve 3/4 taktu	Tv – pohybové ztvárnění hudby s využitím tanečních kroků Vv – výtvarné vyjádření pocitů při poslechu Čj – slovní vyjádření pocitů z poslechové skladby
<i>HV-5-1-04</i> - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby <i>HV-5-1-06</i> - rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	Poslechové činnosti - rozlišuje melodii od doprovodu. - rozpoznává hudební formu skladby - poslechem rozezná v skladbě některé hudební nástroje - ve znějící hudbě rozpozná některé hudební výrazové prostředky - seznamuje se s hudbou jiných národů (indiánskou, africkou, romskou aj.)	Poslechové činnosti Malá písňová forma Hudební nástroje Hudební výrazové prostředky a prvky: - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast, melodie vzestupná a sestupná Ukázky hudby jiných národů	OSV: - rozvoj schopností poznávání, psychohygiena, kreativita, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace, kompetice EV: - vztah člověka k prostředí MV: - vnímání autora mediálních sdělení - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení EGS: - Evropa a svět nás zajímá MKV: - kulturní diference; lidské vztahy; etnický původ

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

Vyučovací předmět: Hudební výchova

5. ročník

Časová dotace: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo – obsah	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<i>Žák</i> <i>HV-5-1-01</i> <i>- zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</i> <i>HV-5-1-02</i> <i>- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</i>	Vokální činnosti - při zpěvu dbá na hlasovou hygienu (nepřepíná sílu hlasu, nezpívá ve zpěvních polohách, na které není připraven) - dbá na srozumitelnou výslovnost textu - zpívá v jednohlase a dvojhlas v durových i mollových tóninách - ve sboru z paměti zazpívá hymnu ČR - čte noty c¹ - g² v houslovém klíči - zpívá jednoduchou melodii zapsanou pomocí not	Vokální činnosti Hlasová hygiena, správná výslovnost Durové a mollové tóniny Hymna ČR Jednohlas a dvojhlas Notopis c¹ - g²	Čj – zhudebněné básně (např. od J. Žáčka) M – počítání dob Prv – písně o přírodě, státní hymna
<i>HV-5-1-03</i> <i>- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</i> <i>HV-5-1-05</i> <i>- vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</i>	Instrumentální činnosti - hraje jednoduché písně na improvizované nebo Orffovy hudební nástroje - doprovází písně tónikou a dominantou - obměňuje a tvoří hudební motivy, jednoduché přede hry, mezihry a dohry	Instrumentální činnosti Hra na Orffovy nástroje Doprovod tónikou a dominantou Hudební improvizace - jednoduché přede hry, mezihry a dohry	Pč – využití jednoduchého hudebního nástroje vyrobeného v Pč Vv – kresba hudebního nástroje, ilustrace k písni

<i>HV-5-1-02</i> - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not <i>HV-5-1-07</i> - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	Hudebně pohybové činnosti - ztvárňuje tancem, hrou, doprovodnou hrou jednoduchou melodii nebo píseň zapsanou pomocí not - vyjadřuje charakter poslouchané hudby a emocionální zážitek z ní pohybem - rytmicky se pohybuje na hudbu populární - taktuje ve 4/4 taktu	Hudebně pohybové činnosti Pohybové vyjádření charakteru hudby Pohyb na hudbu populární Taktování ve 4/4 taktu	Tv – pohybové ztvárnění písní jednotlivcem i ve skupině Vv - výtvarné vyjádření pocitů při poslechu Čj – slovní interpretace pocitů z poslechové skladby
<i>HV-5-1-04</i> - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby <i>HV-5-1-06</i> - rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	Poslechové činnosti - při poslechu rozpoznává malou písňovou formu, rondo a variace - rozlišuje hudbu polyfonní a homofonní - interpretuje hudbu slovně (jaká je, proč je taková apod.) - ve znějící hudbě rozpozná některé hudební výrazové prostředky	Poslechové činnosti Malá písňová forma, rondo, variace Hudba polyfonní a homofonní Slovní vyjádření hudby Hudební výrazové prostředky a prvky: - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast, melodie vzestupná a sestupná	OSV: - rozvoj schopností poznávání, psychohygiena - kreativita - mezilidské vztahy, komunikace – řeč těla zvuků a slov - kooperace a kompetice EV: - vztah člověka k prostředí MV: - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení EGS: - Evropa a svět nás zajímá MKV: - lidské vztahy, etnický původ

5.5.2 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci.

Obsahem **Rozvíjení smyslové citlivosti** jsou činnosti, které žákovi umožňují rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem **Uplatňování subjektivity** jsou činnosti, které žáka vedou k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem **Ověřování komunikačních účinků** jsou činnosti, které žákovi umožňují utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět

v 1. až 5. ročníku následovně:

1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 1 hodina týdně
3. ročník – 1 hodina týdně
4. ročník – 2 hodiny týdně
5. ročník – 2 hodiny týdně

Vzdělávání v předmětu výtvarná výchova směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky
- vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání

Vyučovací předmět výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí. Bude vyučován jak v prostorách školy, ale i ve venkovních prostorách. Zároveň bude obohacen návštěvami výstav a exkurzemi.

Předmětem prolínají průřezová témata:

VDO, OSV, EV, MV, EGS, MKV - podrobněji rozepsáno v osnovách předmětu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- výklad, poznávání, kolektivní práce, sebehodnocení

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- učitel vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- žáci využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech
- žáci zaujímají a vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- žáci samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- žáci přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj postoj
- žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- žáci se zapojují do diskuse
- respektují názory jiných
- žáci pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- žáci umí tvořivě pracovat ve skupině
- učitel vede žáky ke kolegiální pomoci
- žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence pracovní

- žáci užívají samostatně vizuálně obrazné techniky
- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla
- učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence občanské

- žáci chápou a respektují estetické požadavky na životní prostředí

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

1. ročník, 2. ročník, 3. ročník

Časová dotace: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<i>Žák</i> VV-3-1-01 - rozpozná linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů zážitků a představ VV-3-1-02 - v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, objekty a další prvky a jejich kombinace	Rozvíjení smyslové citlivosti - rozlišuje linie, tvary, objemy, barvy, objekty a jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast,...) - seznamuje se s rozličnými postupy, technikami a nástroji - tvorbou vyjadřuje své vlastní zkušenosti a využívá při tom linie, tvary, objemy, objekty a další prvky a jejich kombinace	Rozvíjení smyslové citlivosti - pojmenování jednotlivých vizuálně obrazných elementů (tvar, objem, kvalita, textura) a jejich vztahy (podobnost, kontrast, struktura, rytmus), - rozlišování neobvyklých materiálů a nástrojů (ruka, dřívko, nit, kůra, písek, kov, kůže) - poznávání pojmu barvy základní, teplé a studené, řídké a husté, světlé a tmavé, jejich využívání v praxi, - přiměřeně ředění a míchání barev, - rozvíjení citu pro barvu, citu pro proporce a prostor - uspořádání objektů do celků – na základě jejich výraznosti, velikosti, vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření - práce s linií - využívání přítlaku, odlehčení, šrafování, zhušťování a zředování čar	VDO: - občanská společnost a škola EV: - vztah člověka k prostředí MV: - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení a jejich autorů (kritický přístup k výtvarnému umění a vedení k všeobecné informovanosti a orientaci ve výtvarném umění) OSV: - rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, kreativita EGS: - Evropa a svět nás zajímá MKV: - kulturní difference, lidské vztahy

VV-3-1-03 - vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	- vyjadřuje se na základě svého smyslového vnímání, uvědomuje si podíl zraku na svém vnímání	- umělecká výtvarná tvorba, ilustrace J. Lady, Z. Milera, H. Zmatlíkové, A. Borna, Z. Smetany - rozvíjení smyslu pro krásu a vkus	
VV-3-1-04 - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	Uplatňování subjektivity - tvoří podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření - zvládá techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem - umí míchat barvy - dovede používat různé druhy štětců - rozliší teplé a studené barvy, husté a řídké - zvládá kresbu měkkým materiálem, dřívkem, perem, špejlí	Uplatňování subjektivity - ztvárňování vlastních prožitků a představ - rozlišování tvarů a funkcí předmětů a jejich uplatnění (hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika, animovaný film, komiks, fotografie) - vystižení jednoduchých proporcí postavy i předmětů v různém prostředí - rozvíjení pozorovací schopnosti - výtvarné vyprávění děje pohádek a příběhů, - seznamování se s jednoduchými grafickými technikami (otisk, tisk ze šablon, vosková technika) - aktivní práce s ilustrací, porovnávání ilustrací a popisu obrázků - seznámení s pojmy hračka, loutka, maňásek,	Mezipředmětové vztahy: Čj, M, Prv, Hv, Tv, Pč, Inf – dle možností učiva

VV-3-1-05 - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Ověřování komunikačních účinků - zdůvodní a obhájí výtvarné pojetí, vede dialog, vyjadřuje se k tvorbě své a druhých, toleruje jejich způsoby výtvarného vyjádření	Ověřování komunikačních účinků - osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování - uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění a dalších (ilustrace, výstavy, komiks,...)	
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

4. ročník, 5. ročník

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<i>Žák</i> VV-5-1-01 <i>- při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů</i> VV-5-1-03 <i>- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností</i> VV-5-1-04 <i>- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly;</i>	Rozvíjení smyslové citlivosti - pracuje s liniemi, tvary, objemy, barvami, objekty a texturami - pojmenovává a porovnává světlostní poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy - dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu - užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v ploše, objemu a prostoru - zaměřuje se vědomě na projevení vlastních životních zkušeností - hledá a nalézá vhodné prostředky pro své vyjádření na základě smyslového vnímání, které uplatňuje pro vyjádření nových	Rozvíjení smyslové citlivosti Prvky vizuálně obrazného vyjádření: - poznávání výtvarné možnosti linie, různých druhů linií a jejich výrazové možnosti - rytmické řazení různých prvků (přírodních, geometrických) - barvy, barevné kontrasty, poznávání barvy základní a podvojně, světlostní poměry - seznamování se s kombinovanými, aplikovanými, grafickými, textilními technikami - proporční vztahy v ploše, objemu, prostoru Uspořádání objektů do celků: - na základě jejich výraznosti, velikosti, vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření Smyslové vnímání: - vyjádření podnětů hmatových,	EV: - ekosystémy - základní podmínky života - lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k prostředí (prolíná výukou Vv během celého období) MKV: - kulturní difference - lidské vztahy (empatie) - etnický původ MV: - stavba mediálních sdělení, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení a jejich autorů EGS: - Evropa a svět nás zajímá OSV: - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání

uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	prožitků - má přiměřený cit pro prostorové ztvárnění zkušeností získané pohybem a hmatem	sluchových, pohybových, čichových, chuťových	a sebepojetí, psychohygiena, kreativita Mezipředmětové vztahy: Čj, M, Aj, Vl, Př, Hv, Tv, Pč – dle možností učiva
VV-5-1-05 - osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky	Uplatňování subjektivity - umí výtvarně vyjádřit své emoce, pocity a nálady, fantazie a představy - zvládá malbu a kombinaci různých výtvarných technik - umí přesněji výtvarně vyjádřit proporce lidské postavy - umí výtvarně zpracovat přírodní materiály.	Uplatňování subjektivity - výtvarné ztvárnění svých prožitků, zážitků z filmů, knih - přesnější výtvarné vyjádření proporcí lidské postavy - modelování prostorových objektů na základě představ a fantazie - rozvíjení prostorového vidění, cítění a vyjadřování na základě pozorování prostorových jevů a vztahů - sdělná a výtvarná funkce písma (seznámení) - poznávání písma jako dekorativního prvku	
VV-5-1-06 - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	- porovnává různé interpretace a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace - využívá při výtvarných činnostech s různými materiály prvky lidových tradic - pozná ilustrace známých českých ilustrátorů - např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové, J. Trnky, J. Čapka, Z. Müllera, A. Borna, R. Pilaře atd.	- sledování základních přírodních zákonitostí na tvarově zajímavých živých i neživých přírodninách a jejich výtvarné dotváření - pozorování a srovnávání tvarů užitkových předmětů, a jejich výtvarné vyjádření v ploše - rozlišování hračky současné a lidové - poznání některých aspektů kultury	

		odívání a kultury bydlení - využívání prvků lidových tradic - porovnávání výrazových prostředků různých ilustrátorů, poznávání ilustrace jako uměleckého prostředku - chápání odlišností uměleckého vyjádření skutečnosti od přesné podoby světa - poznávání různých druhů výtvarného umění - seznámení se s díly malířů, sochařů, architektů - poznávání estetické úrovně předmětů denní potřeby	
VV-5-1-07 - nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Ověřování komunikačních účinků - zdůvodní a obhájí výtvarné pojetí, vede dialog, vyjadřuje se k tvorbě své a druhých, toleruje jejich způsoby výtvarného vyjádření	Ověřování komunikačních účinků - osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace v rámci skupin - uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění a dalších (ilustrace, výstavy, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama...)	

5.6 Člověk a zdraví (tělesná výchova)

Charakteristika vzdělávací oblasti a její hlavní cíle

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví, s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování vedoucí k posílení a k zachování zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Vzdělávání musí být silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována ve vzdělávacím oboru **Tělesná výchova**. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají, a do života školy. Bezprostředně navazuje svým obsahem na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět (např. upevňováním hygienických, stravovacích, pracovních návyků, rozvoj dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházení úrazům, čelení vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích, prohloubení poznatků o rodině, škole, vrstevnících, o přírodě, vztazích mezi lidmi).

Charakteristika vyučovacího předmětu tělesná výchova:

- směřuje k poznání vlastních pohybových možností a zájmů
- směřuje k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu
- vede ke schopnosti samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti
- vede k vlastnímu prožitku z pohybu
- rozpoznává pohybového nadání žáků i odhalování zdravotních oslabení žáků

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. – 5. ročníku, a to 2 hodiny týdně.

Ve 3. a 4. ročníku je realizována základní plavecká výuka v časové dotaci 20 + 20 hodin.

Vzdělávací obsah je dle RVP rozčleněn na 3 tematické okruhy:

Činnosti ovlivňující zdraví: organizace, cvičení a bezpečnost při Tv, hygiena, bezpečnost při přípravě a úklidu náradí a náčiní, vhodné oblečení a obutí, pohybový režim, odhad vlastních možností, význam zátěže a relaxace pro organismus, zranění a 1. pomoc při Tv.

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností: průpravná cvičení, u nadaných jedinců, i zvládnutí atletických, gymnastických, akrobatických a rytmických cvičení, cvičení na náradích a s náčiními, druhy běhu, skoků, odrazů, hodů míčem, základy atletických, míčových a dalších sportovních her, rytmická cvičení, turistika, plavání, zimní sporty, jízda na kole, dopravní výchova, zimní sporty.

Činnosti podporující pohybové učení: jednání fair play, názvosloví, signály a povely, úcta k pohlaví a individuálním možnostem ostatních, organizace Tv ve škole, význam OH a dalších sportovních soutěží ve škole i regionu, spolupráce v týmu, měření a testy výkonů, zdroje informací.

Škola disponuje vlastní tělocvičnou, využívá okolní přírodu, využívá velkou prostornou zahradu, hřiště na kopanou, miniházenou, florbal.

V hodinách Tv se dbá na dostatečnou přípravu organismu na následující cvičební úkony a pohybové dovednosti, žáci jsou vedeni ke spolupráci a organizování, k hodnocení výkonů svých i ostatních.

Předmětem prolínají průřezová témata: OSV, VDO, MKV, EV, MV – podrobněji rozepsáno v osnovách předmětu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků:

- učení se navzájem, metoda pokus, omyl, ukázka

Kompetence k učení:

- žáci užívají znalostí z mezipředmětových vztahů, zejména v oblasti měření, porovnávání výkonů
- snaží se hodnotit výkony své i ostatních podle dohodnutých pravidel
- ví, kde získat informace

Kompetence k řešení problémů:

- žáci si uvědomují pravidla her a soutěží, při problémech jsou vedeni ke klidné diskusi, které se účastní i učitel
- učitel s žáky hovoří o nesportovním chování a jeho důsledky
- učitel dodává žákům zdravou sebedůvěru

Kompetence komunikativní:

- žáci reagují na smluvené povely a signály, tvoří si vlastní při týmových soutěžích
- snaží se o vlastní zorganizování si sportovních činností

Kompetence sociální a personální:

- žáci si uvědomují rozdílnost výkonů spolužáků a respektují je, uvědomují si rozdílnost pohlaví ve výkonnosti i výběru sportů
- jsou vedeni ke spolupráci ve skupině, spolužáci i učitel kladně hodnotí každé zlepšení jedince i týmu

Kompetence občanská:

- žáci si uvědomují význam sportu a zdravé životosprávy pro sebe a tým i pro své okolí
- žáci vědí o nebezpečí zneužívání návykových látek
- žáci jsou učitelem vedeni k ohleduplnosti k ostatním i mimo sport

Kompetence pracovní:

- žáci ve spolupráci s učitelem upravují sportoviště, nářadí i náčiní
- snaží se posuzovat bezpečnost

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

1. ročník

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<i>Žák</i> <i>TV-3-1-01</i> <i>- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</i>	- je veden ke správnému držení těla - dbá na správné dýchání - ví o významu sportu pro život - seznamuje se s přípravou na sportovní činnost - zvládá pravidla bezpečnosti a chování při pohybových činnostech	Činnosti ovlivňující zdraví - správné sezení, bezpečnost při pohybových aktivitách ve třídě a škole - přípravná, kompenzační, relaxační cvičení - cvičení během dne, význam pohybu v přírodě a bezpečnost - turistika - průpravná a relaxační cvičení	OSV: - sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace - komunikace, kooperace a kompetice VDO: - principy demokracie jako způsobu rozhodování MKV: - lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita Mat.- využití slovních úloh
<i>TV-3-1-04</i> <i>- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy</i>	- dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě - používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv - osvojí se základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou, protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění	-hygienické návyky - bezpečnost při pohybových činnostech - možné úrazy, prevence a jak se zachovat	

TV-3-1-02 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	Základy atletiky: - nacvičí techniku hodu míčem - nacvičí nízký start - vnímá princip štafetového běhu - nacvičí skok do dálky - seznamuje se s měřením výkonnosti některých sportovních výkonů Základy gymnastiky: - dle svých možností cvičí: - kotoul vpřed, stoj na lopatkách apod. - nacvičuje techniku odrazu (trampolínka) - jednoduchá cvičení na žebřinách (úchop) - chůze po kladince s dopomocí - skáče přes švihadlo - provádí cvičení na lavičkách Turistika a pohyb v přírodě: - uvědomuje si, že turistika a pobyt v přírodě patří k nejzdravějším pohybovým aktivitám Rytmická a kondiční cvičení: - zvládá poskoky, přísunný krok	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Základy atletiky: - základy techniky běhů, skoků, hodů: - hod kriketovým míčkem z místa, z chůze - rychlý, vytrvalostní a štafetový běh - technika nízkého startu - skok do dálky Základy gymnastiky: - akrobacie - průpravná cvičení - cvičení s náčiním - cvičení na náčiní - využití netradičního náčiní při sportu Pohyb v přírodě, turistika - bezpečnost při přesunu na cvičení v přírodě - bezpečné hry na sněhu a ledu - základy bruslení Rytmická a kondiční cvičení: - jednoduchá rytmičká cvičení	
TV-3-1-03 - spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	Sportovní hry: - spolupracuje při týmových hrách a respektuje pravidla her i soutěží v družstvech - pojmenuje míčové hry	Pohybové hry: - soutěže s dostupným nářadím a pomůckami - míčové hry: nácvik hodů, zjednodušená pravidla	

TV-3-1-05 - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- učí se užívat základní tělocvičné pojmy, je seznamován s názvy tělocvičných nářadí a náčiní - reaguje na smluvené povely - spolupracuje při týmových soutěžích, je veden k fair play - ví o prostorách ve škole vhodných ke sportování a bezpečnosti v nich	Činnosti podporující pohybové učení - základní tělocvičné pojmy - smluvené povely - slušné a ohleduplné chování - organizace Tv ve školní tělocvičně - pravidla soutěží	
---	--	---	--

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

2. ročník

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák TV-3-1-01 - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	- chápe význam přípravy těla na zátěž - seznamuje se s přípravou na sportovní činnosti - zvládá pravidla bezpečnosti a chování při pohybových činnostech - osvojí se základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou, protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění	Činnosti ovlivňující zdraví - správné sezení, bezpečnost při pohybových aktivitách ve třídě a škole - cvičení během dne, význam pohybu v přírodě a bezpečnost - turistika - jóga, svalové napětí i uvolnění těla i během dne - zátěž: příprava a uvolnění, relaxace - rozcvička jako příprava na cvičení	OSV – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, komunikace, kooperace a kompetice VDO – občanská společnost a škola MKV – lidské vztahy EV – vztah člověka k životnímu prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
TV-3-1-04 - uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	- dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě - používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv - je seznámen s 1. pomocí u jednodušších zranění	-hygienické návyky - bezpečnost při pohybových činnostech - možné úrazy, prevence, 1. pomoc - převlékání a ohleduplnost - bezpečnost při přípravě tělocvičného prostoru	

TV-3-1-02 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	Základy atletiky: - nacvičí techniku hodů kriketovým míčkem - nacvičí techniku běhu a startu, štafetový běh - nacvičí skok do dálky - seznamuje se s měřením výkonnosti některých sportovních výkonů Základy gymnastiky: - dle svých možností cvičí: - kotoul vpřed, stoj na lopatkách apod. - nacvičuje techniku odrazu (trampolínka) - jednoduchá cvičení na žebřinách (úchop) - chůze po kladince s dopomocí - skáče přes švihadlo - provádí cvičení na lavičkách Rytmičká a kondiční cvičení: - zvládá poskoky, přísuný krok - učí se jednoduché taneční kroky Turistika a pohyb v přírodě: - uvědomuje si, že turistika a pobyt v přírodě patří k nejzdravějším pohybovým aktivitám	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Atletika: šplh, štafetové závody, vytrvalost, technika běhu a startu, přeskoky, hod kriketovým míčkem, sprint, skok z místa, měření Akrobacie: průprava pro zvládnutí kotoulů, cvičení na gymnastickém koberci, stoj na lopatkách... Gymnastika: prosté skoky z trampolíny, obraty těla, výskok do vzporu, ručkování na hrazdě - základní cviky s dostupným náčiním a nářadím (kruhy, švihadla, kladinka, žebřiny) Rytmika: chůze, běh, poskoky, pohyby různých částí těla, přísuný a poskočný krok, vyjádření melodie a rytmu Pohyb v přírodě, turistika - bezpečnost při přesunu na cvičení v přírodě - bezpečné hry na sněhu a ledu - bruslení – základní prvky	Pč – péče o hřiště
--	--	--	---------------------------

TV-3-1-03 - spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	Sportovní hry: - spolupracuje při týmových hrách a respektuje pravidla her i soutěží v družstvech - pojmenuje míčové hry	Sportovní hry: míčové hry: pravidla vybíjené, průpravná cvičení na přihrávky, dribling,	
TV-3-1-05 - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- je veden k toleranci méně nadaných spolužáků a chápání pravidel při týmových hrách a soutěžích - reaguje na pokyny a povely - chápe smluvené povely a názvosloví, organizaci Tv - snaží se jednat fair play - snaží se podat informace o sportu, které se dozvěděl mimo školu	Činnosti podporující pohybové učení - základní tělocvičné pojmy a názvosloví osvojovaných činností - smluvené povely - slušné a ohleduplné chování - organizace Tv ve školní tělocvičně, na hřišti, v přírodě - pravidla soutěží - měření a posuzování výkonů - sport ve světě	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

3. ročník

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<i>Žák</i> TV-3-1-01 <i>- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</i> TV-3-1-04 <i>- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy</i>	- dbá na správné držení těla a dýchání při provádění cviků i dalších činnostech - je si vědom důležitosti přípravy před pohybovou činností a uklidnění po zátěži - ví, jak se bezpečně chovat při přesunu na sportoviště, chápe důležitost dopravních předpisů - dodržuje pravidla bezpečnosti na všech sportovištích - ví, jak se chovat při sportovních aktivitách v přírodě - respektuje zdravotní indispozice a handicap spolužáků i ostatních - reaguje na smluvené signály a povely, ví kde se převléct do cvičebního úboru - je seznámen s 1. pomocí u jednodušších zranění	Činnosti ovlivňující zdraví - cvičení během dne, pohybový režim - příprava před pohybovou činností, rozcvička - svalové napětí i uvolnění těla i během dne, jóga, napínací a protahovací cvičení - hygiena a bezpečnost při Tv a plaveckém výcviku - bezpečnost při dopravě - vhodná místa ke sportování v místě školy i domova - obnovení zásad bezpečnosti při cestě do školy a zpět domů - možné úrazy, prevence, 1. pomoc - převlékání a ohleduplnost - bezpečnost při přípravě tělocvičného prostoru	OSV: - sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace - komunikace, kooperace a kompetice VDO: - občan, občanská společnost a stát MKV: - lidské vztahy EV: - vztah člověka k životnímu prostředí MV: - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Pč – péče o hřiště Prv.- měření látek, ochrana přírody, zdraví Mat. – převody jednotek délky, slovní úlohy o sportu Hv – 2/4 a 3/4 takt - plavecký kurz v Mělníku -kurz bruslení v Mělníku

TV-3-1-02 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení TV-3-1-03 - spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích TV-5-1-11 - adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	- ovládá správnou techniku běhu, uběhne 60m - učí se ovládat taktiku běhu na delší vzdálenost, běh terénem, s překážkami - chápe a užívá princip štafetového běhu - užívá techniku hodů kriketovým míčkem - skáče do dálky - nacvičí správnou techniku skoku z místa Dle svých možností cvičí: - užívá správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na snížené bedně a koze - přejde kladinku bez dopomoci - užívá aktivně základní pojmy - provádí cviky pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinaci pohybu (uvědomuje si účinky těchto cvičení) - šplhá na tyči - cvičí na žíněnce - usiluje o vyjádření melodie a rytmu pohybem - zvládá poskoky, přísunný krok - učí se jednoduché taneční kroky - dodržuje osobní hygienu, sprchuje se, otužuje se, suší se - postupně se adaptuje na vodní prostředí, rozumí signálům a komunikaci v bazénu - orientuje se ve vodě	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - atletika: překážkový běh, chůze, běh, nízký a polovysoký start, běh na 60m, běh do 1000 m a na 15 min., skok daleký, hod míčkem - akrobacie: průprava na seskoky, kotouly, rovnováhu, přeskoky, stoje na ruce - gymnastika: cvičení s dostupným nářadím a náčiním v souvislosti s akrobatickou přípravou (švihadla, kruhy, lavičky, žebřiny, žíněny tyč...) - rytmika: základní taneční kroky, cvičení při hudbě - úpolová a relaxační cvičení - zjednodušená pravidla některých míčových her, nácvik přihrávek, driblingu, hodů na koš - turistika, ohleduplnost k přírodě - kurz plavání - kurz bruslení - jízda na kole, jízda zručnosti na kole Plavání: - hygiena - adaptace na vodní prostředí	
---	--	---	--

TV-5-1-12 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	- splývá na břiše a na zádech s pomůckou a bez pomůcky - osvojuje si plavecké dýchání - používá plavecké pohyby jednotlivých plaveckých stylů - loví předměty - plave pod vodou - skáče do vody s ohledem na bezpečnost - seznamuje se s prvky záchranného plavání	- základní plavecké dovednosti - sebezáchrana a bezpečnost	
TV-3-1-05 - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- užívá základní tělocvičné pojmy a zásady pohybové hygieny - zná zjednodušená pravidla sportů a soutěží - spolupracuje v týmu a jedná fair play - reaguje na povely pořadových cvičení - ví, co jsou OH	Činnosti podporující pohybové učení - základní názvosloví a smluvené povely a signály - organizace sportovních činností v tělocvičně, na hřišti, v přírodě - zásady jednání a chování - co to jsou OH, ideály - pravidla pohybových činností - měření a posuzování pohybových dovedností - sportovní časopisy	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

4. ročník

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<i>Žák</i> TV-5-1-01 <i>- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</i> TV-5-1-02 <i>- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</i> TV-5-1-04 <i>- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</i>	- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - využívá pohybu v přírodě při turistice - zvládá pravidla bezpečnosti a chování při hrách na sněhu - dle svých možností bruslí - chápe význam přípravy organismu na zátěž - seznamuje se s významem a účinností vyrovnávacích, kompenzačních, relaxačních a dechových cvičení - dbá na správné držení těla - dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě - používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv - adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - ví o škodlivosti návykových látek	Činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu ro zdraví, pohybový režim - příprava organismu před pohybovou činností - zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla - průpravná, kompenzační a relaxační cvičení, jóga - bezpečnost a hygiena - vhodné podmínky pro sport, denní cvičení - bezpečný pohyb v méně známém prostředí - záchrana při sportovních úkonech - škodlivé vlivy (kouření...) - 1. pomoc, přivolání lékaře	VDO: - občan, občanská společnost a stát – respekt k identitám - zdroje konfliktů OSV: - sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace - komunikace, kooperace a kompetice MKV: - lidské vztahy EV: - vztah člověka k životnímu prostředí MV: - fungování a vliv médií ve společnosti Čj – vyprávění sportovního zážitku Mat – převádění jednotek Př – ochrana přírody, měření délky a času Pč – péče o hřiště

	- chápe důležitost čistoty a bezpečnosti sportovišť - zná tel. číslo záchranné služby	- údržba náčiní a sportovišť	
TV-5-1-03 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	- je seznámen s technikou odrazů, skoků a taktikou při bězích a ostatních atletických disciplínách - snaží se o hod jednoruč i obouruč na koš (branku), držení míče pod kontrolou mužstva, tlumení, zastavení míče nohou, dribling, nahrávky - ví o významu cvičení v přírodě - uplatňuje kondičně zaměřené činnosti - spolupracuje ve hře - vyjadřuje melodii a rytmus pohybem - soutěží a využívá spolupráce s ostatními	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - atletika: skok do výšky a dálky, hod míčkem, šplh, rychlostní cvičení, vytrvalostní a sprintový běh, nácvik startů, běh a překážky v přírodě - turistika - akrobacie: cvičení na kladině, modifikace kotoulů, průprava na zvládnutí stoje na rukou, roznožka a skrčka přes kozu, švédská bedna, trampolína, hrazda, žebřiny, švihadla - rytmika: rozcvička na určené takty, poskok, přísun, obměny v 2/4 a 3/4 taktu, cvičení, nácvik při hudbě - úpolové cvičení - cviky s dostupným a netradičním náradím	
TV-5-1-05 - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	- cvičí podle jednoduchého popisu - je schopen reagovat pohybem na příkazy	- další činnosti: pravidla vybíjené, zjednodušená pravidla kopané, odbíjené, házené, košíkové, přihrávky, hody, střelba, bruslení	
TV-5-1-11 - adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	- dodržuje osobní hygienu, sprchuje se, otužuje se, suší se - postupně se adaptuje na vodní prostředí, rozumí signálům a komunikaci v bazénu - orientuje se ve vodě	- kurz plavání v Mělníku	

TV-5-1-12 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	- používá plavecké pohyby jednotlivých plaveckých stylů - loví předměty - plave pod vodou - skáče do vody s ohledem na bezpečnost - seznamuje se s prvky sebezáchrany a bezpečnosti		
TV-5-1-06 - jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví TV-5-1-07 - užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení TV-5-1-09 - změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky TV-5-1-10 - orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	- soutěží v družstvu, dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice, dodržuje ji - je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo - pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje - osvojí si pravidla her - jedná fair play - toleruje handicap, výkonnost a odlišnosti spolužáků - chápe a řídí se tělocvičným názvoslovím a domluvenými signály a povely - je schopen měřit a vyhodnotit rychlostní a délková sportovní odvětví - jeví zájem o sportovním dění v okolí, Evropě i světě - ví, co jsou olympijské hry a jejich význam	Činnosti podporující pohybové učení - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - zásady jednání a chování při sportu - upevňování tělocvičného názvosloví, povely a signály - bezpečnost při organizaci Tv a případných tělocvičných soutěžích - měření a hodnocení sportovních výkonů, tolerance - význam olympijských soutěží - využití médií k vyhledávání výsledků a zajímavostí ze světa sportu	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

5. ročník

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<i>Žák</i> <i>TV-5-1-01</i> <i>- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</i> <i>TV-5-1-02</i> <i>- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</i> <i>TV-5-1-04</i> <i>- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</i>	- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - využívá pohybu v přírodě při turistice - dle svých možností bruslí - chápe význam přípravy organismu na zátěž - snaží se o zlepšování svých výkonů - je si vědom významu protahovacích, napínacích, korektivních a uvolňovacích cviků pro správné držení těla i v souvislosti jednostrannou zátěží - zná bezpečnostní a hygienická pravidla na sportovištích - ví, jak se správně oblékat na různé sporty - zná nejčastější úrazy při různých sportech - zvládá základy 1. pomoci, přivolá lékařskou pomoc - ví o nebezpečí návykových látek - zvládá pravidla bezpečnosti a chování při	Činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu ro zdraví, pohybový režim - příprava organismu před pohybovou činností - zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla - průpravná, kompenzační a relaxační cvičení, jóga - bezpečnost a hygiena - vhodné podmínky pro sport, denní cvičení - záchrana při sportovních úkonech - 1. pomoc, přivolání lékaře - škodlivé vlivy (kouření...) - dopravní výchova	VDO: -občan, občanská společnost a stát – respekt k identitám, zdroje konfliktů OSV: - sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace - komunikace, kooperace a kompetice MKV: - lidské vztahy, multikulturalita EV: - vztah člověka k životnímu prostředí MV: - fungování a vliv médií ve společnosti Čj – vyprávění o nebezpečném sportovním zážitku, jak takovému předejít Mat - převody jednotek délky a času, slovní úlohy

	hrách na sněhu -zná dopravní a bezpečnostní pravidla při jízdě na kole jeho základní vybavení		Př – ochrana přírody, 1. pomoc, důležitá telefonní čísla VI – evropské státy
TV-5-1-03 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	- je seznámen s technikou odrazů, skoků a taktikou vytrvalého běhu i sprintu a ostatních atletických disciplín - zvládá hody jedno i obouruč, techniku střelby na branku a koš, stopáž a přihrávky nohou - uplatňuje kondičně zaměřené činnosti - spolupracuje ve hře - vyjadřuje melodii a rytmus pohybem - soutěží a využívá spolupráce s ostatními - zná průpravná cvičení pro některá odvětví sportu - ví o správném chování v přírodě - zná a ctí pravidla pobytu v CHKO a na značených turistických stezkách,	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - atletika: nízký start, překážková dráha a běh, vytrvalostní běh a běh na výkon, hod míčkem nebo granátem, skok daleký a vysoký, rychlý běh k metě, běh v přírodě - akrobacie: cvičení s lavičkami, cvičení na stanovištích, přemet stranou – nácvik, stoje na rukou s dopomocí, kotoul letmo - gymnastika: kotoul vpřed a vzad, roznožka a skrčka přes kozu, odrazový můstek, cvičení na kruzích, na žebřinách, se švihadly - rytmička: rozcvičky při hudbě, taneční kroky, nácvik choreografie na píseň ve známých taktech - úponová, relaxační, kondiční, kompenzační, akrobatická cvičení - cviky s dostupným náčiním - míčové hry: základní pravidla vybíjené, kopané, házené, košíkové, hody, přihrávky, střelba na branku (koš) - ostatní: jízda na kole, turistika, dle možností a přírodních podmínek zimní sporty - bruslení - plavání	
TV-5-1-05 - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	- zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka - je schopen reagovat pohybem na příkazy		

TV-5-1-06 - jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví TV-5-1-07 - užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení TV-5-1-08 - zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy TV-5-1-09 - změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky TV-5-1-10 - orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	- je si vědom důležitosti spolupráce v týmu i v náhodně určených družstvech - je si vědom porušení pravidel a jejich následků pro sebe i družstvo - pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje - jedná fair play - ctí a respektuje různost pohlaví - toleruje handicap, výkonnost a odlišnosti spolužáků - chápe a řídí se tělocvičným názvoslovím a domluvenými signály a povely - cvičí podle jednoduchých nákresů a popisů cvičení - pomáhá při organizaci hodiny - dokáže sám vést rozcvičku - je schopen měřit a vyhodnotit rychlostní a délkové sportovní výkony - je seznamován se sportovními soutěжами ve škole - ví o historii, ideálech a symbolech OH - ví, kde si vyhledat sportovní informace, které ho zajímají	Činnosti podporující pohybové učení - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - zásady jednání a chování při sportu - upevňování tělocvičného názvosloví, povely a signály - bezpečnost při organizaci Tv a případných tělocvičných soutěžích - rozcvička - měření a hodnocení sportovních výkonů - význam olympijských soutěží - využití médií k vyhledávání výsledků a zajímavostí ze světa sportu	
--	---	---	--

5.7 Člověk a svět práce (pracovní činnosti)

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Cíleně se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky. Nově podporuje i rozvoj a chápání finanční gramotnosti (cena materiálu, prodej svých výrobků,...).

RVP ZV nepojmenovává vyučovací předmět v této vzdělávací oblasti. Z tohoto důvodu byl pro 1. stupeň zvolen název předmětu: **Pracovní činnosti**

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Pracovní činnosti se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 5. ročníku, a to 1 hodina týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Pracovní činnosti je zaměřeno na:

- dovednosti v práci s různými materiály
- osvojení si základních pracovních dovedností a návyků
- plánování
- organizování a hodnocení pracovní činnosti samostatně i v týmu
- seznámení se a chápání finanční gramotnosti

Pracovní činnosti patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

Práce s drobným materiálem

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

Konstrukční činnosti

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

Pěstitelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

Příprava pokrmů

- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro jednoduché stolování

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- výklad, samostatná práce, učení se navzájem, skupinová práce, sebehodnocení

Kompetence k učení

- žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- učitel pozoruje pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, učí se popsat postup práce
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce

- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- žáci správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

1. ročník

Časová dotace: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Práce s drobným materiálem <i>Žák</i> <i>ČSP-3-1-01</i> <i>- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</i> <i>ČSP-3-1-02</i> <i>- pracuje podle slovního návodu a předlohy</i>	Práce s drobným materiálem - pozná různé druhy materiálu - zhotoví jednoduché výrobky pomocí elementárních dovedností a činností - rozpozná jednoduché pracovní pomůcky, nářadí a dovede s nimi zacházet -pracuje podle slovního návodu nebo předlohy	Práce s drobným materiálem Vlastnosti materiálu: - přírodniny, modelovací hmoty, papír, karton, textil, kov, plasty atd. - užití v praxi Pracovní pomůcky a nástroje: - funkce, využití Jednoduché pracovní operace: - umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír - umí vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru - dovede navlékat, aranžovat, dotvářet, opracovávat a třídit při sběru přírodní materiál Práce s návodem, předlohou a šablonou	OSV: - kreativita, komunikace, kooperace a kompetice - mezilidské vztahy VDO: - občanská společnost a škola EV: - vztah člověka k prostředí

Konstrukční činnosti ČSP-3-2-01 <i>- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</i>	Konstrukční činnosti - dovede sestavovat stavebnicové prvky - umí montovat a demontovat stavebnici	Konstrukční činnosti - stavebnice, sestavování modelů	
Pěstitelské práce ČSP-3-3-02 <i>- pečuje o nenáročné rostliny</i>	Pěstitelské práce - zná základy péče o pokojové květiny (otírání listů, zalévání)	Pěstitelské práce - pěstování pokojových rostlin - pěstování rostlin ze semen v místnosti	
Příprava pokrmů ČSP-3-4-02 <i>- chová se vhodně při stolování</i>	Příprava pokrmů - zná základy správného stolování a společenského chování	Příprava pokrmů - pravidla správného stolování	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

2. ročník

Časová dotace: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy z RVP	Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Práce s drobným materiálem <i>Žák</i> <i>ČSP-3-1-01</i> <i>- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</i>	Práce s drobným materiálem - pozná různé druhy materiálu - zhotoví jednoduché výrobky pomocí elementárních dovedností a činností - rozpozná jednoduché pracovní pomůcky, nářadí a dovede s nimi zacházet	Práce s drobným materiálem: Vlastnosti materiálu: - přírodniny, modelovací hmoty, papír, karton, textil, kov, plasty atd. - užití v praxi Pracovní pomůcky a nástroje: - funkce a využití Jednoduché pracovní operace: - umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystříhovat, překládat a skládat papír - umí vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru - dovede navlékat, aranžovat, dotvářet, opracovávat a třídit při sběru přírodní materiál	OSV: - kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, mezilidské vztahy VDO: - občanská společnost a škola EV: - vztah člověka k prostředí, základní podmínky života
<i>ČSP-3-1-02</i> <i>- pracuje podle slovního návodu a předlohy</i>	-pracuje podle slovního návodu nebo předlohy	Práce s návodem, předlohou a šablonou	

Konstrukční činnosti ČSP-3-2-01 <i>- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</i>	Konstrukční činnosti - dovede sestavovat stavebnicové prvky - umí montovat a demontovat stavebnici	Konstrukční činnosti - stavebnice, sestavování modelů	
Pěstitelské práce ČSP-3-3-01 <i>provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování</i> ČSP-3-3-02 <i>- pečuje o nenáročné rostliny</i>	Pěstitelské práce - provádí pozorování přírody a popíše výsledky pozorování - zná základy péče o pokojové květiny (otírání listů, zalévání, kypření) - umí zasít semena	Pěstitelské práce - pozorování přírody - pěstování pokojových rostlin - pěstování rostlin ze semen v místnosti	
Příprava pokrmů ČSP-3-4-01 <i>- připraví tabuli pro jednoduché stolování</i> ČSP-3-4-02 <i>- chová se vhodně při stolování</i>	Příprava pokrmů - připraví tabuli pro jednoduché stolování - připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně) - zná základy správného stolování a společenského chování	Příprava pokrmů - jednoduchá úprava stolu - příprava jednoduchého občerstvení - pravidla správného stolování	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

3. ročník

Časová dotace: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Práce s drobným materiálem <i>Žák</i> ČSP-3-1-01 <i>- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</i>	Práce s drobným materiálem - pracuje s různými druhy materiálů - zhotoví jednoduché výrobky pomocí elementárních dovedností a činností - rozpozná jednoduché pracovní pomůcky, nářadí a dovede s nimi zacházet	Práce s drobným materiálem: Vlastnosti materiálu: - přírodniny, modelovací hmoty, papír, karton, textil, kov, plasty atd. - užití v praxi Využití tradic a lidových zvyků Pracovní pomůcky a nástroje Jednoduché pracovní operace: - umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystříhovat, překládat a skládat papír - umí vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru - dovede navlékat, aranžovat, dotvářet, upravovat a třídit při sběru přírodní materiál - umí navléknout jehlu, udělat uzel, stříhat textil - naučí se zadní steh - umí přišít knoflíky - umí slepit textilií, vyrobí jednoduchý textilní výrobek	OSV: - kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, mezilidské vztahy EV: - vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí MKV: - lidské vztahy, etnický původ EGS: - Evropa a svět nás zajímá
ČSP-3-1-02 <i>- pracuje podle slovního návodu a předlohy</i>	-pracuje podle slovního návodu nebo předlohy	Práce s návodem, předlohou a šablonou	

Konstrukční činnosti ČSP-3-2-01 <i>- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</i>	Konstrukční činnosti - dovede sestavovat stavebnicové prvky - umí montovat a demontovat stavebnici	Konstrukční činnosti - stavebnice, sestavování modelů	
Pěstitelské práce ČSP-3-3-01 <i>provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování</i> ČSP-3-3-02 <i>- pečuje o nenáročné rostliny</i>	Pěstitelské práce - provádí pozorování přírody a popíše výsledky pozorování - zná základy péče o pokojové květiny (otírání listů, zalévání, kypření) - umí zasít semena	Pěstitelské práce - pozorování přírody - pěstování pokojových rostlin - pěstování rostlin ze semen v místnosti i venku	
Příprava pokrmů ČSP-3-4-01 <i>- připraví tabuli pro jednoduché stolování</i> ČSP-3-4-02 <i>- chová se vhodně při stolování</i>	Příprava pokrmů - připraví tabuli pro jednoduché stolování - připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně) - orientuje se v základním vybavení kuchyně - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch - zná základy správného stolování a společenského chování	Příprava pokrmů - jednoduchá úprava stolu - příprava jednoduchého občerstvení - základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin - ceny potravin - pravidla správného stolování	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

4. ročník

Časová dotace: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Práce s drobným materiálem <i>Žák</i> ČSP-5-1-01 <i>- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu.</i> ČSP-5-1-02 <i>- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic</i> ČSP 5-1-03 <i>- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</i> ČSP-5-1-04 <i>- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</i>	Práce s drobným materiálem - provádí přiměřené praktické činnosti s daným materiálem - dovede pozorovat jednotlivé materiály a objasňovat jejich vlastnosti - seznámí se při činnosti s různým materiálem s prvky lidových tradic - používá vhodné pracovní nářadí a pomůcky - opatrně zachází s pracovními nástroji podle návodu - udržuje pořádek na svém pracovním místě - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálu (papír a karton, přírodniny, textil) - jednoduché pracovní postupy (dovede vyřezávat, děrovat, polepovat, tapetovat, základy aranžování a využití samorostů, různé druhy stehu – přední, zadní, ozdobný) - využití tradic a lidových zvyků - funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů - bezpečnost práce a první pomoc	OSV: - kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, mezilidské vztahy EV: - vztah člověka k prostředí MKV: - lidské vztahy, etnický původ EGS: - Evropa a svět nás zajímá

Konstrukční činnosti ČSP-5-2-01 - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž ČSP-5-2-02 - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ČSP-5-2-03 - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Konstrukční činnosti - montuje a demontuje stavebnici - dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky - pracuje podle slovního návodu, předlohy - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Konstrukční činnosti - práce se stavebnicemi – plošnými, konstrukčními, prostorovými - práce s návodem, náčrtem, šablonami	
Pěstitelské práce ČSP-5-3-01 - provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ČSP-5-3-02 - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny ČSP-5-3-03 - volí dle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní ČSP-5-3-03 - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Pěstitelské práce - zná rozdíl mezi setím a sázením - zná množení rostlin odnožemi a řízkováním - zná základy péče o pokojové květiny - umí zvolit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Pěstitelské práce - základní podmínky pro pěstování rostlin - pěstování pokojových rostlin - pěstování rostlin ze semen v místnosti i venku	

Příprava pokrmů ČSP-5-4-01 - orientuje se v základním vybavení kuchyně ČSP-5-4-02 - připraví samostatně jednoduchý pokrm ČSP-5-4-03 - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ČSP-5-4-04 - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy a hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	Příprava pokrmů - orientuje se v základním vybavení kuchyně - seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené kuchyně - zná pravidla správného stolování a společenského chování - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch - dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	Příprava pokrmů - základní vybavení kuchyně - výběr a nákup potravin - příprava jednoduchých pokrmů - jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování - bezpečnost práce, první pomoc	
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

5. ročník

Časová dotace: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy z RVP	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Práce s drobným materiálem <i>Žák</i> ČSP-5-1-01 <i>- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu</i> ČSP-5-1-02 <i>- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic</i> ČSP 5-1-03 <i>- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</i> ČSP-5-1-04 <i>- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</i>	Práce s drobným materiálem - provádí přiměřené praktické činnosti s daným materiálem - dovede pozorovat jednotlivé materiály a objasňovat jejich vlastnosti - seznámí se při činnosti s různým materiálem s prvky lidových tradic - používá vhodné pracovní nářadí a pomůcky - opatrně zachází s pracovními nástroji podle návodu - udržuje pořádek na svém pracovním místě - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálu (papír a karton, přírodniny, textil) - jednoduché pracovní postupy (dovede vyřezávat, děrovat, polepovat, tapetovat, základy aranžování a využití samorostů, různé druhy stehu – přední, zadní, ozdobný) - využití tradic a lidových zvyků - funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů - bezpečnost práce a první pomoc	OSV: - kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, mezilidské vztahy EV: - vztah člověka k prostředí MKV: - lidské vztahy EGS: - Evropa a svět nás zajímá

Konstrukční činnosti ČSP-5-2-01 - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž ČSP-5-2-02 - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ČSP-5-2-03 - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Konstrukční činnosti - montuje a demontuje stavebnici - dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky - umí pracovat podle slovního návodu, předlohy nebo jednoduchého schématu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Konstrukční činnosti - práce se stavebnicemi – plošnými, konstrukčními, prostorovými - práce s návodem, náčrtem, šablonami	
Pěstitelské práce ČSP-5-3-01 - provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ČSP-5-3-02 - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny ČSP-5-3-03 - volí dle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní ČSP-5-3-03 - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Pěstitelské práce - zná rozdíl mezi setím a sázením - zná množení rostlin odnožemi a řízkováním - seznámí se s rostlinami jedovanými, rostlinami jako drogami, alergiemi - vede pěstitelské pokusy a pozorování - zná základy péče o pokojové květiny - umí zvolit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Pěstitelské práce - základní podmínky pro pěstování rostlin - pěstování pokojových rostlin - pěstování rostlin ze semen v místnosti i venku - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	

Příprava pokrmů ČSP-5-4-01 <i>- orientuje se v základním vybavení kuchyně</i>	Příprava pokrmů - orientuje se v základním vybavení kuchyně	Příprava pokrmů - základní vybavení kuchyně - výběr a nákup potravin	
ČSP-5-4-02 <i>- připraví samostatně jednoduchý pokrm</i>	- seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené kuchyně	- příprava jednoduchých pokrmů	
ČSP-5-4-03 <i>- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování</i>	- zná pravidla správného stolování a společenského chování	- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	
ČSP-5-4-04 <i>- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy a hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</i>	- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch - dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	- bezpečnost práce, první pomoc	

6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu ve škole je hodnocení žáků. Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou učitel průběžně vykovává ve škole během výuky po celý školní rok.

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím které získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje. Nedílnou součástí hodnocení musí být i konkrétní návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil.

Hodnocení nesmí být zaměřeno primárně na srovnávání žáka s jeho spolužáky. Mělo by se také soustředit na individuální pokrok každého žáka, respektive na hodnocení naplnění předem stanovených požadavků. Součástí hodnocení žáka ve škole je též hodnocení jeho chování a projevu. Celkově však hodnocení nesmí vést ke snižování důstojnosti a sebevědomí žáka. Mělo by docházet k posilování žákovy vnitřní motivace na základě jeho vlastního sebehodnocení.

Hodnocení je prováděno průběžně po celý školní rok klasifikací známkami s tím, že každá známka by měla mít své slovní zdůvodnění.

U žáků se specifickými poruchami učení je na doporučení pedagogické poradny a na žádost rodičů prováděno v některých předmětech slovní hodnocení.

Velmi cenným nástrojem pro hodnocení práce žáků je žákovské „portfolio“. Jedná se o shromažďování materiálů různého druhu tak, aby dokumentovaly stav vědomostí a dovedností žáka, případně úroveň osvojení jednotlivých kompetencí ve vzdělávání. Žáci mohou po dohodě s vyučujícím do svého portfolia zařazovat i osobní záznamy o úspěších v mimoškolní činnosti.

6.1.1 Způsoby hodnocení žáků

(1) Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.

(2) Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen „klasifikace“), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.

(3) Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy

nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace. Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo ve druhém pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „uvolněn(a)”.

Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „nehodnocen(a)”.

6.1.2 Kritéria pro hodnocení prospěchu:

- kritéria hodnocení se odvíjejí od klíčových kompetencí
 - a. rozsah znalostí a dovedností (úplnost, přesnost, trvalost zapamatovaných faktů, pojmů, definic, termínů a vztahů)
 - b. hloubka porozumění (vlastní interpretace informací, postupů, návodů, její argumentační podpora, dokládání příklady, vysvětlování, zdůvodňování, zařazování do kontextu)
 - c. kvalita práce s informacemi (práce s různými informačními zdroji, vyhledávání, porovnávání, kombinování, třídění, využívání, kritické hodnocení, prezentace)
 - d. produktivita (plnění úkolů, pestrost, různorodost, včasnost, formální úroveň písemností, srozumitelnost vyjadřování)
 - e. tvořivost (bohatost nápadů, originalita, překonávání stereotypu, uplatnění kombinace, propracování)
 - f. užívání získaných znalostí, dovedností, postojů (plnění praktických úkolů, řešení reálných problémů formulování hypotéz, empirické ověřování práce, tvořivost, navrhování řešení, rozvíjení myšlenek, podíl na činnosti týmu)
- známka z předmětu nezahrnuje hodnocení žákova chování
- klasifikuje se pouze probrané a procvičené učivo
- tradiční zkoušení u tabule je doplňováno efektivnějšími způsoby
- hodnotí se projev ústní i písemný
- hodnotí se též vynaložené úsilí, osobní možnosti a rezervy

6.1.3 Kritéria hodnocení žáků se speciální vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných:

- hodnotí se nejen momentální výsledky, ale porovnávají se s předchozími výsledky práce
- hodnocení je vždy adresné, hodnotí se každý pokrok žáka
- hodnotí se žákova snaha, píle a úsilí
- přistupuje se k žákovi individuálně a odpovídajícím způsobem s ohledem na jeho postižení
- žákovi je umožněno procvičit si učivo v dalších hodinách mimo vyučování

Podrobněji zpracováno v kapitolách Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

6.1.4 Kritéria pro hodnocení chování:

- zdvořilost (oslovování, pozdrav, prosba, poděkování, omluva, uplatňování přednosti)
- způsob komunikace (nemluví vulgárně, přihlásí se o slovo, neskáče do řeči, mluví věcně, zdrží se osobního útoku)
- respekt k lidem (nevysmívá se druhému, neponižuje ho, nenapadá ho slovně ani fyzicky, bere na něj ohled, ocení jeho přínos, zapojí ho do činnosti)
- čestnost (mluví pravdu, přiznává chybu, nevymlouvá se, dodržuje dané slovo)
- úcta k hodnotám (nepoškozuje cizí majetek, nepůjčuje si věci bez dovolení, zachází s věcmi šetrně a stanoveným způsobem)
- plnění povinností (řádně dochází do školy, dodržuje stanovený čas, plní uložené úkoly, dodržuje organizační pokyny)
- prosazování práv (upozorní na nebezpečné jednání ohrožující život, zdraví nebo práva druhých, ohradí se proti nespravedlivému jednání, zastane se slabšího, vyjádří se slušně a věcně k věcem, které se týkají jeho vzdělávání a života školy, uplatňuje demokratické principy v žákovské samosprávě)

6.1.5 Základní východiska pro hodnocení a klasifikaci

1. Za základ považujeme pojem „zpětná vazba“, která se dá charakterizovat jako informace o správnosti postupu, průběhu či výsledku (správně, nesprávně, málo, příliš atd.) nikoliv však posuzování kvalit žáka (šikovný, schopný, pilný atd.) Okamžitou

zpětnou vazbu považujeme za jeden ze stěžejních faktorů efektivního učení, zatímco posuzování kvalit žáka je.

2. Při poskytování zpětné vazby (popisem nebo konstatováním) je kladen důraz na vhodnou formulaci - přednost se dává pozitivnímu vyjadřování.
3. Používané způsoby a metody posuzování výsledků práce žáků musí být v souladu se základní filosofií školního vzdělávacího programu, zejména s partnerským vztahem k dětem. Oblast hodnocení je tradiční oblastí uplatňování mocenských postojů vůči dětem, a proto je i průběžným kamenem toho, jak opravdově tento proklamovaný partnerský vztah cítíme a realizujeme.
4. Každému hodnocení musí závazně předcházet jasné a srozumitelné seznámení žáka s cíli vzdělávání a k nim náležejících kritérií hodnocení. Žák má právo vědět, v čem a proč bude vzděláván a kdy, jakým způsobem a podle jakých pravidel bude v určité fázi vzdělávacího procesu hodnocen.
5. Sebehodnocení žáka je nejen nedílnou součástí procesu hodnocení, ale je současně považováno za jednu z významných kompetencí, kterou chceme žáky naučit.
6. Pro hodnocení žáků všech ročníků prvního stupně se používají známky. V průběhu vyučování procesu se využívá i slovní hodnocení, převážně ústní formou. Dále provádějí žáci sebehodnocení i vzájemné hodnocení.
7. Hodnocením výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. U žáků s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel o použití širšího slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
8. Uvedená základní východiska pro hodnocení a klasifikaci jsou závazná pro všechny vyučující.

Obecně by mělo platit:

1. Žák ví, co se má naučit a proč
2. Žák ví, co bude dělat pro to, aby se něco naučil
3. Žák ví, jak bude prokazovat, že se něco naučil
4. Žák ví, podle kterých kritérií bude hodnocen
5. Žák může hodnotit vlastní pokrok

6.1.6 Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci

1. Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- a) soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- b) soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
- c) různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,
- d) kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami,
- e) analýzou výsledků činnosti žáka,
- f) konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s pracovníky pedagogicko-psychologické poradny a zdravotnických služeb, zejména u žáků se specifickými vzdělávacími potřebami volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů, tak, aby respektoval jeho potřeby a tempo,
- g) rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

2. Učitel si počíná tak, aby klasifikoval žáka ze všech aspektů vzdělávacích činností v daném předmětu. Kvalita i kvantita klasifikace (hodnocení) vytváří předpoklad objektivního posouzení vzdělávání žáka.

3. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Při ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů.

4. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích. Termín kontrolní práce prokonzultuje učitel s třídním učitelem. Koordinaci zabezpečuje třídní učitel. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

5. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka a bez prodlení ji sdělovat prostřednictvím žákovské knížky (deníčku, notýsku) zákonným zástupcům žáka.

6.1.7 Klasifikace a hodnocení žáků

1. Předměty s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty, matematika.

Při klasifikaci výsledků se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí

a vztahů, kvalitu a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti, schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí, kvalitu myšlení, především jeho logiku, samostatnost a tvořivost, aktivitu v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim, přesnost, výstižnost a odbornou i jazykovou správnost ústního a písemného projevu, kvalitu výsledků činností, osvojení účinných metod samostatného studia.

Stupeň 1 /výborný/

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 /chvalitebný/

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s pomocí učitele samostatně studovat.

Stupeň 3 /dobrý/

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky,

grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Za vedení učitele je schopen samostatného studia.

Stupeň 4 /dostatečný/

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 /nedostatečný/

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

2. Předměty s převahou praktického zaměření

Převahu praktických činností mají pracovní činnosti. Při klasifikaci v těchto předmětech se v souladu učebních osnov hodnotí vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem, osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce, využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech, aktivitu, samostatnost, tvořivost, iniciativu v praktických činnostech, kvalitu výsledků činností, organizaci vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti, dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péči o životní prostředí, hospodárné využívání surovin, materiálů, náradí a měřidel.

Stupeň 1 /výborný/

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 /chvalitebný/

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s pomocí učitele.

Stupeň 3 /dobrý/

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 /dostatečný/

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších

chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životním prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 /nedostatečný/

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

3. Předměty s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření má výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova.

Při klasifikaci v těchto předmětech se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu, osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace, poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti, kvalita projevu, vztah žáka k činnostem a zájem o ně, estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti, v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče a o vlastní zdraví.

Stupeň 1 /výborný/

Žák je v činnostech velmi aktivní, pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně, podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Se zájmem rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 /chvalitebný/

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou kulturu. Minimálně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 /dobrý/

Žák je v činnostech méně aktivní. Rozvoj jeho schopností je málo uspokojivý. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Nemá zájem o umění, estetiku a tělesnou zdatnost. Minimálně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 /dostatečný/

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Úkoly řeší s častými a zásadními chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje pouze s výraznou pomocí učitele. Nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 /nedostatečný/

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Nevynáší úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

4. Klasifikace chování

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli. Rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování školního řádu během klasifikačního období. Přihlíží se k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k účinnosti předešlých kázeňských opatření. Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování v době vyučování. Porušil-li žák mimo vyučování zásadním způsobem pravidla společenského a lidského chování, zaujmou učitelé vůči takovému chování etický postoj a využijí žákova pochybení k pedagogickému působení na žáka, případně na další žáky. Pedagogové se v tomto smyslu nezříkají povinnosti podporovat rodinu ve výchově k vytváření návyků a postojů, které vedou ke společensky hodnotnému chování.

Stupeň 1 /velmi dobré/

Žák dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. V jeho chování je zřetelná slušnost, respektování ostatních, takt, zdvořilost, ohleduplnost. Ojediněle se dopouští drobných přestupků proti pravidlům školního řádu a požadovaného chování.

Stupeň 2 /uspokojivé/

Žák se opakovaně dopouští méně závažných přestupků proti školnímu řádu nebo pravidlům chování, případně se dopustí závažnějšího přestupku (např. neomluvené absence v rozsahu do 20 h) nebo ohrozí zdraví vlastní nebo jiných osob. Žák je však přístupný výchovnému působení ze strany školy a projevuje snahu své chyby napravit.

Stupeň 3 /méně uspokojivé/

Žák se dopustí závažného přestupku proti školnímu řádu nebo pravidlům chování. Svým chováním a jednáním negativně ovlivňuje soužití ve třídě nebo škole. Jednáním žáka je ohrožena bezpečnost a zdraví jiných osob. Žák má opakovanou neomluvenou absenci v rozsahu 21 a více hodin.

6.1.8 Klasifikace a hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami a žáci nadaní a mimořádně nadaní mají právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem, na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělávání umožní a na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení.

Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti podpůrných opatření žáka a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje speciální potřeba žáka. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.

Při klasifikaci žáků s vývojovou poruchou učení se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími a o použití slovního hodnocení rozhodne ředitel školy na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka popsané ve zprávě ze školského poradenského zařízení. Volí takové způsoby prověřování znalostí žáka, ve kterých se co nejméně projevuje zdravotní postižení (např. doplňování jevů místo diktátů, ústní zkoušení místo písemných prací či naopak, zkrácený rozsah písemných prací,...).

Podrobněji zpracováno v kapitolách Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

5 Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace (český jazyk, anglický jazyk)

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, anglický jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

U žáků cizinců a žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka lze nahradit obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk vzdělávacím obsahem Češtiny jako druhého jazyka. Škola může tuto možnost nabídnout, jde o úvahu ředitele, zda se jedná o nejlepší zájem žáka – žáků cizinců. Pro vzdělávání lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání. Čeština jako druhý jazyk je hodnocena na vysvědčení.